
**STRATEGIA ROZWOJU GMINY
MARGONIN
NA LATA 2021-2030**

LIPIEC 2021

Opracowanie:

Urząd Miasta i Gminy Margonin

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Strategię Rozwoju Gminy Margonin na lata 2021-2030 opracowano w oparciu o materiały źródłowe referatów Urzędu Miasta i Gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych.

Strategia Rozwoju Gminy Margonin na lata 2021-2030 zawiera dane według stanu na 31 grudnia 2019 roku, o ile nie zaznaczono inaczej.

Wielkopolska Akademia
Nauki i Rozwoju

KRAJOWY
INSTYTUT
JAKOŚCI

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	4
CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY MARGONIN	6
1. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej	7
2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej.....	10
3. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej.....	12
4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych.....	14
4.1. Ocena sytuacji Gminy	14
4.2. Pożądane priorytety rozwojowe	15
5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej	17
CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY MARGONIN	19
1. Misja i wizja	20
2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia.....	21
3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej, ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej Gminy Margonin	31
4. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.	35
6. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych	41
7. Ramy finansowe i źródła finansowania	43
Spis tabel	44
Spis rycin.....	44
ZAŁĄCZNIKI	45
Załącznik 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Margonin.....	46
Załącznik 2: Ankieta	80
Załącznik 3: Tabela ewaluacyjna	85

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Margonin jest formalnym dokumentem, który określa strategiczne kierunki rozwoju Gminy na lata 2021-2030. Jest ona komplementarna z innymi regulacjami planistyczno-strategicznymi, obowiązującymi w Gminie. Dokument będzie nadrzędny względem dokumentów sektorowych dotyczących obszaru Gminy Margonin, jednocześnie będzie spójny z dokumentami wyższego rzędu – Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku. Strategia będzie wyznaczała ramy dla planów i programów powstających w Gminie podczas jej obowiązywania.

Strategia Rozwoju Gminy Margonin została opracowana na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych. Diagnoza strategiczna została uzupełniona o analizę ankiet wypełnionych przez mieszkańców. Ważnym źródłem informacji był wywiad pogłębiony z kierownictwem Urzędu Miasta i Gminy, podczas którego uszczegółowiono diagnozę oraz określono wstępne kierunki rozwoju.

Podstawowym dokumentem prawnym określającym zadania Gminy, na którym opierano się podczas przygotowywania Strategii była ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 r. poz. 1378).

Prace nad Strategią rozpoczęto w styczniu 2021 roku, kiedy to Burmistrz Miasta i Gminy Margonin podjął decyzję o przystąpieniu do opracowywania dokumentu. Szczegółowy tryb i harmonogram pracy nad dokumentem uchwalono uchwałą nr XXIV/245/2021 Rady Miasta i Gminy Margonin z dnia 28 stycznia 2021 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowywania projektu Strategii Rozwoju Gminy Margonin na lata 2021-2030. Proces tworzenia Strategii poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy, którą pogłębiono podczas spotkania diagnostycznego, a także analizując wyniki badania ankietowego. Na tej podstawie wyznaczono obszary problemowe. Następnie wyznaczono cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań, których realizacja wpłynie na osiągnięcie podstawowych celów. W maju 2021 roku przygotowano projekt Strategii. Następnie projekt dokumentu strategicznego został wyłożony do publicznego wglądu, a w późniejszym etapie zaopiniowany przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego. Poniżej przedstawiono poszczególne etapy procesu prac na Strategią.

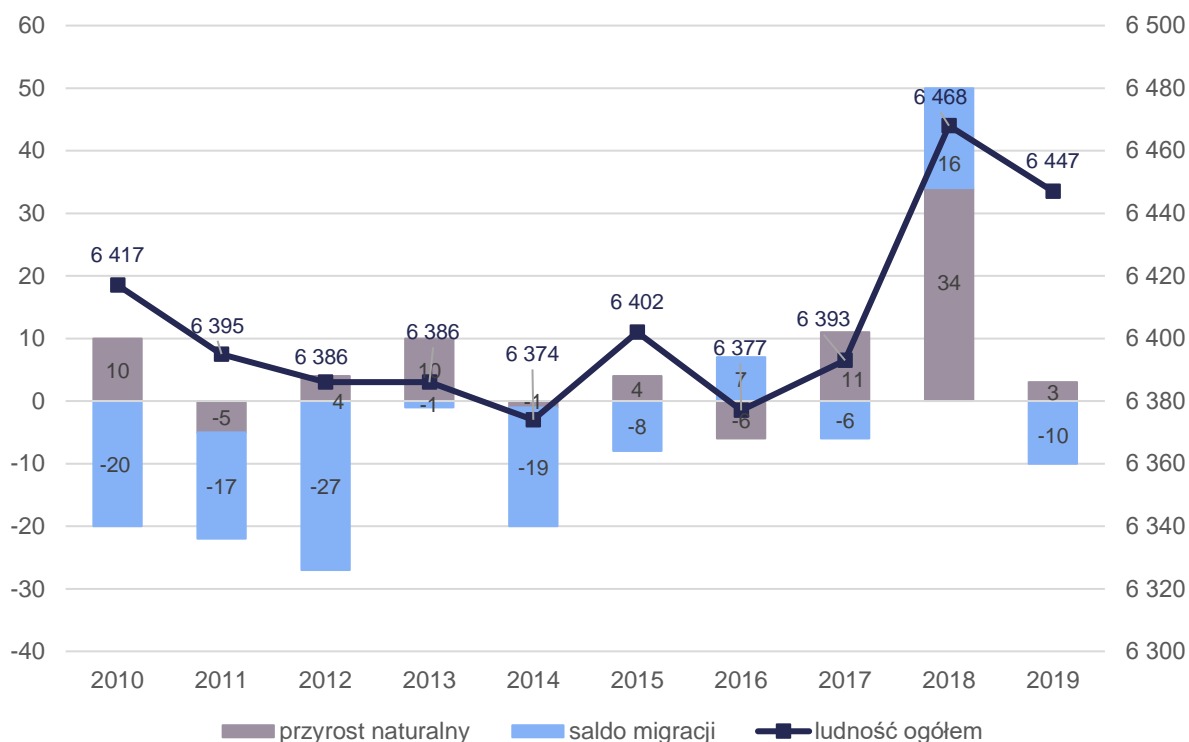

CZĘŚĆ I:
STAN I WYZWANIA ROZWOJU
GMINY MARGONIN

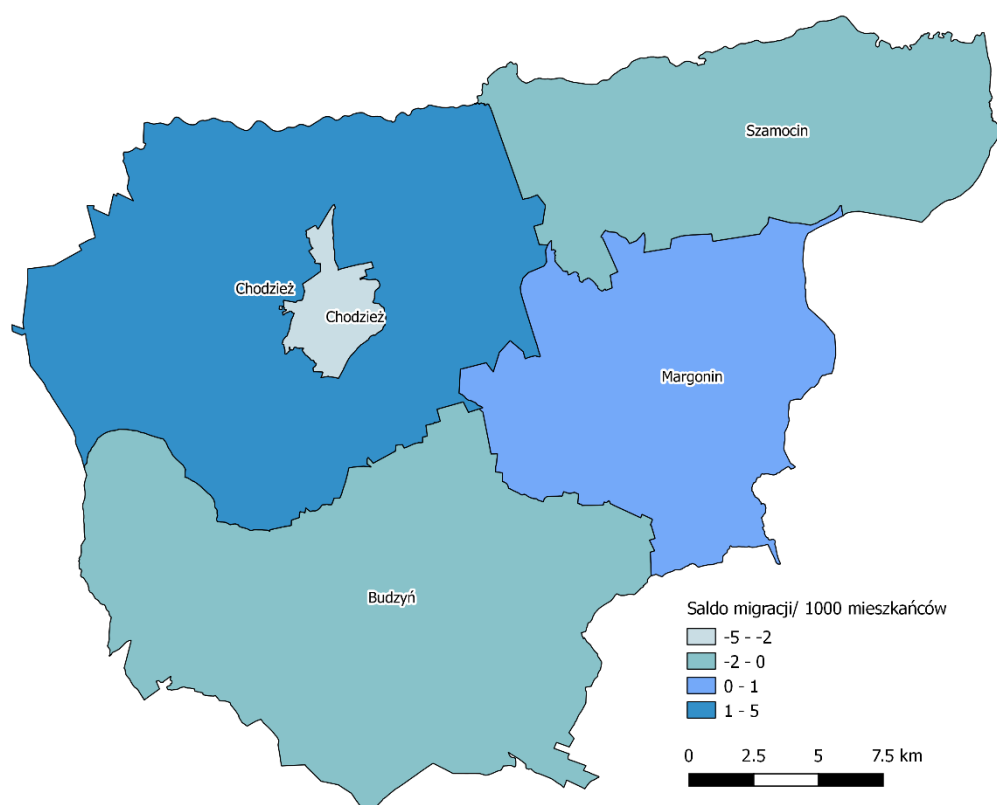
1. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

Diagnoza sytuacji demograficznej w Gminie Margonin wskazuje na nierównomierne trendy związane z przyrostem liczby ludności. Od roku 2010 do roku 2019 przybyło 30 osób, jednak rok do roku liczba ta ulegała dużym wahaniom. Na różnice w liczbie ludności Gminy wpływ mają głównie 2 czynniki – saldo migracji i przyrost naturalny. Saldo migracji było w większości analizowanych lat ujemne, co wskazuje na przewagę osób wyprowadzających się z terenu Gminy nad osobami osiedlającymi się. Przyrost naturalny najczęściej uzyskiwał dodatni poziom, jednak był on nieznaczny i nie można było określić dla niego ogólnych tendencji. Analizując poniższy wykres można zauważyć, że odznacza się rok 2018, kiedy to wystąpił bardzo wysoki dodatni przyrost naturalny oraz wysokie saldo migracji. W roku 2019 Gminę Margonin zamieszkiwało 6 447 mieszkańców (co stanowiło 14% mieszkańców powiatu chodzieskiego), a gęstość zaludnienia kształtowała się na poziomie 52 os./km².

Ryc. 1 Zmiany liczby ludności w Gminie Margonin w latach 2010-2019
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analizując sytuację w powiecie chodzieskim, można zauważyć systematyczny odpływ ludności z miasta Chodzieży oraz stały wzrost liczby mieszkańców Gminy Chodzież oraz Gminy Budzyń. Również saldo migracji jest najwyższe w gminie wiejskiej Chodzież, co obrazuje poniższa mapa.

Ryc. 2 Saldo migracji/ 1000 mieszkańców w powiecie chodzieskim
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W strukturze ludności Gminy Margonin obserwuje się regularne starzenie się społeczeństwa. W 2019 roku wskaźnik senioralnego obciążenia demograficznego (ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym) wynosił 20,9%. Dynamika w stosunku do roku 2015 wynosiła 120%, co wskazuje na dość szybko postępujący proces. Istotnym wskaźnikiem demograficznym jest również udział mieszkańców w wieku kreatywnym (ludność w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem), dla którego obserwuje się tendencję malejącą, a w 2019 roku wynosił 13,62%. Wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym oraz spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym w niedalekiej przyszłości doprowadzi do sytuacji, w której liczba seniorów będzie wyższa niż dzieci i młodzieży. Wpłynie to na potrzebę utworzenia specjalnych miejsc przyjaznych seniorom, wzrost zapotrzebowania na usługi medyczne oraz opiekuńcze. Utworzenie nowych jednostek świadczących usługi dla grupy senioralnej daje możliwość powstania nowych miejsc pracy.

Na terenie Gminy działa 1 przedszkole publiczne – Przedszkole Samorządowe w Margoninie, które posiada dodatkowo oddziały w Lipinach, Radwankach i Próchnowie. Przedszkole w Margoninie otwarte jest najdłużej, od 6:30 do 16:00. Pozostałe otwarte są od 7:30/8:00 do 14:00/15:00. Zbyt krótkie godziny otwarcia przedszkoli mogą wpływać na decyzje rodziców w zakresie dowożenia dzieci do placówek poza terenem Gminy, jeśli kolidowałoby to z ich systemem pracy. Należy więc przeanalizować możliwości i potrzeby mieszkańców w zakresie wydłużenia godzin funkcjonowania placówek. Od roku 2015 wzrasta poziom upowszechniania opieki przedszkolnej, który w 2019 roku wynosił 88%. Ponadto w Gminie nie funkcjonuje żłobek, co negatywnie wpływa na możliwości powrotu młodych rodziców na rynek pracy.

W Gminie Margonin funkcjonują 3 szkoły podstawowe – w Margoninie, Lipinach i Radwankach. Największa jest szkoła w Margoninie, gdzie średnia liczba uczniów w oddziale to 18. W pozostałych szkołach jest to średnio 14 i 15 uczniów w jednej klasie. Baza infrastrukturalna, dydaktyczna i sportowa jest

zróżnicowana w poszczególnych szkołach. Dwie szkoły posiadają pracownie tematyczne, jedna salę sportową i boisko. Prowadzone są zajęcia dodatkowe, rozwijające zainteresowania oraz przeznaczone dla uczniów z trudnościami w nauce. Nie wszystkie szkoły posiadają stołówki, przy czym jedna korzysta z cateringu.

Za dowóz dzieci do szkół odpowiada PKS Piła. Siatka dowozów w znacznym stopniu ogranicza możliwości uczestnictwa dzieci i młodzieży w zajęciach dodatkowych w szkołach wiejskich. Szkoła w Margoninie posiada najdogodniejsze warunki w tym zakresie.

Za działalność kulturalną w Gminie odpowiada Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Margoninie. Przez doświadczonych instruktorów prowadzone są zajęcia dla dzieci i młodzieży. W swojej ofercie placówka posiada zajęcia plastyczne, wokalne, gry na instrumentach klawiszowych, gry na gitarze, gry na perkusji, zajęcia ceramiczne, taneczne i aerobik. Organizowane są koncerty muzyki poważnej, odbywające się na terenie Sali Starej Gazowni, ale także inne wydarzenia zarówno muzyczne, taneczne jak i integracyjne dla mieszkańców. W Margoninie działa również Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna, która posiada oddziały w Radwankach, Próchnowie i Lipinach. W Gminie organizowane są również szeroko znane festiwale – InterFolk Festival oraz Płucki Festiwal Orkiestr Dętych. Wśród infrastruktury kulturalnej można wskazać 8 świetlic wiejskich, z czego 3 wymagają remontu.

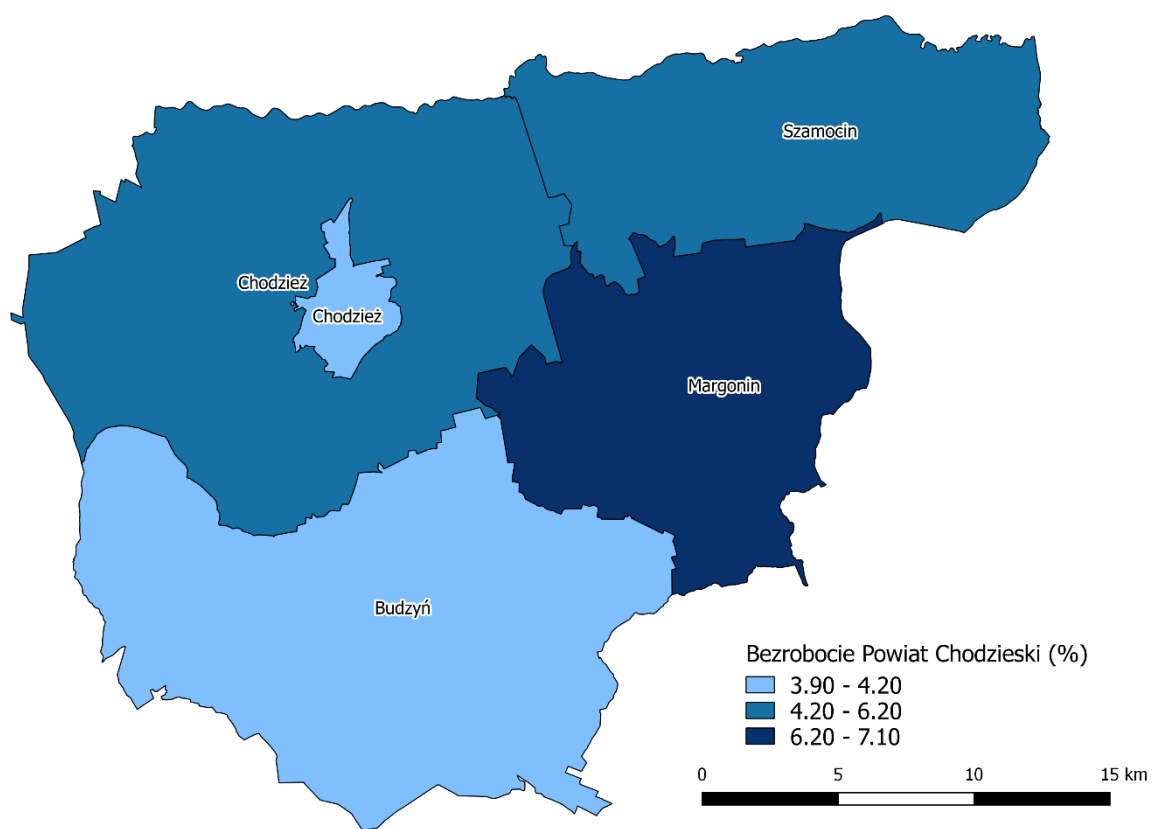
W Gminie rozwinięta jest infrastruktura sportowa. Przy szkole w Margoninie znajduje się kompleks boisk sportowych Orlik, wyposażony w pełne zaplecze socjalne. W Gminie znajduje się również sala sportowo-widowiskowa. Mieszkańcy mogą również aktywnie spędzać czas wolny korzystając ze ścieżek rowerowych oraz terenu rekreacyjnego nad Jeziorem Margonińskim, gdzie znajduje się strzeżona plaża oraz kompleks zjeżdżalni. Takie zaplecze stwarza warunki do zwiększania aktywności fizycznej wśród mieszkańców.

2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

Położenie Gminy Margonin względem dużych aglomeracji miejskich oraz w oddaleniu od głównych szlaków komunikacyjnych wpływa na ograniczenie rozwoju gospodarczego jednostki. W 2019 roku na terenie Gminy zarejestrowanych było 526 podmiotów gospodarczych, co stanowiło 11,1% wszystkich podmiotów z terenu powiatu chodzieskiego. Od roku 2015 w Gminie Margonin przybyły 82 nowe firmy, przy czym tempo przyrostu jest większe niż w Gminie Szamocin i mieście Chodzież. Przeważają podmioty z branży handlu hurtowego i detalicznego oraz naprawy pojazdów samochodowych. Niższy wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców świadczy o niższym potencjale gospodarczym Gminy w stosunku do średniej gmin powiatu i województwa.

Sytuacja na rynku pracy jest najmniej korzystna, porównując Gminę Margonin do średniej powiatu i województwa. Udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosił w 2019 roku 7,1%, przy czym dla powiatu było to 4,9%, a dla województwa 2,2%.

Ryc. 3 Wskaźnik bezrobocia w powiecie chodzieskim
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gmina należy do Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Na terenie Gminy ustanowiono specjalną strefę inwestycyjną położoną na nieruchomości gruntowej niezabudowanej, która stanowi własność Gminy Margonin. Przedsiębiorcy, którzy ucierpieli w wyniku negatywnych konsekwencji epidemii COVID-19, mogą uzyskać wsparcie z Gminy polegające na zwolnieniu z podatku od nieruchomości.

Rozwój gospodarczy każdej Gminy zależy w dużej mierze od infrastruktury technicznej. W Gminie Margonin szkielet komunikacyjny stanowią drogi wojewódzkie nr 190 i 193. Dopelnieniem są drogi powiatowe oraz drogi gminne. Drogi gminne w większości są w dobrym stanie technicznym, natomiast drogi powiatowe w dużej mierze wymagają remontu. Istotne jest więc utrzymywanie dobrej współpracy z zarządcami dróg w zakresie ich remontów, a także utrzymania ich w zadowalającym stanie.

Gmina Margonin zapewnia mieszkańcom warunki bytowe w zakresie doprowadzenia sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Podmiotem odpowiedzialnym za dostarczanie wody oraz gospodarkę ściekową na terenie Gminy Margonin jest Zakład Usług Komunalnych w Margoninie Sp. z o.o. Dostęp do sieci wodociągowej ma 98,7% mieszkańców Gminy. W 2019 roku wystąpiły aż 53 awarie sieci wodociągowej. W związku z dużym zużyciem wody, wysoką wydajnością stacji uzdatniania wód oraz występującymi awariami, dostrzega się potrzebę modernizacji systemu wodociągowego. Natomiast do sieci kanalizacyjnej dostęp ma 80,1% mieszkańców, co jest porównywalną wartością ze średnią dla powiatu chodzieskiego i wyższą od średniej dla gmin z województwa wielkopolskiego. Wyznaczona na terenie Gminy aglomeracja Margonin obejmuje swoim zasięgiem teren obejmujący 10 688 RLM (równoważnej liczby mieszkańców). Ścieki komunalne oczyszczane są w biologicznej oczyszczalni ścieków w Margoninie, o przepustowości 994,7 m³/dobę. W zakresie ochrony środowiska gruntowo-wodnego aktualizowana jest inwentaryzacja zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków, a także prowadzone są kontrole.

Na terenie Gminy Margonin w 2019 roku istniało 889 przyłączy do sieci gazowej, w tym 777 prowadziło gaz do budynków mieszkalnych. Corocznie zwiększa się liczba gospodarstw domowych podłączonych do sieci, co pozytywnie wpływa na jakość środowiska.

Gmina Margonin jest właścicielem sieci internetowej, która dociera do miejscowości Margonin, Próchnowo, Radwanki, Lipiny, Kowalewo, Margońska Wieś, Lipiniec, Zbyszewice, Żoń oraz Tereska. Ponadto, w ramach projektu „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Gminie Margonin” wybudowano światłowodową i bezprzewodową sieć umożliwiającą dostęp do Internetu wybranym jednostkom podległym Gminie Margonin oraz zakwalifikowanym do w/w projektu osobom fizycznym.

Odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych, położonych na terenie Gminy Margonin, zajmuje się Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „LS-PLUS” Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Szałwiowej 34A/2 w Plewiskach. Odpady zbierane są w sposób selektywny „u źródła”. Na terenie Gminy nie utworzono Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK).

Dla rozwoju gospodarczego Gminy istotny jest także stan finansów samorządowych. W latach 2015-2019 zauważalna jest tendencja wzrostowa w zakresie dochodów do budżetu Gminy, przy czym w 2019 roku wynosiły one ponad 43 mln zł. Wraz ze wzrostem dochodów, rosną też wydatki, które w 2019 roku kształtowały się na poziomie 42 mln zł.

Wśród dochodów podatkowych Gminy zauważalny jest coraz większy wpływ z udziału w podatkach PIT, który w latach 2015-2019 średnio wynosił 3,7 mln zł. Wpływy z podatku od nieruchomości kształtowały się w latach 2015-2019 na poziomie około 8 mln zł. Analizując wydatki budżetu Gminy Margonin, największą część dotyczyła działań oświata i wychowanie, rodzina, transport i łączność oraz pomoc społeczna.

Potencjał inwestycyjny Gminy rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2021-2025¹ wyniesie nieco ponad 23 mln zł.

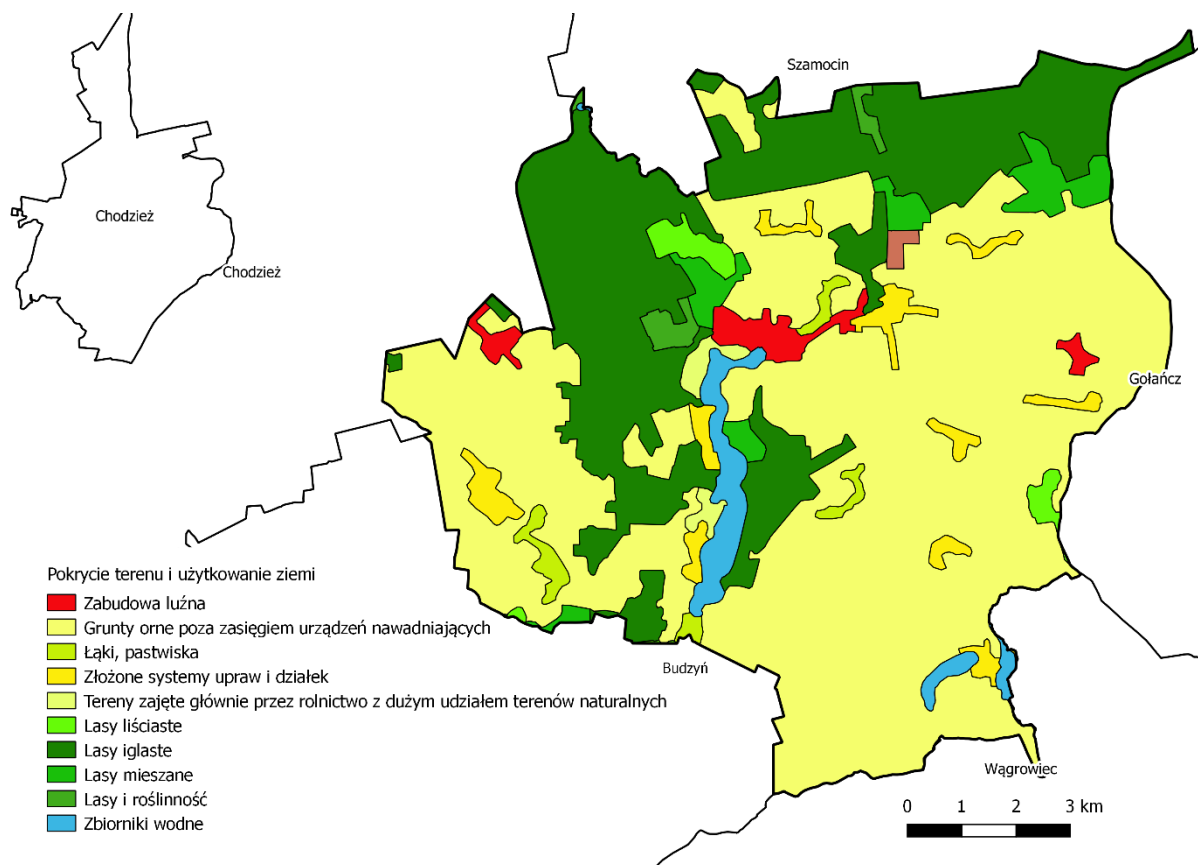
¹ Według Uchwały nr XXIV/241/2021 Rady Miasta i Gminy Margonin z dnia 28 stycznia 2021 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Margonin na lata 2021-2025

3. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej

Gmina Margonin leży w powiecie chodzieskim, w północnej części województwa wielkopolskiego. Na układ Gminy składa się miasto Margonin oraz 11 sołectw, w tym 22 miejscowości. Powierzchnia Gminy to 123,1 km², z czego niecałe 30% stanowią obszary leśne. Pozostały obszar to w większości tereny rolnicze, a także obszary zabudowane i jeziora, w tym największe – Jezioro Margonińskie znajdujące się w centrum Gminy.

Położenie Gminy Margonin względem większych ośrodków miejskich jest mało korzystne. Stolica województwa oddalona jest od Margonina o ponad 80 km. Do Poznania dojechać można w około 1,5 godz. bliżej znajduje się Bydgoszcz – 72 km, do której podróż samochodem zajmuje około 1 godz. 20 min. Niekorzystną dostępność transportową potęguje dodatkowo brak transportu zbiorowego oraz brak linii kolejowej.

Ze względu na swoje uwarunkowania, Gmina nie posiada większych przeszkód w zagospodarowaniu terenu. Brak jest dużych, znaczących obszarów ochrony przyrody, rozległych i stromych dolin rzecznych czy wzniesień terenu. Jedynie w centralnej części Gminy znajduje się rynna polodowcowa na obszarze której znajdują się cieki wodne oraz Jezioro Margonińskie. W okolicach jeziora i zagłębieniach terenu występują obszary podmokłe. W północnej części Gminy znajdują się rozległe kompleksy leśne, które kończą się w okolicach Jeziora Margonińskiego. Główne obszary zabudowane, najbardziej rozległe, to miasto Margonin, ale także Lipiny i Radwanki, które częściowo przejmują od miasta pewne funkcje, jak np. edukacyjną, handlową.

Ryc. 4 Mapa pokrycia terenu i użytkowania ziemi w Gminie Margonin
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych *Corine Land Cover 2012*

Wyróżniającym się elementem w przestrzeni Gminy są liczne siłownie wiatrowe usytuowane na jej terenie. Farma wiatrowa w Margoninie liczy 60 wiatraków o łącznej mocy 120 MW, co w przeliczeniu pozwala zaspokoić potrzeby energetyczne 90 tys. gospodarstw domowych. Oddziaływanie elektrowni wiatrowych w większości mieści się w granicach terenów, które obecnie wykorzystywane są rolniczo.

Jako najważniejszy dokument określający kierunki rozwoju przestrzennego Gminy Margonin wskazać można Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Margonin, który pierwotnie pochodzi z 1999 roku. W trakcie obowiązywania był kilkakrotnie zmieniany, a ostatnia zmiana miała miejsce w 2015 roku. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na obszarze Gminy w 2019 roku zajmowały 6,5% powierzchni. W miejscach nieobjętych miejscowymi planami, polityka przestrzenna prowadzona jest na podstawie decyzji o warunkach zabudowy, których w 2019 roku wydano 102. Stanowiło to około 40% decyzji wydanych we wszystkich Gminach powiatu chodzieskiego. Brak planów miejscowych, a tym samym korzystanie z alternatywy w postaci decyzji o warunkach zabudowy może utrudniać racjonalną politykę przestrzenną władzom samorządowym, ponieważ rodzi to możliwość przypadkowych i rozproszonych lokalizacji inwestycji, niekoniecznie zgodnych z ładem przestrzennym.

W Gminie Margonin znajduje się 16 zabytków ujętych w Rejestrze zabytków nieruchomości województwa wielkopolskiego. W przestrzeń Gminy wpisują się także liczne szlaki piesze i rowerowe, które umożliwiają wypoczynek w sposób aktywny. Ze względu na liczne zbiorniki wodne, w Gminie swoje miejsce mogą znaleźć wędkarze, którzy ze względu na brak masowych odłowów mogą w pełni wykorzystywać łowiska.

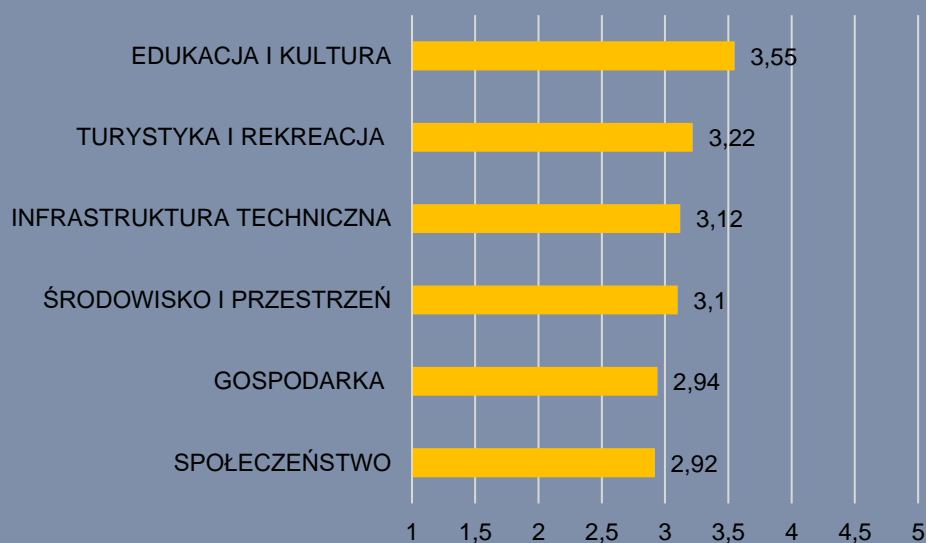
4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych

Na potrzeby diagnozy stanu społeczno-gospodarczego Gminy Margonin w lutym i marcu 2021 roku przeprowadzono badania ankietowe wśród mieszkańców. W formie kwestionariusza online zebrano 56 odpowiedzi, natomiast w formie tradycyjnej, papierowej – 16. Celem badania było poznanie opinii dotyczącej podstawowych sfer działalności samorządu, potrzeb mieszkańców, a także określenie priorytetów rozwojowych na najbliższe lata.

Większość respondentów (70%) stanowiły kobiety. Pod względem wiekowym 25% ankietowanych to osoby w wieku 46-55 lat. 22% stanowiły osoby w wieku 36-45 lat, a 18% osoby w wieku 26-35 lat. Odpowiedzi udzielała również młodzież oraz seniorzy. Zdecydowaną większość grupy stanowiły osoby pracujące, ale w badaniu wzięli udział również przedsiębiorcy, osoby bezrobotne, emeryci i renciści, a także studenci i uczniowie. Wzór ankiety dla mieszkańca stanowi załącznik nr 2 do opracowania.

4.1. Ocena sytuacji Gminy

W pierwszej części ankiety respondenci w skali od 1 do 5 oceniali poszczególne zagadnienia z zakresu 6 pogrupowanych obszarów działalności Gminy: społeczeństwa, gospodarki, przestrzeni i środowiska, infrastruktury technicznej, turystyki i rekreacji, edukacji i kultury. Wśród mieszkańców Gminy Margonin, najwyższe oceny otrzymał dział związany z edukacją i kulturą. Ankietowani również wysoko ocenili kwestie związane z turystyką i rekreacją. Zagadnienia dotyczące gospodarki i społeczeństwa, w tym usług społecznych ocenione zostały nieco niżej.

Ryc. 5 Poziom rozwoju poszczególnych obszarów według ankietowanych
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

Tabela poniżej przedstawia najwyżej i najniżej oceniane elementy przez ankietowanych w poszczególnych obszarach. Zdecydowanie najlepiej oceniono dostęp do edukacji przedszkolnej (4,26 pkt) oraz dostęp do edukacji w szkołach podstawowych (4,11 pkt). Najniżej ocenione ze wszystkich obszarów zostały: dostęp do specjalistycznej opieki medycznej (2,05 pkt), a także świadomość ekologiczna mieszkańców (2,33 pkt).

Tabela 1 Podsumowanie wyników ankietyzacji wśród mieszkańców

Obszar	Najwyżej oceniane	Najniżej oceniane
Spółeczeństwo	Poziom zadowolenia z usług świadczonych przez Urząd Miasta i Gminy	Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej
Gospodarka	Atrakcyjność inwestycyjna obszaru Gminy	Możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie Gminy
Środowisko i przestrzeń	Walory środowiska przyrodniczego w Gminie	Świadomość ekologiczna mieszkańców
Infrastruktura techniczna	Dostęp do Internetu w Gminie	Jakość sieci wodociągowej
Turystyka i rekreacja	Wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych	Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie Gminy dla dorosłych
Edukacja i kultura	Dostęp do edukacji przedszkolnej	Dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych (w tym dojazd)

Źródło: Opracowanie wyników ankiet wśród mieszkańców

4.2. Pożądane priorytety rozwojowe

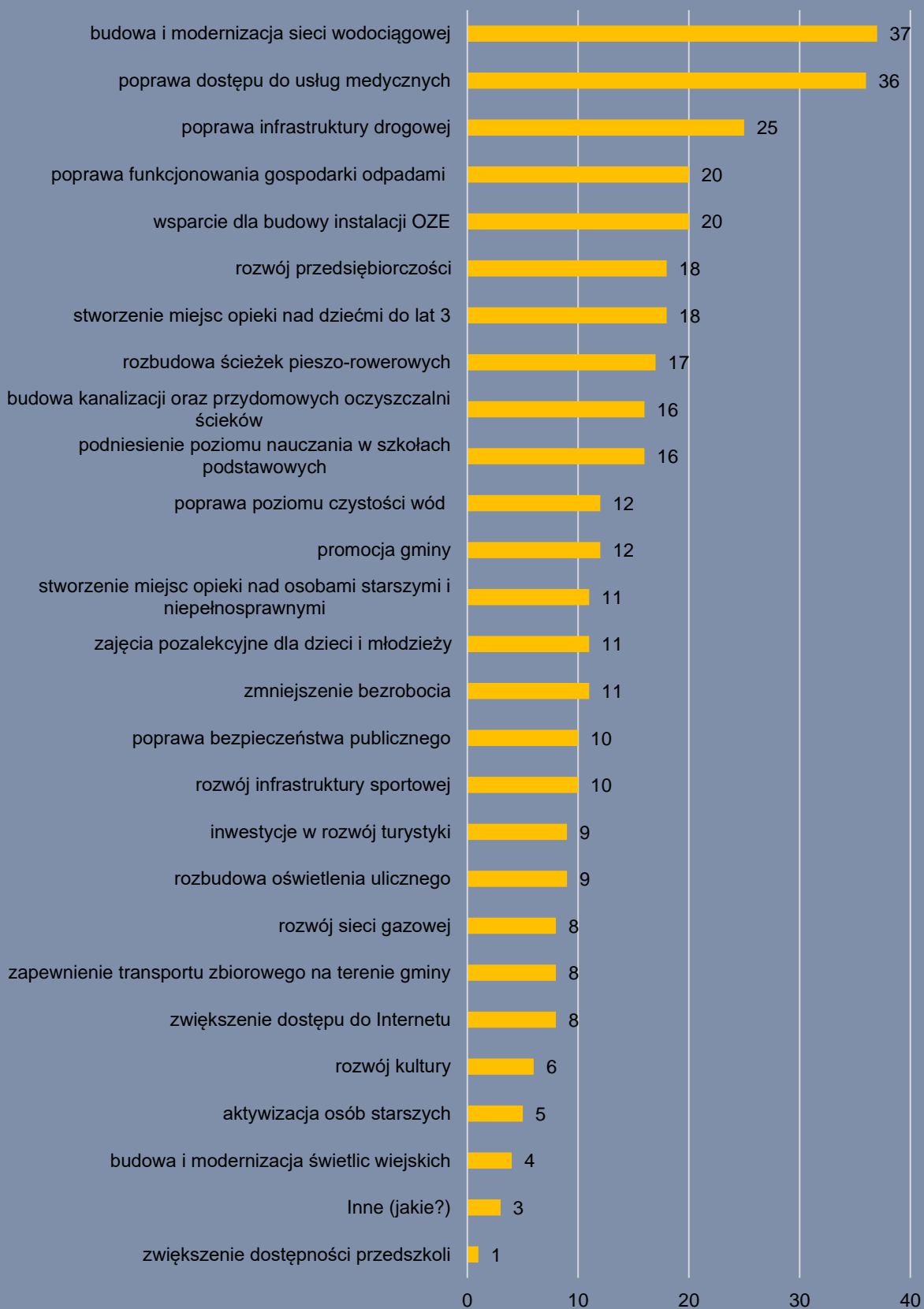
W ankiecie należało również wskazać główne priorytety rozwojowe Gminy. Wśród najczęściej wskazywanych znalazła się budowa i modernizacja sieci wodociągowej i poprawa dostępu do usług medycznych. Mieszkańcy często wskazywali także na poprawę infrastruktury drogowej, poprawę funkcjonowania gospodarki odpadami, a także wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię ze źródeł odnawialnych. Na kolejnym wykresie zaznaczono wyniki ankiet w zakresie wskazywanych przez mieszkańców priorytetów rozwojowych.

Przeprowadzone badania ankietowe wśród mieszkańców wskazują, że kluczowe dla rozwoju i wymagające interwencji obszary to:

- infrastruktura techniczna, głównie w zakresie sieci wodociągowej, dróg i chodników,
- ochrona środowiska i przechodzenie na odnawialne źródła energii,
- poprawa dostępu do usług medycznych,
- rozwój przedsiębiorczości,
- usługi społeczne, głównie w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3.

Jako najczęściej pojawiające się propozycje dotyczące tego, co powinno wyróżniać Gminę na tle innych, być swojego rodzaju wizytówką, wskazywano:

- wiatraki i odnawialne źródła energii,
- walory turystyczne i rekreacyjne, w tym jeziora, lasy, krajobraz,
- estetyczny wygląd miejscowości oraz zadbane tereny zieleni.

Ryc. 6 Główne priorytety rozwoju Gminy Margonin według ankietowanych
 Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej

Analiza SWOT jest powszechnie wykorzystywana w jednostkach administracji publicznej jako narzędzie diagnozy strategicznej. Pozwala ona porównać silne i słabe strony Gminy wynikające z otoczenia wewnętrznego, z szansami i zagrożeniami dla rozwoju płynącymi z otoczenia zewnętrznego, a także określić ich wzajemne oddziaływanie. Analizy dokonano w oparciu o:

- wnioski z opisu charakterystyki Gminy;
- dane liczbowe, opisowe i przestrzenne pozyskane z Gminy oraz ze źródeł zewnętrznych;
- wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy.

Analizę SWOT przedstawiono w poniższej tabeli.

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • prężnie działający Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Margoninie, • organizacja na terenie Gminy festiwali: InterFolk Festival oraz Płuckiego Festiwalu Orkiestr Dętych, • atrakcyjna baza rekreacyjna nad Jeziorem Margonińskim, • rozwinięta infrastruktura sportowa, • przynależność do Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej wraz z wyznaczonymi terenami inwestycyjnymi, • dobry stan większości dróg gminnych, • duża część budynków podłączona jest do sieci gazowej, • duża farma wiatrowa pozwalająca zaspokoić potrzeby energetyczne 90 tys. gospodarstw domowych, • walory historyczne i przyrodnicze Gminy, • wysoki poziom bezpieczeństwa w Gminie, • stały wzrost dochodów do budżetu Gminy, • wysoki potencjał inwestycyjny Gminy na najbliższe lata, • 8 świetlic wiejskich, które niosą duży potencjał do wykorzystania jako lokalne centra kultury i integracji. 	<ul style="list-style-type: none"> • niestabilna sytuacja demograficzna (spadek liczby ludności, ujemne saldo migracji), • niezadawalający dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej, • brak form opieki nad dziećmi do lat 3, • niewielka liczba podmiotów gospodarczych, • duży udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym, • krótkie godziny otwarcia niektórych przedszkoli, • zróżnicowana baza infrastrukturalna i dydaktyczna w szkołach, wymagająca poprawy w niektórych placówkach, • organizacja dowozów i odwozów dzieci ze szkół częściowo ograniczająca możliwości uczestnictwa w zajęciach dodatkowych, • niekorzystne położenie komunikacyjne, w tym w odniesieniu do większych aglomeracji miejskich, • zły stan części dróg powiatowych, • częste awarie sieci wodociągowej, spadek wydajności systemu, • polityka przestrzenna w dużym stopniu prowadzona w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy.

SZANSE

- odpływ mieszkańców z miasta Chodzieży jako szansa na wzrost populacji Gminy Margonin,
- współpraca pomiędzy samorządami oraz partnerstwo publiczno-prywatne m.in. w dziedzinie promocji Gminy i turystyki,
- pogłębienie współpracy przedsiębiorców z terenu Gminy ze szkołami ponadpodstawowymi w okolicy w celu zwiększenia spójności popytu i podaży na rynku pracy,
- coraz popularniejsze trendy związane z aktywnością fizyczną, również wśród seniorów,
- dofinansowania zewnętrzne z zakresu programów społecznych, środowiskowych, infrastrukturalnych,
- budowa drogi S11.

ZAGROŻENIA

- postępujący proces starzenia się społeczeństwa – bliska perspektywa przewagi osób starszych nad osobami w wieku przedprodukcyjnym
- migracja do większych ośrodków miejskich skutkująca odpływem młodych, wykształconych mieszkańców,
- wysokie koszty doprowadzenia sieci kanalizacyjnej do mniejszych miejscowości,
- sezonowość oferty turystycznej na terenie Gminy,
- postępujące zmiany klimatyczne skutkujące m.in. suszą,
- gospodarcze skutki pandemii COVID-19.

CZĘŚĆ II:
**STRATEGICZNE KIERUNKI ROZ-
WOJU GMINY MARGONIN**

1. Misja i wizja

Strategia Rozwoju Gminy Margonin na lata 2021-2030 jest dokumentem, w którym zdiagnozowano aktualną sytuację Gminy. Zwrócono uwagę zarówno na mocne strony, jak i obszary problemowe. W procesie strategicznym stworzono misję oraz wizję Gminy Margonin, które stanowią drogowskaz dla wyznaczania celów strategicznych.

Misja jest to element strategii, który ukazuje najważniejsze kierunki rozwoju Gminy. Koncentruje się ona na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom Gminy i jej mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje także na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Jest to ścieżka, jaką należy podążać do osiągnięcia wizji. Zawiera w sobie odpowiedzi na pytania: Kim jesteśmy? Czym się zajmujemy? Dlaczego? Co jest naszym priorytetem?

Uwzględniając przyjęte założenia misja Gminy Margonin, będąca również hasłem promocyjnym, brzmi następująco:

Gmina Margonin – Gmina moich marzeń.

W procesie powstawania dokumentu istotne jest również stworzenie wizji, czyli obrazu Gminy, który będzie efektem realizacji podejmowanej strategii. Wizja ukazuje Gminę Margonin w perspektywie strategicznej - zmienionej poprzez realizację przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych przez władze celów.

Wizja Gminy:

- obrazuje stan docelowy Gminy w 2030 roku,
- ukazuje aspiracje władz i mieszkańców Gminy,
- jednoczy społeczność lokalną wokół określonej idei.

Wizja Gminy Margonin brzmi następująco:

Gmina Margonin w 2030 roku jest bezpieczną przestrzenią, otwartą na potrzeby mieszkańców, turystów i inwestorów. Jest partnerem dla lokalnej społeczności oraz miejscem rozpoznawalnym na mapie Wielkopolski.

W roku 2030 Gmina Margonin będzie miejscem rozwiniętym gospodarczo, społecznie i kulturalnie, gdzie wszystkie elementy działalności będą uporządkowane w przestrzeni, w oparciu o dokumenty planistyczne. Głównym kapitałem rozwojowym Gminy będą jej mieszkańcy, i na nich będzie skupiała się uwaga zarządzających jednostką. Ważną wartością będzie również otwartość na potrzeby turystów i inwestorów, którzy dodatkowo napędzać będą gospodarkę Gminy Margonin.

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Na podstawie diagnozy aktualnego stanu Gminy Margonin, jej sytuacji gospodarczej, społecznej i przestrzennej oraz uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, określono 3 cele strategiczne, którymi są:

- CEL I: Wysokiej jakości infrastruktura, środowisko i przestrzeń jako podstawa rozwoju Gminy Margonin**
- CEL II: Rozwój gospodarczy warunkujący bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Margonin**
- CEL III: Edukacja, kultura i zdrowie jako pole współpracy organizacji społecznych z Gminą Margonin**

Cele strategiczne Gminy Margonin odwzorowują obszary rozwojowe w sferze gospodarczej, społecznej i przestrzennej, które są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Podstawą do podejmowania działań w sferze gospodarczej i społecznej powinno być racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz ochrona ładu przestrzennego. Z kolei zadania realizowane w zakresie infrastruktury technicznej będą podstawą do realizacji zadań w sferze gospodarczej, rozwoju usług społecznych, a także pozytywnie wpłyną na poprawę jakości środowiska przyrodniczego. Cele osiągnięte w ramach sfery społecznej i gospodarczej wpłyną również na poprawę jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni.

Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację celów operacyjnych, które zaprezentowano w tabeli poniżej.

CELE STRATEGICZNE:

CEL I: Wysokiej jakości infrastruktura, środowisko i przestrzeń jako podstawa rozwoju Gminy Margonin

CEL II: Rozwój gospodarczy warunkujący bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Margonin

CEL III: Edukacja, kultura i zdrowie jako pole współpracy organizacji społecznych z Gminą Margonin

CELE OPERACYJNE:

1.1. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i technicznej

1.2. Ochrona środowiska, klimatu i krajobrazu, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju

1.3. Zorganizowana polityka przestrzenna

2.1. Wzrost przedsiębiorczości i zwiększenie możliwości zatrudnienia

2.2. Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego

2.3. Rozwój turystyczny w zgodzie z potrzebami mieszkańców

3.1. Zapewnienie wysokiego poziomu edukacji i rozwoju

3.2. Zwiększenie możliwości zagospodarowania czasu wolnego dla różnych grup mieszkańców

3.3. Poprawa jakości i dostępu do usług zdrowotnych oraz wsparcie osób ze specjalnymi potrzebami

CEL STRATEGICZNY I: WYSOKIEJ JAKOŚCI INFRASTRUKTURA, ŚRODOWISKO I PRZESTRZEŃ JAKO PODSTAWA ROZWOJU GMINY

1.1. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i technicznej

1.2. Ochrona środowiska, klimatu i krajobrazu, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju

1.3. Zorganizowana polityka przestrzenna

Wysoka jakość infrastruktury to jedna z podstaw rozwoju gospodarczego każdej jednostki samorządu terytorialnego. To na niej można budować przedsiębiorczość, zachęcać inwestorów czy polepszać jakość życia mieszkańców. W pierwszym celu operacyjnym skupiono się głównie na infrastrukturze komunikacyjnej i technicznej. Pomimo stosunkowo dobrego stanu dróg gminnych, konieczne są remonty i modernizacje ciągów komunikacyjnych zarządzanych przez inne podmioty. Ponadto nadal zauważa się potrzeby w rozbudowie sieci komunikacyjnej wraz z towarzyszącą infrastrukturą – ścieżkami pieszo-rowerowymi, rowami przydrożnymi, przejściami dla pieszych, oświetleniem. Wraz z rozwojem przestrzennym Gminy i powstawaniem nowych zabudowań, potrzeby te będą dalej występowały, stąd silnie zaznaczono je w niniejszym dokumencie. W ramach infrastruktury technicznej najistotniejsze jest polepszenie jakości i wydajności sieci wodociągowej oraz stacji uzdatniania wód, które ze względu na swój wiek i duże obciążenie potrzebują naprawy i wprowadzenia nowych rozwiązań. Zmiany wymaga także kwestia oczyszczalni ścieków – zaproponowano więc opracowanie koncepcji, która zweryfikuje potrzeby, możliwości i efektywność różnych rozwiązań, w tym przede wszystkim rozbudowy oczyszczalni w Margoninie bądź nawiązanie współpracy w ramach korzystania z oczyszczalni ścieków w Chodzieży.

Powyższe kierunki działań wpływać będą również na stan środowiska (głównie gruntowo-wodnego) na terenie Gminy Margonin. W drugim celu operacyjnym rozszerzono katalog działań środowiskowych o związane z adaptacją do zmian klimatu, ochroną powietrza czy zasobów naturalnych, które stanowią wyjątkowy potencjał Gminy. Wskazano także na dalszy rozwój odnawialnych źródeł energii, pomimo usytuowanej w okolicach Margonina dużej farmy wiatrowej. Wymagającymi rozwoju elementami przestrzeni są również zielona i błękitna infrastruktura, pomagająca stworzyć powiązania ekologiczne pomiędzy oddalonymi siedliskami, wpływająca przy tym na łagodzenie negatywnych skutków zmian klimatu. Wszystkie działania muszą iść jednak w parze z dalszą edukacją ekologiczną mieszkańców.

Wszystkie przewidziane w Strategii kierunki działań powinny być spójne z przemyślaną, zorganizowaną i odpowiadającą na potrzeby mieszkańców polityką przestrzenną. Zostanie ona zapewniona poprzez aktualizację i wprowadzanie nowych dokumentów planistycznych, a przede wszystkim objęcie obszaru całej Gminy planem zagospodarowania przestrzennego. W trzecim celu operacyjnym wskazano także na istotny kierunek rozwoju, jakim jest budownictwo mieszkaniowe, w którym Gmina będzie uczestniczyła m.in. na zasadzie przygotowania terenów i współpracy z inwestorami.

Powyższe cele operacyjne stanowią będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli.

CEL STRATEGICZNY I: WYSOKIEJ JAKOŚCI INFRASTRUKTURA, ŚRODOWISKO I PRZESTRZEŃ JAKO PODSTAWA ROZWOJU GMINY MARGONIN			
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
1.1. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i technicznej	<ol style="list-style-type: none"> 1) Budowa nowych, rozbudowa i modernizacja istniejących dróg gminnych, wiaduktów, parkingów, chodników oraz pozostałej infrastruktury przydrożnej. 2) Współpraca z zarządcami dróg powiatowych i wojewódzkich, uczestnictwo w programie budowy dróg, chodników, ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych i wojewódzkich. 3) Rozbudowa systemu ścieżek rowerowych na terenie Gminy. 4) Zwiększenie bezpieczeństwa poprzez budowę, rozbudowę i modernizację systemu oświetlenia ulicznego na terenie Gminy, budowę przejść dla pieszych, sygnalizacji świetlnej, poprawę stanu oznakowania drogowego. 5) Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy. 6) Stworzenie koncepcji rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków bądź podłączenia Gminy do oczyszczalni w Gminach okolicznych. 7) Wsparcie mieszkańców w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz promowanie tego rozwiązania w miejscach gdzie nie ma możliwości doprowadzenia sieci kanalizacyjnej. 8) Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody. 9) Współpraca z podmiotami odpowiedzialnymi za doprowadzanie gazu, prądu i Internetu w celu zwiększenia dostępu do tych urządzeń sieciowych w Gminie. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozbudowa sieci drogowej na terenie Gminy (drogi gminne, powiatowe, wojewódzkie), • poprawa stanu i jakości dróg już istniejących na terenie Gminy, • zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie Gminy, • zachęcenie mieszkańców do korzystania z transportu rowerowego, • zwiększenie atrakcyjności Gminy pod względem nowych mieszkańców i przedsiębiorców, • polepszenie jakości środowiska wodnego dzięki zmniejszeniu niekontrolowanego odpływu ścieków. 	<ul style="list-style-type: none"> • długość wybudowanych dróg gminnych (km), • długość zmodernizowanych dróg gminnych (km), • długość zmodernizowanych dróg i ciągów pieszo-rowerowych we współpracy z zarządcami dróg powiatowych i wojewódzkich (km), • długość ciągów pieszo-rowerowych na terenie Gminy (km), • liczba przydomowych oczyszczalni ścieków powstałych przy wsparciu Gminy (szt.), • długość rozbudowanej/zmodernizowanej sieci wodociągowej (km), • długość rozbudowanej/zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej (km), • procent mieszkańców mających dostęp do sieci wodociągowej (%), • procent mieszkańców mających dostęp do sieci kanalizacyjnej (%), • procent mieszkańców mających dostęp do sieci gazowej (%), • liczba nowych/zmodernizowanych stacji uzdatniania wody (szt.).

<p>1.2. Ochrona środowiska, klimatu i krajobrazu, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej. 2) Budowa infrastruktury OZE na terenie Gminy (m.in. panele fotowoltaiczne, solarne, siłownie wiatrowe). 3) Wsparcie wymiany wysokoemisyjnych źródeł ciepła na terenie Gminy. 4) Wsparcie wymiany azbestowych pokryć dachowych oraz innych elementów konstrukcyjnych zawierających azbest i utylizacja azbestu. 5) Edukacja ekologiczna mieszkańców Gminy skierowana i dostosowana do różnych grup społecznych (dorosłych, seniorów, młodzieży, rolników). 6) Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na terenie Gminy. 7) Promocja działań proekologicznych wśród mieszkańców poprzez organizację konkursów, akcji społecznych, spotkań informacyjnych itp. 8) Rozbudowa "zielonej" i "błękitnej infrastruktury" na terenie Gminy, w tym punktów małej retencji. 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie atrakcyjności Gminy pod względem nowych mieszkańców i przedsiębiorców, • zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska oraz postępowania z odpadami, • zwiększenie liczby gospodarstw domowych ogrzewanych ekologicznymi źródłami ciepła, • zwiększenie udziału energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych na potrzeby budynków użyteczności publicznej, • zabezpieczenie Gminy przed negatywnymi skutkami zmian klimatycznych, • stworzenie systemu zielonej i błękitnej infrastruktury, co poza efektem ekologicznym będzie miało efekt estetyczny. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba budynków użyteczności publicznej poddana termomodernizacji (szt.), • liczba nowych instalacji odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy (szt.), • liczba mieszkańców korzystających ze wsparcia w zakresie inicjatyw proekologicznych (os.), • liczba usuniętych wysokoemisyjnych źródeł ciepła (szt.), • masa odpadów zebranych w ramach funkcjonowania PSZOK (Mg), • liczba przeprowadzonych kampanii społecznych w zakresie edukacji ekologicznej (szt.), • liczba punktów małej retencji wodnej (szt.), • liczba sadzonek drzew zasadzonych w ramach rozbudowy „zielonej infrastruktury”.
<p>1.3. Zorganizowana polityka przestrzenna</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Aktualizacja Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego Gminy Margonin, zgodnie z potrzebami. 2) Objęcie całej Gminy planem zagospodarowania przestrzennego. 3) Tworzenie infrastruktury technicznej na nowopowstających terenach inwestycyjnych zgodnie z dokumentami planistycznymi. 4) Przygotowanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe jedno- i wielorodzinne oraz współpraca z deweloperami w obszarze zwiększania liczby mieszkań na terenie Gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój zabudowy mieszkaniowej, usługowej, produkcyjnej z zachowaniem ładu przestrzennego, • zwiększenie funkcjonalności przestrzeni, • usystematyzowanie polityki przestrzennej, • zwiększenie liczby mieszkań na terenie Gminy, a w konsekwencji zwiększenie liczby ludności. 	<ul style="list-style-type: none"> • stopień pokrycia Gminy MPZP (%), • powierzchnia terenów uzbrojonych technicznie pod zabudowę inwestycyjną (ha), • powierzchnia terenów przygotowanych pod zabudowę mieszkaniową (ha), • liczba mieszkań na terenie Gminy (szt.).

CEL STRATEGICZNY II: ROZWÓJ GOSPODARCZY WARUNKUJĄCY BEZPIECZEŃSTWO MIESZKAŃCÓW GMINY MARGONIN

2.1. Wzrost przedsiębiorczości i zwiększenie możliwości zatrudnienia

2.2. Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego

2.3. Rozwój turystyczny w zgodzie z potrzebami mieszkańców

Dobrobyt mieszkańców warunkowany jest w dużej mierze przez czynniki gospodarcze, na które składa się stan finansów samorządowych oraz sytuacja na rynku pracy. W Gminie Margonin obserwuje się większe bezrobocie niż średnia dla województwa wielkopolskiego. Zwiększa się jednak liczba podmiotów gospodarczych w Gminie, co może pozytywnie wpłynąć na możliwość znalezienia zatrudnienia. W pierwszym celu operacyjnym wskazano kierunki działań mające przeciwdziałać zwiększaniu się bezrobocia. Podtrzymany będzie system zachęt dla przedsiębiorców, co pozwoli na rozwój firm lokalnych oraz może przyczynić się do wzrostu konkurencyjności Gminy w oczach potencjalnych inwestorów z zewnątrz. Gmina będzie działała głównie w zakresie promocji oferty inwestycyjnej oraz jej rozbudowy, poprzez uwzględnienie obszarów inwestycyjnych w dokumentach planistycznych oraz odpowiednie ich uzbrojenie w infrastrukturę techniczną.

Rozwój Gminy Margonin związany jest również z dbaniem o walory przyrodnicze oraz kulturowe i historyczne regionu. W perspektywie strategicznej należy zwrócić szczególną uwagę mieszkańców i turystów na związki Gminy z Józefem Wybickim, który ożenił się i mieszkał w Margoninie. Ponadto ważne jest kultywowanie pamięci o Powstańcach Wielkopolskich, którzy stoczyli jedną z najkrwawszych bitew na terenie Gminy – pod Radwankami. Ze względu na dużą przewagę terenów wiejskich w Gminie, wspierane będą zespoły i organizacje folklorystyczne i ludowe, aby pomimo postępującego rozwoju gospodarczego Gminy nie zapomnieć o jej rolniczym charakterze.

Istotnym działem gospodarki w Gminie jest turystyka, która skupia się głównie w okolicach Jeziora Margonińskiego. Bardzo ważnym kierunkiem działań jest wskazanie mieszkańcom korzyści płynących ze zrównoważonego rozwoju turystyki, przy jednoczesnym organizowaniu oferty turystyczno-rekreacyjnej ukierunkowanej nie tylko na turystę sezonowego, ale przede wszystkim na lokalnych mieszkańców. Obszarem, który będzie najszerzej wspierany przez Gminę będzie agroturystyka oraz ekoturystyka, bazujące na zasobach materialnych i niematerialnych regionu.

Powyższe cele operacyjne stanowiąc będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli.

CEL STRATEGICZNY II: ROZWÓJ GOSPODARCZY WARUNKUJĄCY BEZPIECZEŃSTWO MIESZKAŃCÓW GMINY MARGONIN			
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
2.1. Wzrost przedsiębiorczości i zwiększenie możliwości zatrudnienia	<ol style="list-style-type: none"> 1) Wsparcie przedsiębiorców m.in. poprzez stosowanie ulg podatkowych dla podmiotów działających sezonowo. 2) Przygotowanie i promocja oferty inwestycyjnej Gminy. 3) Wyznaczenie i uzbrojenie terenów inwestycyjnych w niezbędną infrastrukturę techniczną. 4) Wsparcie promocyjne przedsiębiorców z wykorzystaniem nowoczesnych technologii. 5) Wsparcie doradcze dotyczące zakładania i rozwoju działalności gospodarczej. 6) Plany zagospodarowania przestrzennego Gminy dostosowane do potrzeb rozwoju przedsiębiorczości. 7) Organizacja spotkań dla mieszkańców w zakresie szans i zagrożeń płynących z lokalizacji przedsiębiorstw na terenie Gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> • promocja istniejących terenów inwestycyjnych wśród potencjalnych inwestorów (z terenu Gminy oraz z zewnątrz), • zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy, • zwiększenie liczby nowych przedsięwzięć (napływ nowego kapitału inwestycyjnego) na terenie Gminy, • aktywizacja gospodarcza mieszkańców Gminy (np. poprzez zakładanie przez nich nowych działalności gospodarczych), • zmniejszenie bezrobocia. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba podmiotów korzystających ze wsparcia Gminy (szt.), • liczba nowych podmiotów gospodarczych na terenie Gminy (szt.), • powierzchnia terenów przygotowanych na cele inwestycyjne (ha), • liczba mieszkańców korzystająca ze wsparcia doradczego w zakresie zakładania i rozwoju działalności (os.), • udział bezrobotnych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (%), • liczba zorganizowanych spotkań z mieszkańcami (szt.).
2.2. Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego	<ol style="list-style-type: none"> 1) Organizacja spotkań, wydarzeń kulturalnych i historycznych popularyzujących związki Gminy z Józefem Wybickim. 2) Organizacja wydarzeń oraz miejsc pamięci związanych z powstańcami wielkopolskimi oraz bitwą o Radwanki. 3) Wsparcie rozwoju działalności zespołów folklorystycznych i ludowych oraz twórców lokalnych kultuwujących tradycje i obyczaje. 4) Promowanie zespołów ludowych podczas organizacji wydarzeń kulturalnych podkreślających wiejski charakter terenów Gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie świadomości walorów kulturowych i turystycznych wśród mieszkańców Gminy, odwiedzających i turystów, • wzmacnianie tożsamości społecznej i kulturowej mieszkańców, • rozwój lokalnych twórców, • wzmocnienie rozpoznawalności Gminy, w oparciu o wydarzenia związane z dziedzictwem lokalnym, • aktywizacja lokalnej społeczności, • poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego wśród mieszkańców o charakterze kulturowym. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych, historycznych (szt.), • liczba lokalnych twórców wspieranych finansowo, merytorycznie lub promocyjnie przez gminę (os.), • liczba zespołów wspieranych przez Gminę finansowo, merytorycznie lub promocyjnie (szt.).

<p>2.3. Rozwój turystyczny w zgodzie z potrzebami mieszkańców</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Dalszy rozwój bazy turystyczno-rekreacyjnej na terenie Gminy m.in. poprzez budowę nowych obiektów oraz rozbudowę istniejących. 2) Przygotowanie oferty turystyczno-rekreacyjnej wykorzystującej potencjał Gminy i jej mieszkańców. 3) Odpowiednie oznakowanie szlaków turystycznych, wraz z opracowaniem koncepcji elektronicznej mapy lub aplikacji turystycznej. 4) Organizacja spotkań dla mieszkańców z zakresu korzyści płynących z rozwoju turystycznego Gminy. 5) Wsparcie mieszkańców w zakładaniu gospodarstw agroturystycznych oraz ekoturystycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie bazy i oferty turystycznej w Gminie, • zwiększenie możliwości rekreacyjnego wykorzystania potencjału wynikającego z położenia i walorów Gminy, • zmniejszenie bezrobocia, • promocja Gminy na zewnątrz, • zwiększenie zainteresowania ofertą turystyczną Gminy, • zapewnienie oferty spełniającej oczekiwania nowoczesnego modelu turysty, • rozwój agroturystyki i ekoturystyki w oparciu o zasoby Gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba powstałych obiektów turystycznych (szt.), • liczba powstałych obiektów rekreacyjnych (szt.), • liczba powstałych miejsc noclegowych (szt.), • długość oznakowanych szlaków turystycznych (km), • liczba osób korzystających z elektronicznej mapy/ aplikacji turystycznej (os.), • liczba obiektów agroturystycznych (szt.), • liczba obiektów ekoturystycznych (szt.).
--	--	--	--

CEL STRATEGICZNY III: EDUKACJA, KULTURA I ZDROWIE JAKO POLE WSPÓŁPRACY ORGANIZACJI SPOŁECZNYCH Z GMINĄ MARGONIN

3.1. Zapewnienie wysokiego poziomu edukacji i rozwoju

3.2. Zwiększenie możliwości zagospodarowania czasu wolnego dla różnych grup mieszkańców

3.3. Poprawa jakości i dostępu do usług zdrowotnych oraz wsparcie osób ze specjalnymi potrzebami

Najważniejszym kapitałem społecznym i rozwojowym Gminy Margonin są jej mieszkańcy. Zwiększanie atrakcyjności oraz podnoszenie jakości życia w Gminie jest najważniejszym wyznacznikiem dla rozwoju władz samorządowych. Usługi społeczne na terenie Gminy Margonin będą rozwijane z nakierowaniem na poszczególne grupy społeczne i wiekowe. Już najmłodszy mieszkańcy i ich rodzice skorzysta będą mogli m.in. z przewidzianych do utworzenia miejsc opieki nad dziećmi do lat 3. Rozwinięta zostanie infrastruktura szkolna i przedszkolna, a sale lekcyjne zostaną lepiej wyposażone, co pozwoli nauczycielom lepiej realizować podstawę programową oraz wzbudzać w uczniach głód wiedzy i rozwijać ich umiejętności. Edukacja będzie prowadzona nie tylko dla najmłodszych, ale także dla osób dorosłych i seniorów. Będą to elementy edukacji nieformalnej, m.in. z zakresu poszerzania świadomości ekologicznej, ale także wspieranie i rozszerzanie działalności Uniwersytetu III wieku, co będzie stanowiło odpowiedź na zmieniającą się strukturę demograficzną. Niezwykle istotne jest także nawiązywanie współpracy ze szkołami ponadpodstawowymi oraz pracodawcami, w zakresie zwiększenia spójności pomiędzy wykształceniem młodzieży a potrzebami na lokalnym rynku pracy. To z kolei pomoże zmniejszyć potrzebę migracji zarobkowej młodych ludzi.

Ze względu na zmiany zachodzące w społeczeństwie, związane ze wzrostem udziału seniorów w populacji Gminy, konieczne jest zapewnienie odpowiedniej oferty spędzania czasu wolnego skierowanej dla różnych grup społecznych. Dla władz samorządowych istotne jest stworzenie oferty kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej, która przyciągnie także osoby dorosłe. W drugim celu operacyjnym wskazano więc kierunki działań związane z rozwojem kulturalnym i sportowym, co również pozytywnie wpłynie na zdrowie mieszkańców. Ważna jest też integracja mieszkańców, m.in. dzięki organizacji spotkań, wydarzeń kulturalnych czy wyjazdów. Samorząd zamierza zintensyfikować i zacieśnić współpracę z NGO, a także zachęcać nieformalne lokalne grupy społeczne do zawiązywania stowarzyszeń i innych formalnych organizacji, które będą wspierać Gminę w takich zadaniach jak sport, kultura, rekreacja czy zdrowie.

Problemem, który zdecydowanie wybrzmiał w badaniach ankietowych wśród mieszkańców jest ograniczony dostęp do opieki medycznej. Podobna sytuacja ma miejsce w dużej części gmin Wielkopolski. Samorząd Gminy Margonin będzie podejmował działania w celu polepszenia dostępu do opieki lekarzy, w tym lekarzy specjalistów, jednak w największej mierze będzie się skupiał na wspieraniu programów profilaktycznych oraz aktywizacji fizycznej mieszkańców. Bardzo ważnym zagadnieniem poruszonym w trzecim celu operacyjnym jest potrzeba zapewnienia pełnej dostępności we wszystkich wymiarach dla osób ze szczególnymi potrzebami, a także wsparcie osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Powyższe cele operacyjne stanowiąc będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczone w poniższej tabeli.

CEL STRATEGICZNY III: Edukacja, kultura i zdrowie jako pole współpracy organizacji społecznych z Gminą Margonin			
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
3.1. Zapewnienie wysokiego poziomu edukacji i rozwoju	<ol style="list-style-type: none"> 1) Rozwój infrastruktury oświatowej w celu podniesienia warunków do nauki. 2) Dostosowanie oferty edukacyjnej do lokalnego rynku pracy we współpracy ze szkołami ponadpodstawowymi. 3) Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych. 4) Podniesienie jakości nauczania poprzez systematyczne doszkalanie nauczycieli oraz wyposażenie szkół w pomoce naukowe. 5) Program stypendialny dla uzdolnionych uczniów. 6) Utworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3. 7) Kontynuacja programu wsparcia dla młodych rodziców – wyprawka dla noworodków („Margonińskie becikowe”). 8) Wsparcie działań Uniwersytetu III wieku w promocji edukacji wśród seniorów. 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa warunków nauczania w szkołach i przedszkolach, • zwiększenie korelacji pomiędzy kształceniem młodzieży a potrzebami na rynku pracy, • wielopłaszczyznowy rozwój dzieci i młodzieży, zarówno pod kątem edukacyjnym, ruchowym, jak i kreatywnym, • zwiększenie świadomości ekologicznej oraz tożsamości lokalnej wśród mieszkańców wszystkich grup wiekowych, • powrót rodziców, a w szczególności kobiet na rynek pracy dzięki możliwości zapewnienia przez gminę miejsc opieki dla dzieci do lat 3, • przyciągnięcie nowych mieszkańców dzięki zapewnieniu ścieżki rozwoju dziecka od 3 roku życia. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zmodernizowanych i rozbudowanych obiektów oświatowych (szt.), • liczba zajęć pozalekcyjnych (szt.), • liczba mieszkańców uczęszczających na zajęcia z oferty Uniwersytetu III wieku (os.), • średnie wyniki egzaminów ósmoklasistów (%), • liczba nowonarodzonych dzieci w Gminie w danym roku (os.), • liczba miejsc w żłobkach lub innych formach opieki nad dziećmi do lat 3 (os.).
3.2. Zwiększenie możliwości zagospodarowania czasu wolnego dla różnych grup mieszkańców	<ol style="list-style-type: none"> 1) Poszerzenie oferty klubów seniora i innych form aktywności dla seniorów. 2) Organizacja wyjazdów integracyjnych i wycieczek dla mieszkańców: dzieci i młodzieży, dorosłych oraz seniorów. 3) Wsparcie oferty sformalizowanych organizacji pozarządowych. 4) Dążenie do sformalizowania oraz wsparcie działalności organizacji społecznych np. kół gospodyń wiejskich, OSP. 5) Wsparcie działalności klubów sportowych z terenu Gminy. 6) Budowa, modernizacja i reorganizacja bazy sportowej na terenie Gminy, w tym m.in. przeniesienie stadionu do centrum miasta wraz z możliwościami wykorzystywania go w trybie hybrydowym przez szkołę i kluby sportowe. 	<ul style="list-style-type: none"> • dopasowanie oferty usług do zmieniającej się struktury demograficznej, • integracja mieszkańców, • zachęcanie potencjalnych mieszkańców do osiedlenia się i założenia rodziny w Gminie, • formalizacja organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy, co ułatwi korzystanie z ich oferty oraz monitoring ich działalności, • wzrost aktywności sportowej mieszkańców i promocja aktywnego trybu życia. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba miejsc w klubach seniora i innych formach aktywności seniorów na terenie Gminy (os.), • liczba aktywności w ofercie senioralnej (szt.), • liczba organizacji pozarządowych zarejestrowanych na terenie Gminy (szt.), • wsparcie finansowe organizacji pozarządowych, klubów sportowych i innych organizacji społecznych (zł).

	7) Rozwój oferty kulturalnej skierowanej do poszczególnych grup wiekowych, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży i osób dorosłych.		
3.3. Poprawa jakości i dostępu do usług zdrowotnych oraz wsparcie osób ze specjalnymi potrzebami	<ol style="list-style-type: none"> 1) Rozwój różnych form pomocy dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem (np. poprawa warunków bytowych, stworzenie możliwości powrotu na rynek pracy). 2) Wspieranie działalności organizacji pozarządowych na rzecz osób potrzebujących, samotnych, wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. 3) Wspieranie zdrowotnych programów profilaktycznych. 4) Współpraca z instytucjami służby zdrowia w celu zapewnienia szybkiego dostępu do lekarzy specjalistów oraz stworzenia bogatej oferty opieki geriatrycznej dla seniorów. 5) Współpraca z organizacjami sportowymi i innymi instytucjami działającymi w dziedzinie promocji zdrowia. 6) Zapewnienie dostępności architektonicznej, komunikacyjnej i cyfrowej dla osób ze specjalnymi potrzebami, w tym uwzględnianie ich potrzeb na etapie planowania przedsięwzięć gminnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzenie dobrych warunków do życia i zamieszkania dla rodzin wielopokoleniowych, • polepszenie zdrowia mieszkańców Gminy, • zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców, a także zmniejszenie narażenia na choroby cywilizacyjne jak choroby serca, cukrzyca, otyłość, • poprawa jakości życia i włączenie społeczne osób z niepełnosprawnością, • zapewnienie swobodnego dostępu do dóbr, usług oraz możliwości udziału w życiu społecznym i publicznym osób ze specjalnymi potrzebami. • zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym dzięki zwiększonemu wsparciu tych osób. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób potrzebujących objętych systemem wsparcia (os.), • liczba programów profilaktycznych wspieranych przez Gminę (szt.), • liczba lekarzy specjalistów przyjmująca na terenie Gminy (os.), • liczba organizacji pozarządowych współpracujących z Gminą w zakresie zdrowia i aktywności fizycznej (szt.), • liczba obiektów dostosowanych do osób ze specjalnymi potrzebami (szt.).

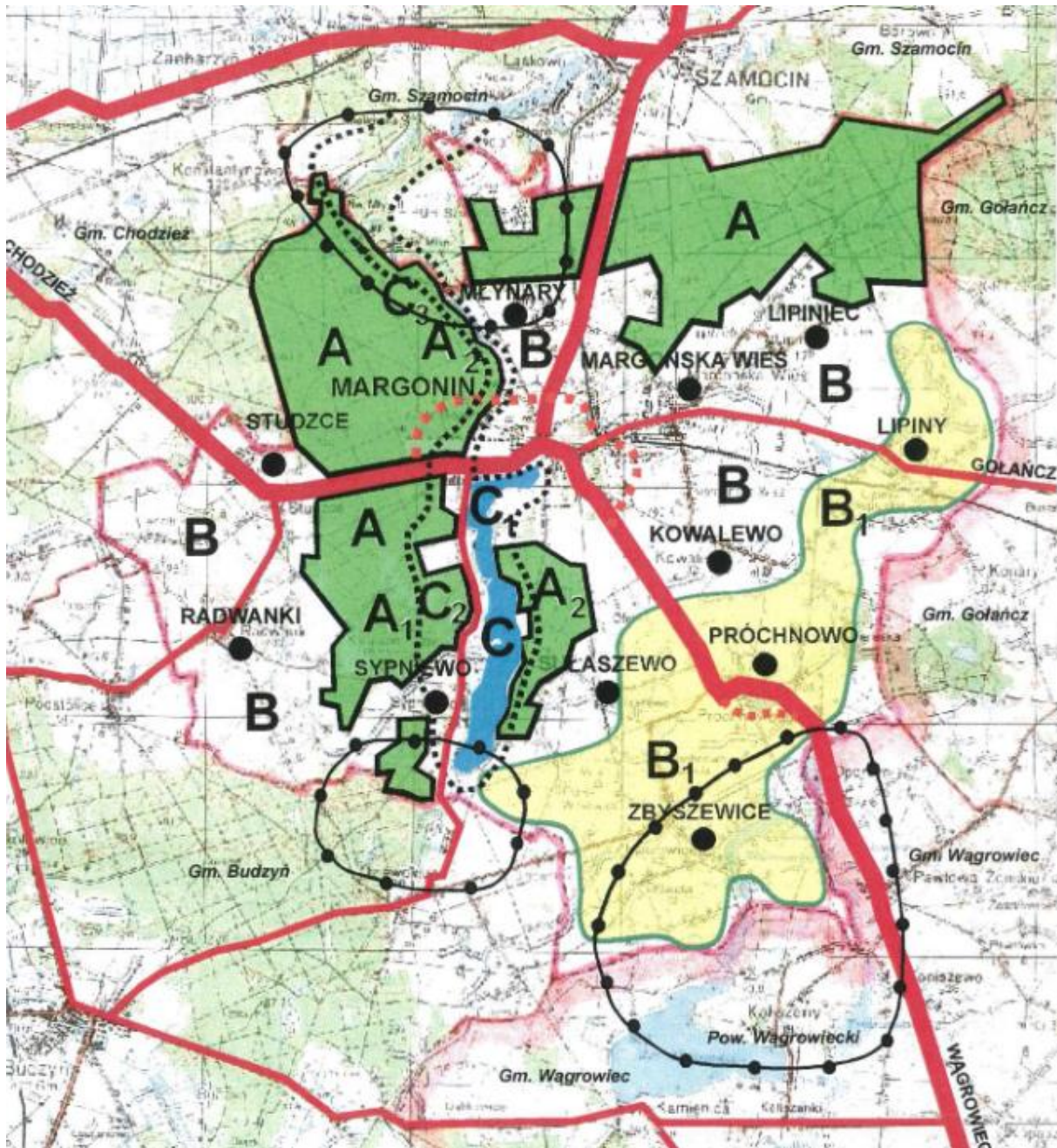
3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej, ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej Gminy Margonin

Położenie komunikacyjne Gminy Margonin należy do średnio korzystnych, co w pewien sposób może warunkować jej rozwój gospodarczy. Przez teren Gminy nie przebiegają drogi ekspresowe, krajowe czy autostrady. Najbliższa jest droga krajowa nr 11, która biegnie z południa na północ Wielkopolski, a ze względu na plany budowy drogi S11, jest to szansa dla rozwoju Gminy Margonin. Gmina została ujęta w dokumentach strategicznych i planistycznych wyższego szczebla, w tym w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, gdzie ze względu na specyficzne cechy społeczne i gospodarcze (jak np. zaburzona struktura demograficzna będąca wynikiem migracji młodych ludzi czy słaba dostępność komunikacyjna oraz dostęp do usług publicznych), została zakwalifikowana do obszarów o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych. Ponadto ze względu na układ komunikacyjny, Gmina Margonin należy do jednostek o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich. W dokumencie wskazano szereg innych obszarów terytorializacji polityki rozwoju. Gmina Margonin została zaliczona łącznie do 8 takich obszarów:

- Wiejskiego Obszaru Funkcjonalnego,
- Północno-Zachodniego Obszaru Funkcjonalnego,
- Wiejskich obszarów wymagających wsparcia procesów rozwojowych,
- Obszarów cennych przyrodniczo,
- Obszarów ochrony krajobrazów kulturowych,
- Obszarów ochrony i kształtowania zasobów wodnych,
- Obszarów o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych,
- Obszarów o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich.

Rozwój Gminy kształtowany jest poza dostępnością komunikacyjną w dużym stopniu przez walory naturalne, w tym duże kompleksy leśne, które są elementem pełniącym istotną rolę w funkcjonowaniu systemu ekologicznego Wielkopolski jak i całego kraju. Struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy opiera się głównie na 3 rodzajach stref: gospodarki leśnej, gospodarki rolnej oraz rekreacji. Gospodarka leśna na terenie Gminy dotyczy głównie obszaru północnego i zachodniego, z pasem centralnym biegnącym do Jeziora Margonińskiego. Strefa rolnicza to pozostały obszar Gminy, będący również obszarem w dużym stopniu wykorzystywanym przez turbiny wiatrowe jako elementy pozyskujące energię odnawialną. Pomędzy powyższymi strefami można wyróżnić także obszar z przewagą funkcji rekreacyjnych – w okolicach Jeziora Margonińskiego. Ze względu na sieć osiedleńczą można wyróżnić ośrodek centralny – miasto Margonin, gdzie skupia się większość funkcji Gminy, w tym administracja, oświata, usługi i handel, oraz szereg miejscowości wiejskich, z których największe – Lipiny i Radwanki, częściowo przejmują od miasta niektóre funkcje (oświata, usługi).

Poszczególne strefy funkcjonalno-przestrzenne podzielono na mniejsze podobszary, które charakteryzują się specyficznymi cechami. Ich podział, usytuowanie oraz opis wraz ze wskazaniem kluczowych kierunków rozwoju wskazano w dalszej części.

OZNACZENIA

Opracowanie : arch. Roman Dymek

	DROGI WOJEWÓDZKIE		STREFA FUNKCJI REKREACYJNEJ	2
	DROGI POWIATOWE		STREFA FUNKCJI REKREACYJNEJ INTENSYWNEGO ZAINWESTOWANIA	1:100 000
	STREFA GOSPODARKI LEŚNEJ CZYSTO PRODUKCYJNA		STREFA FUNKCJI REKREACYJNEJ SKOJARZONA Z GOSPODARKĄ LEŚNĄ	
	STREFA GOSPODARKI LEŚNEJ O PENETRACJI REKREACYJNEJ		STREFA FUNKCJI REKREACYJNEJ Z OGRANICZENIAMI	
	STREFA GOSPODARKI LEŚNEJ O OGRANICZONEJ DOSTĘPNOŚCI		FUNKCYJNE OBSZARY STYKOWE Z GMINAMI SĄSIEDNIMI	
	STREFA ROLNICZA BEZ OGRANICZEŃ DLA INNYCH FUNKCJI		PROJEKTOWANE OBEJŚCIA DROGOWE (WERSJA I)	
	STREFA ROLNICZA Z OGRANICZENIAMI DLA INNYCH FUNKCJI			

Ryc. 7 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Margonin

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Margonin

Strefa A – strefa gospodarki leśnej, w której wyróżniono strefy:

- A – czysto gospodarcza z dostępnością publiczną ograniczoną do okresu zbierania runa leśnego;
- A₁ – obszar leśny, na który nakłada się funkcja rekreacyjna w rejonie wsi Sypniewo, przewidywane dolesienia i duża penetracja ludności;
- A₂ – obszar leśny o ograniczonej dostępności, w rejonie rz. Margoninki, i Jeziora Margonińskiego, użytkowanie turystyczno-wypoczynkowe, część lasów wodochronnych pod ochroną;
- A₃ – obszar leśny o ograniczonej dostępności, obszar stykowy z sąsiednią gminą Szamocin, wskazana koordynacja zasad gospodarowania, lasy wodochronne, ostoja zwierzyny (bobry).

Dla strefy gospodarki leśnej, do kluczowych kierunków działań wyznaczonych w Strategii można zaliczyć:

- **Cel operacyjny 1.2.** m.in. w zakresie kierunków: Edukacja ekologiczna mieszkańców Gminy skierowana i dostosowana do różnych grup społecznych (dorosłych, seniorów, młodzieży, rolników); Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na terenie Gminy; Promocja działań proekologicznych wśród mieszkańców poprzez organizację konkursów, akcji społecznych, spotkań informacyjnych itp.; Rozbudowa "zielonej" i "błękitnej infrastruktury" na terenie Gminy, w tym punktów małej retencji.
- **Cel operacyjny 1.3.** m.in. w zakresie kierunku: Objęcie całej Gminy planem zagospodarowania przestrzennego.

Strefa B – strefa obszarów rolnych, w której wyróżniono strefy:

- B – przestrzeń produkcji rolnej, roślinnej i zwierzęcej bez ograniczeń w sensie zabudowy terenów;
- B₁ – przestrzeń produkcji rolnej, roślinnej i zwierzęcej z ograniczeniami wynikającymi z dobrej jakości gleb, które winny być chronione, a zabudowa tych terenów może dotyczyć przede wszystkim obiektów związanych z produkcją rolną i funkcją mieszkalną siedlisk.

Dla strefy obszarów rolnych, do kluczowych kierunków działań wyznaczonych w Strategii można zaliczyć:

- **Cel operacyjny 1.1.** m.in. w zakresie kierunków: Budowa nowych, rozbudowa i modernizacja istniejących dróg gminnych, wiaduktów, parkingów, chodników oraz pozostałej infrastruktury przydrożnej; Wsparcie mieszkańców w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz promowanie tego rozwiązania w miejscach gdzie nie ma możliwości doprowadzenia sieci kanalizacyjnej; Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody; Współpraca z podmiotami odpowiedzialnymi za doprowadzanie gazu, prądu i Internetu w celu zwiększenia dostępu do tych urządzeń sieciowych w Gminie.
- **Cel operacyjny 1.2.** m.in. w zakresie kierunków: Wsparcie wymiany wysokoemisyjnych źródeł ciepła na terenie Gminy; Wsparcie wymiany azbestowych pokryć dachowych oraz innych elementów konstrukcyjnych zawierających azbest i utylizacji azbestu; Rozbudowa "zielonej" i "błękitnej infrastruktury" na terenie Gminy, w tym punktów małej retencji.
- **Cel operacyjny 1.3.** m.in. w zakresie kierunków: Aktualizacja Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego Gminy Margonin, zgodnie z potrzebami; Objęcie całej Gminy planem zagospodarowania przestrzennego.
- **Cel operacyjny 2.2.** m.in. w zakresie kierunków: Wsparcie rozwoju działalności zespołów folklorystycznych i ludowych oraz twórców lokalnych kulturywujących tradycje i obyczaje; Promowanie zespołów ludowych podczas organizacji wydarzeń kulturalnych podkreślających wiejski charakter terenów Gminy.

Strefa C – strefa funkcji rekreacyjnej, w której wyróżniono strefy:

- C₁ – funkcji rekreacyjnej intensywnego zainwestowania;
- C₂ – funkcji rekreacyjnej skojarzonej z gospodarką leśną;
- C₃ – funkcji rekreacyjnej z ograniczeniami.

Dla strefy funkcji rekreacyjnej, do kluczowych kierunków działań wyznaczonych w Strategii można zaliczyć:

- Cel operacyjny 2.3. m.in. w zakresie kierunków: Dalszy rozwój bazy turystyczno-rekreacyjnej na terenie Gminy m.in. poprzez budowę nowych obiektów oraz rozbudowę istniejących; Przygotowanie oferty turystyczno-rekreacyjnej wykorzystującej potencjał Gminy i jej mieszkańców; Odpowiednie oznakowanie szlaków turystycznych, wraz z opracowaniem koncepcji elektronicznej mapy lub aplikacji turystycznej; Organizacja spotkań dla mieszkańców z zakresu korzyści płynących z rozwoju turystycznego Gminy.

Ponadto, w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Margonin, wskazano 3 obszary funkcyjne, gdzie strefa gospodarki leśnej, rolnicza bądź rekreacyjna, stykają się z granicami innych gmin – Szamocin, Budzyń i Wągrowiec.

Funkcje poszczególnych stref wzajemnie się przenikają, a wyznaczone granice są tylko umowne. Szczególne nagromadzenie wszystkich funkcji widoczne jest w okolicach Jeziora Margonińskiego. Należy więc jasno zaznaczyć, że kierunki działań wskazane jako kluczowe dla poszczególnych obszarów, mogą mieć zastosowanie we wszystkich pozostałych obszarach.

Dalsze prowadzenie polityki przestrzennej Gminy powinno odpowiadać na oczekiwania mieszkańców i inwestorów przy konieczności zachowania zasad zrównoważonego rozwoju. W dalszym sposobie zagospodarowania poszczególnych obszarów należy uwzględnić wymogi z zakresu m.in. ochrony środowiska i przyrody, ochrony krajobrazu kulturowego, dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej, występowania terenów górniczych, zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem, występowania terenów okresowo zalewowych.

Uzupełnieniem i doszczegółowieniem zapisów Studium, będą miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, stanowiące akty prawa miejscowego w zakresie polityki przestrzennej Gminy. Rekomenduje się objąć miejscowymi planami tereny ważne dla ochrony przyrody i krajobrazu, ale też obszary przeznaczone pod rozwój zabudowy mieszkaniowej, produkcyjnej, usługowej oraz rekreacyjnej.

4. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.

Strategia Rozwoju Gminy Margonin na lata 2021-2030 jest dokumentem spójnym z dokumentami wyższego rzędu. Przy opracowywaniu strategii brano pod uwagę kierunki rozwoju wyznaczone w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) oraz Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do roku 2030.

Jako cel główny polityki regionalnej kraju określono „efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”. Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 realizowany będzie w oparciu o uzupełniające się trzy cele szczegółowe:

1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym,
2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych,
3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do roku 2030, wpisuje się w kierunki KSRR. W dokumencie wojewódzkim wyznaczono następujące cele strategiczne:

1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców,
2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu,
3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski,
4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem.

Strategia Rozwoju Gminy Margonin na lata 2021-2030 wpisuje się w założenia powyższych dokumentów. W poniższej tabeli wskazano, które cele Strategii gminnej powiązane są z tymi wskazanymi w Strategii wojewódzkiej.

Tabela 2 Spójność Strategii Rozwoju Gminy Margonin na lata 2021-2030 ze Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku

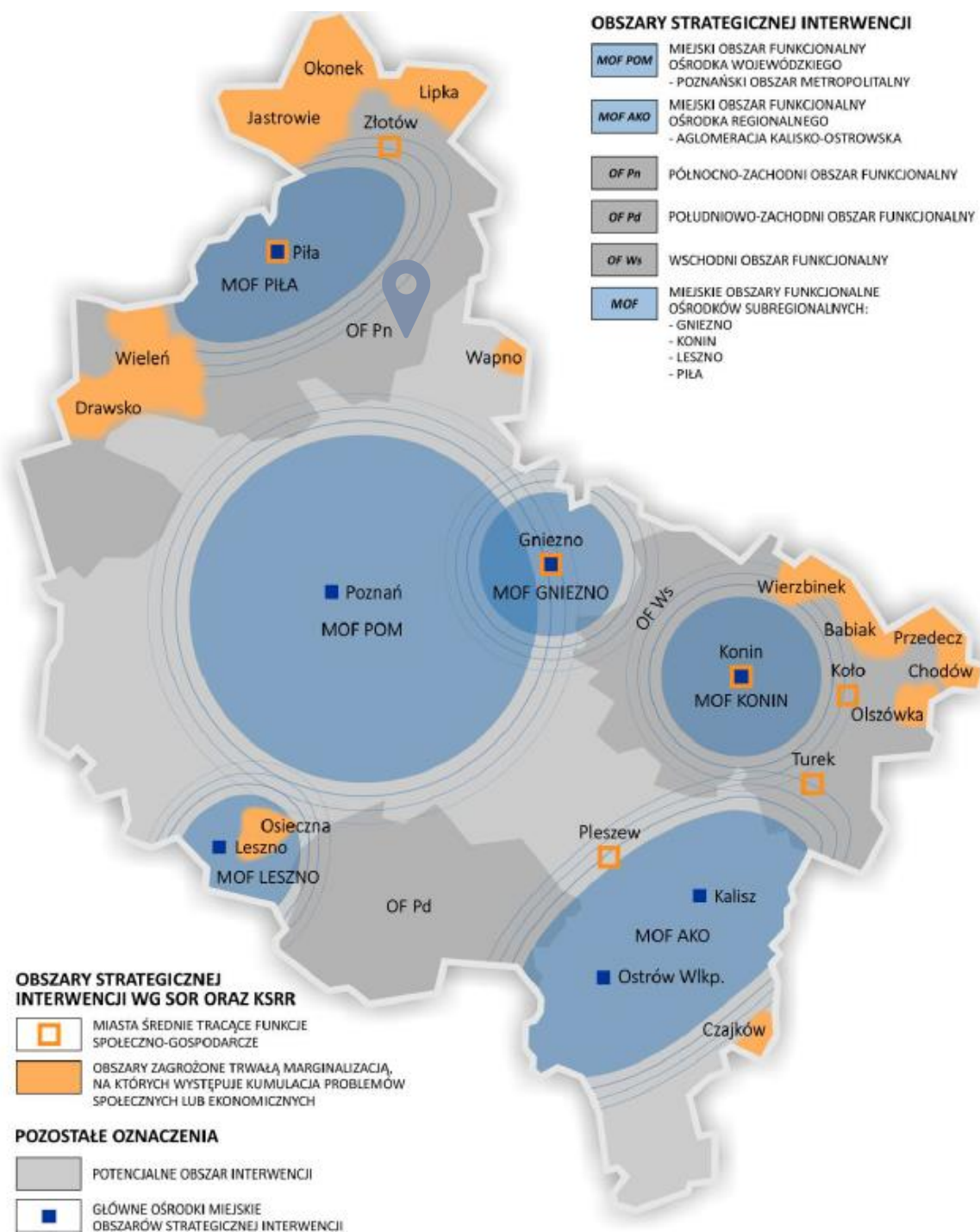
Cele Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku	Cele Strategii rozwoju Gminy Margonin na lata 2021-2030
<p>1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców:</p> <p>1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu</p> <p>1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia</p> <p>1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy</p>	<p>Cel strategiczny II: Rozwój gospodarczy warunkujący bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Margonin</p> <p>2.1. Wzrost przedsiębiorczości i zwiększenie możliwości zatrudnienia</p> <p>2.3. Rozwój turystyczny w zgodzie z potrzebami mieszkańców</p> <p>Cel strategiczny III: Edukacja, kultura i zdrowie jako pole współpracy organizacji społecznych z Gminą Margonin</p> <p>3.1. Zapewnienie wysokiego poziomu edukacji i rozwoju</p> <p>3.3. Poprawa jakości i dostępu do usług zdrowotnych oraz wsparcie osób ze specjalnymi potrzebami</p>
<p>2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu</p> <p>2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie</p>	<p>Cel strategiczny II: Rozwój gospodarczy warunkujący bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Margonin</p> <p>2.3. Rozwój turystyczny w zgodzie z potrzebami mieszkańców</p>

<p>2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom</p> <p>2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu</p>	<p>Cel strategiczny III: Edukacja, kultura i zdrowie jako pole współpracy organizacji społecznych z Gminą Margonin</p> <p>3.1. Zapewnienie wysokiego poziomu edukacji i rozwoju</p> <p>3.2. Zwiększenie możliwości zagospodarowania czasu wolnego dla różnych grup mieszkańców</p> <p>3.3. Poprawa jakości i dostępu do usług zdrowotnych oraz wsparcie osób ze specjalnymi potrzebami</p>
<p>3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski</p> <p>3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa</p> <p>3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski</p> <p>3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej</p>	<p>Cel strategiczny I: Wysokiej jakości infrastruktura, środowisko i przestrzeń jako podstawa rozwoju Gminy Margonin</p> <p>1.1. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i technicznej</p> <p>1.2. Ochrona środowiska, klimatu i krajobrazu, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju</p>
<p>4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem</p> <p>4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług</p> <p>4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju</p>	<p>Cel strategiczny I: Wysokiej jakości infrastruktura, środowisko i przestrzeń jako podstawa rozwoju Gminy Margonin</p> <p>1.3. Zorganizowana polityka przestrzenna</p> <p>Cel strategiczny III: Edukacja, kultura i zdrowie jako pole współpracy organizacji społecznych z Gminą Margonin</p> <p>3.2. Zwiększenie możliwości zagospodarowania czasu wolnego dla różnych grup mieszkańców</p>

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego wskazuje również obszary strategicznej interwencji (OSI), które są podstawą terytorialnego ukierunkowania celów interwencji. Projektowanie interwencji przebiegać będzie zgodnie z zasadami wielopoziomowego zarządzania, subsydiarności, partycypacji społecznej, w dialogu z partnerami społeczno-gospodarczymi.

Gmina Margonin położona jest na terenie Północno-zachodniego Obszaru Funkcjonalnego, którego głównymi jednostkami osadniczymi są Piła – miasto o charakterze ośrodka subregionalnego, Chodzież, Międzychód, Trzcianka i Złotów. Obszar wyróżnia wysoki udział terenów cennych przyrodniczo na tle województwa. W granicach Północno-zachodniego Obszaru Funkcjonalnego wyodrębnia się rejony o dużych zwartych kompleksach leśnych (Puszcza Notecka, Puszcza nad Drawą, Puszcza nad Gwdą, Pojezierze Międzychodzko-Pniewskie, Dolina Noteci) oraz rejony dobrych gleb w północno-wschodniej części tego obszaru. Zasoby i walory środowiska odgrywają istotną rolę w kształtowaniu równowagi ekosystemu przyrodniczego nie tylko Wielkopolski, ale i całego kraju.

Na poniższej mapie zaznaczono położenie Gminy Margonin na tle Obszarów Strategicznej Interwencji wyznaczonych w województwie wielkopolskim. W dalszej części, w postaci tabelarycznej, wskazano na powiązania kierunków rozwoju Gminy Margonin z kluczowymi kierunkami działań dla Północno-zachodniego Obszaru Funkcjonalnego.

Ryc. 8 Obszary strategicznej interwencji w Wielkopolsce o indykatywnym zasięgu
 Źródło: Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku

Tabela 3 Spójność kierunków działań Gminy Margonin z kierunkami dla Północno-zachodniego Obszaru Funkcjonalnego

Północno-zachodni Obszar Funkcjonalny		Odporodnie cele operacyjne i kierunki działań w Strategii Rozwoju Gminy Margonin na lata 2021-2030
Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców	Budowanie wizerunku i marki PnZOF jako terenu atrakcyjnego inwestycyjnie, pozyskiwanie nowych inwestorów.	2.1: Przygotowanie i promocja oferty inwestycyjnej Gminy; Wyznaczenie i uzbrojenie terenów inwestycyjnych w niezbędną infrastrukturę techniczną; Wsparcie promocyjne przedsiębiorców z wykorzystaniem nowoczesnych technologii; Plany zagospodarowania przestrzennego Gminy dostosowane do potrzeb rozwoju przedsiębiorczości.
	Rozwój rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego, rozwój specjalizacji rolniczych w szczególności rolnictwa ekologicznego i certyfikowanego, nowoczesnego sadownictwa.	2.3: Wsparcie mieszkańców w zakładaniu gospodarstw agroturystycznych oraz ekoturystycznych.
	Rozwój MŚP i zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw	2.1: Wsparcie przedsiębiorców m.in. poprzez stosowanie ulg podatkowych dla podmiotów działających sezonowo; Przygotowanie i promocja oferty inwestycyjnej Gminy; Wsparcie promocyjne przedsiębiorców z wykorzystaniem nowoczesnych technologii; Wsparcie doradcze dotyczące zakładania i rozwoju działalności gospodarczej.
	Aktywizowanie osób bezrobotnych, zagrożonych i wykluczonych społecznie	2.3: Wsparcie mieszkańców w zakładaniu gospodarstw agroturystycznych oraz ekoturystycznych; 3.3: Rozwój różnych form pomocy dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem (np. poprawa warunków bytowych, stworzenie możliwości powrotu na rynek pracy); Wspieranie działalności organizacji pozarządowych na rzecz osób potrzebujących, samotnych, wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.
	Podniesienie jakości kształcenia i dopasowanie oferty edukacyjnej szkół do lokalnego rynku pracy, wsparcie rozwoju infrastruktury edukacyjnej wysokiej jakości, upowszechnienie kształcenia ustawicznego i możliwości przekwalifikowania	3.1: Rozwój infrastruktury oświatowej w celu podniesienia warunków do nauki; Dostosowanie oferty edukacyjnej do lokalnego rynku pracy we współpracy ze szkołami ponadpodstawowymi; Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.
	Przygotowanie terenów inwestycyjnych wokół ośrodków miejskich jako wsparcie rozwoju przemysłu i przedsiębiorczości na terenie PnZOF	2.1: Wyznaczenie i uzbrojenie terenów inwestycyjnych w niezbędną infrastrukturę techniczną; Plany zagospodarowania przestrzennego Gminy dostosowane do potrzeb rozwoju przedsiębiorczości.
Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu	Poprawa dostępu do specjalistycznej opieki medycznej, usług przeciwdziałających negatywnym skutkom procesów demograficznych (m.in. rozwój usług opiekuńczych, w tym opieki nad dziećmi).	3.1: Utworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3.
		3.2: Rozwój oferty kulturalnej skierowanej do poszczególnych grup wiekowych, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży i osób dorosłych.
		3.3: Wspieranie zdrowotnych programów profilaktycznych; Współpraca z instytucjami służby zdrowia w celu zapewnienia szybkiego dostępu do lekarzy specjalistów oraz stworzenia bogatej oferty opieki geriatrycznej dla seniorów; Współpraca z organizacjami sportowymi i innymi instytucjami działającymi w dziedzinie promocji zdrowia; Zapewnienie dostępności architektonicznej, komunikacyjnej i cyfrowej dla osób ze specjalnymi

		potrzebami, w tym uwzględnianie ich potrzeb na etapie planowania przedsięwzięć gminnych.
	Rozwój usług zwiększających atrakcyjność osiedleńczą.	3.1: Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych; Utworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3; Kontynuacja programu wsparcia dla młodych rodziców – wyprawka dla noworodków („Margonińskie becikowe”); Wsparcie działań Uniwersytetu III wieku w promocji edukacji wśród seniorów. 3.2: Poszerzenie oferty klubów seniora i innych form aktywności dla seniorów; Organizacja wyjazdów integracyjnych i wycieczek dla mieszkańców: dzieci i młodzieży, dorosłych oraz seniorów.
	Rozwój kapitału społecznego przez wsparcie działalności kulturalnej i sportowo–rekreacyjnej.	3.2: Organizacja wyjazdów integracyjnych i wycieczek dla mieszkańców: dzieci i młodzieży, dorosłych oraz seniorów; Wsparcie działalności klubów sportowych z terenu Gminy; Budowa, modernizacja i reorganizacja bazy sportowej na terenie Gminy, w tym m.in. przeniesienie stadionu do centrum miasta wraz z możliwościami wykorzystywania go w trybie hybrydowym przez szkołę i kluby sportowe; Rozwój oferty kulturalnej skierowanej do poszczególnych grup wiekowych, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży i osób dorosłych.
	Projektowanie nowych szlaków turystycznych, tworzenie sieci tras turystyki krajoznawczej i kwalifikowanej oraz zaplecza obsługi ruchu turystycznego z uwzględnieniem walorów zabytkowych zespołów urbanistycznych i ruralistycznych PnZOF, wspieranie rozwoju bazy wypoczynkowej na terenach wiejskich, w szczególności agroturystyki.	2.3: Dalszy rozwój bazy turystyczno-rekreatywnej na terenie Gminy m.in. poprzez budowę nowych obiektów oraz rozbudowę istniejących; Odpowiednie oznakowanie szlaków turystycznych, wraz z opracowaniem koncepcji elektronicznej mapy lub aplikacji turystycznej; Organizacja spotkań dla mieszkańców z zakresu korzyści płynących z rozwoju turystycznego Gminy; Wsparcie mieszkańców w zakładaniu gospodarstw agroturystycznych oraz ekoturystycznych.
	Wspieranie aktywności mieszkańców i rozwijanie społeczeństwa obywatelskiego m.in. przez tworzenie odpowiednich warunków do powstawania nowych podmiotów ekonomii społecznej, w tym NGO oraz wykorzystanie już istniejących.	3.2: Wsparcie oferty sformalizowanych organizacji pozarządowych; Dążenie do sformalizowania oraz wsparcie działalności organizacji społecznych np. kół gospodyń wiejskich, OSP; 3.3: Wspieranie działalności organizacji pozarządowych na rzecz osób potrzebujących, samotnych, wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.
Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski	Wzmacnianie wewnętrznej spójności komunikacyjnej PnZOF przez rozwój lokalnej infrastruktury drogowej, transportu niskoemisyjnego, tworzenie sieci ścieżek rowerowych, rozwój sieci komunikacji autobusowej, integrację systemów transportu zbiorowego i budowę węzłów przesiadkowych.	1.1: Budowa nowych, rozbudowa i modernizacja istniejących dróg gminnych, wiaduktów, parkingów, chodników oraz pozostałej infrastruktury przydrożnej; Współpraca z zarządcami dróg powiatowych i wojewódzkich, uczestnictwo w programie budowy dróg, chodników, ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych i wojewódzkich; Rozbudowa systemu ścieżek rowerowych na terenie Gminy; Zwiększenie bezpieczeństwa poprzez budowę, rozbudowę i modernizację systemu oświetlenia ulicznego na terenie Gminy, budowę przejść dla pieszych, sygnalizacji świetlnej, poprawę stanu oznakowania drogowego.
	Ochrona różnorodności i krajobrazu, zapewnienie trwałości i ciągłości systemów leśnych,	1.2: Edukacja ekologiczna mieszkańców Gminy skierowana i dostosowana do różnych

	upowszechnienie edukacji ekologicznej wśród dzieci i młodzieży.	grup społecznych (dorosłych, seniorów, młodzieży, rolników); Promocja działań proekologicznych wśród mieszkańców poprzez organizację konkursów, akcji społecznych, spotkań informacyjnych itp.; Rozbudowa "zielonej" i "błękitnej infrastruktury" na terenie Gminy, w tym punktów małej retencji.
	Zapobieganie skażeniom wód gruntowych będących efektem działalności rolniczej.	1.2: Edukacja ekologiczna mieszkańców Gminy skierowana i dostosowana do różnych grup społecznych (dorosłych, seniorów, młodzieży, rolników); Rozbudowa "zielonej" i "błękitnej infrastruktury" na terenie Gminy, w tym punktów małej retencji.
	Kompleksowe wykorzystanie istniejących potencjałów umożliwiających zwiększenie dywersyfikacji źródeł energii, zastosowanie innowacyjnych technologii w energetyce.	1.2: Budowa infrastruktury OZE na terenie Gminy (m.in. panele fotowoltaiczne, solarne, siłownie wiatrowe).
	Zmniejszenie emisji substancji szkodliwych do atmosfery.	1.2: Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej; Budowa infrastruktury OZE na terenie Gminy (m.in. panele fotowoltaiczne, solarne, siłownie wiatrowe); Wsparcie wymiany wysokoemisyjnych źródeł ciepła na terenie Gminy.
	Poprawa efektywności energetycznej, ze szczególnym uwzględnieniem budynków użyteczności publicznej.	1.2: Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej.
Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzenia regionem	Prowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej, zapobieganie zmianie sposobu użytkowania gruntów o wysokich walorach rolniczych za pomocą instrumentów programowych i skutecznego systemu ich wdrażania.	1.3: Aktualizacja Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego Gminy Margonin, zgodnie z potrzebami; Objęcie całej Gminy planem zagospodarowania przestrzennego.
	Rozwój współpracy samorządów lokalnych, partnerów samorządowych i społecznych podnoszącej efektywność i zasadność realizowanych inwestycji, doskonalenie i upowszechnienie metod partycypacji społecznej we współzarządzaniu (wykorzystanie w tym celu aktywnych lokalnych organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej).	3.2: Wsparcie oferty sformalizowanych organizacji pozarządowych; Dążenie do sformalizowania oraz wsparcie działalności organizacji społecznych np. kół gospodyń wiejskich, OSP.

6. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Stopień wdrożenia w życie celów i kierunków działań przewidzianych w Strategii weryfikuje skuteczność działania władz lokalnych oraz słuszność i trafność założeń przyjętych do realizacji w dokumencie. Prawidłowy przebieg procesu realizacji Strategii warunkowany jest przez jej odpowiednie wdrażanie, a następnie monitoring i ewaluację. Poprzez gromadzenie i analizę danych, wprowadzony zostanie system stałej kontroli i oceny efektów realizacji ustaleń Strategii. Pozwoli to na identyfikację zaistniałych nieprawidłowości, a następnie rozwiązanie oraz zapobieganie ich negatywnym skutkom w przyszłości.

Jednym z elementów wdrażania Strategii jest obowiązek pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka, wydział lub pracownik będą odpowiedzialni. W proces wdrażania Strategii zaangażowane będą trzy główne grupy. Pierwsza z nich to sektor publiczny, na czele z wójtem, który będzie stymulował i koordynował działania podejmowane przez różnorodne podmioty i środowiska. W proces mogą włączone zostać również samorządy sąsiednie, a także wyższego szczebla. Kolejna grupa to sektor biznesowy – przedsiębiorcy, instytucje otoczenia biznesu, zrzeszenia gospodarcze, które wpływają na rozwój gospodarczy jednostki samorządowej. Trzecią grupą jest sektor społeczny, w tym ogół mieszkańców, organizacje pozarządowe, liderzy społeczni i grupy nieformalne. Społeczność lokalna również może zostać zaangażowana w proces realizacji Strategii, co również zwiększy integrację mieszkańców.

Rekomenduje się aktualizację bądź przyjęcie szczegółowych planów i programów określających szczegółowy zakres działań koniecznych do realizacji zadań danego celu strategicznego m.in. Strategia Rozwoju Oświaty, Strategia Rozwoju Turystyki, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych. Nie wszystkie dokumenty muszą mieć charakter odrębnego programu czy strategii – istotne jest nakreślenie polityki Gminy w zakresie najbardziej strategicznych obszarów.

W 2020 roku w Gminie Margonin realizowane były następujące strategie, polityki i programy:

- Miejsko-Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 rok,
- Miejsko-Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok,
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019-2029,
- Strategia rozwoju Miasta i Gminy Margonin na lata 2016-2020,
- Program współpracy Miasta i Gminy Margonin z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2020,
- Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Margonin w 2020 roku,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Margonin.

Większość dokumentów strategicznych i programowych obowiązujących w Gminie ma charakter krótkookresowy, najczęściej jednoroczny. Oczywiście jest, że dokumenty te będą aktualizowane rok do roku przez cały okres obowiązywania niniejszej Strategii. Rok przed upływem obowiązywania Strategii Rozwoju Gminy Margonin na lata 2021-2030, skończy się Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019-2029. Rekomenduje się podjęcie prac nad tymi dokumentami równocześnie, co pozwoli na jeszcze większą spójność powyższych dokumentów. Niezwykle istotną rekomendacją w zakresie dokumentów programowych jest konieczność opracowania i wdrożenia gminnego Programu Ochrony Środowiska. Najważniejsze kierunki rozwoju w zakresie ochrony środowiska zostały również wskazane w niniejszym dokumencie strategicznym.

Wdrażając Strategię, Gmina będzie dbała o dobrą współpracę z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, otoczeniem społeczno-gospodarczym, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. Dodatkowo Gmina będzie dążyć do wprowadzenia rozwiązań

związanych z inteligentnym zarządzaniem, wykorzystując nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne. Narzędzia te zapewnią sprawną pracę Urzędu Miasta i Gminy, jednostek podległych, ale również wpłyną na ochronę środowiska i możliwości pomiaru jakości życia w Gminie.

W celu wdrożenia praktyki angażowania organizacji pozarządowych we wspólne działania na rzecz rozwoju Gminy projekty będą realizowane w partnerstwie z NGO. Dzięki temu przy realizacji przedsięwzięć uda się dotrzeć do coraz większej liczby odbiorców ze względu na aktywność stowarzyszeń i fundacji w poszczególnych sołectwach Gminy. System monitorowania jest swoistym narzędziem, który wspomaga zarządzanie Gminą, w tym podejmowanie strategicznych decyzji i przewidywanie zagrożeń. Efekty Strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym raporcie o stanie Gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28 aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z powyższą ustawą „Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizacją polityk, programów, strategii, uchwał rady Gminy i budżetu obywatelskiego”.

Dodatkowo, narzędziem wspomagającym monitorowanie wdrażania Strategii będzie tabela ewaluacyjna stanowiąca Załącznik nr 3 do niniejszego dokumentu. W tabeli znajduje się miejsce na wprowadzenie jednostki odpowiedzialnej za realizację celów, a także kolumny z planowaną datą wykonania zadania oraz datą faktyczną. Na podstawie tego uzupełniona zostanie ostatnia część tabeli ewaluacyjnej, zawierająca informacje czy dane działanie zostało zrealizowane czy nie. W ten sposób można będzie ocenić, w jakiej części osiągnięto założony cel operacyjny, a dalej strategiczny.

7. Ramy finansowe i źródła finansowania

Gmina Margonin na bieżąco analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w Strategii, zarówno stanowiących wydatki bieżące i majątkowe. Analizy te obejmują:

- fundusze unijne, w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego dla bieżącej perspektywy finansowej (wdrażanej do roku 2023) oraz kolejnego okresu, a także ogólnopolskich programów operacyjnych oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- programy rządowe, w tym m.in. Fundusz Rozwoju Dróg Samorządowych, Maluch+, Senior+, Dostępność+, Fundusz Inwestycji Lokalnych oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych;
- programy jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego;
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe, np. Fundusze Norweskie;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przez podmioty publiczne i prywatne.

Powyższe instrumenty finansowe, jak i środki własne Gminy wskazują na potencjalne źródła finansowe, z których mogą być pozyskane środki na realizację Strategii Rozwoju Gminy Margonin na lata 2021-2030. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne Gminy, takie jak podatki i opłaty lokalne, udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz pozostałe środki publiczne. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych komórek Urzędu Miasta i Gminy oraz jednostek organizacyjnych Gminy Margonin.

Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga również i zakłada współpracę z Gminami sąsiednimi, powiatem chodzieskim oraz województwem wielkopolskim i ich jednostkami organizacyjnymi. Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na realizację zadania.

Podstawą do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie budżet Gminy oraz wieloletnia prognoza finansowa. Gmina będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób nie zagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiający spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe przeznaczane będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określane będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa oddawać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową Gminy, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np. w podatkach dochodowych. Na tej podstawie wyznaczone będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań Gminy.

Zgodnie z uchwałą nr XXIV/241/2021 Rady Miasta i Gminy Margonin z dnia 28 stycznia 2021 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Margonin na lata 2021-2025, potencjał inwestycyjny Gminy rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów), w latach 2021-2025 wyniesie ponad 23 mln zł.

Spis tabel

Tabela 1 Podsumowanie wyników ankietyzacji wśród mieszkańców	15
Tabela 2 Spójność Strategii Rozwoju Gminy Margonin na lata 2021-2030 ze Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.....	35
Tabela 3 Spójność kierunków działań Gminy Margonin z kierunkami dla Północno-zachodniego Obszaru Funkcjonalnego.....	38

Spis rycin

Ryc. 1 Zmiany liczby ludności w Gminie Margonin w latach 2010-2019	7
Ryc. 2 Saldo migracji/ 1000 mieszkańców w powiecie chodzieskim	8
Ryc. 3 Wskaźnik bezrobocia w powiecie chodzieskim.....	10
Ryc. 4 Mapa pokrycia terenu i użytkowania ziemi w Gminie Margonin	12
Ryc. 5 Poziom rozwoju poszczególnych obszarów według ankietowanych	14
Ryc. 6 Główne priorytety rozwoju Gminy Margonin według ankietowanych	16
Ryc. 7 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Margonin	32
Ryc. 8 Obszary strategicznej interwencji w Wielkopolsce o indykatorywnym zasięgu	37

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZE- STRZENNEJ, GOSPODARCZEJ I SPOŁECZNEJ GMINY MARGONIN

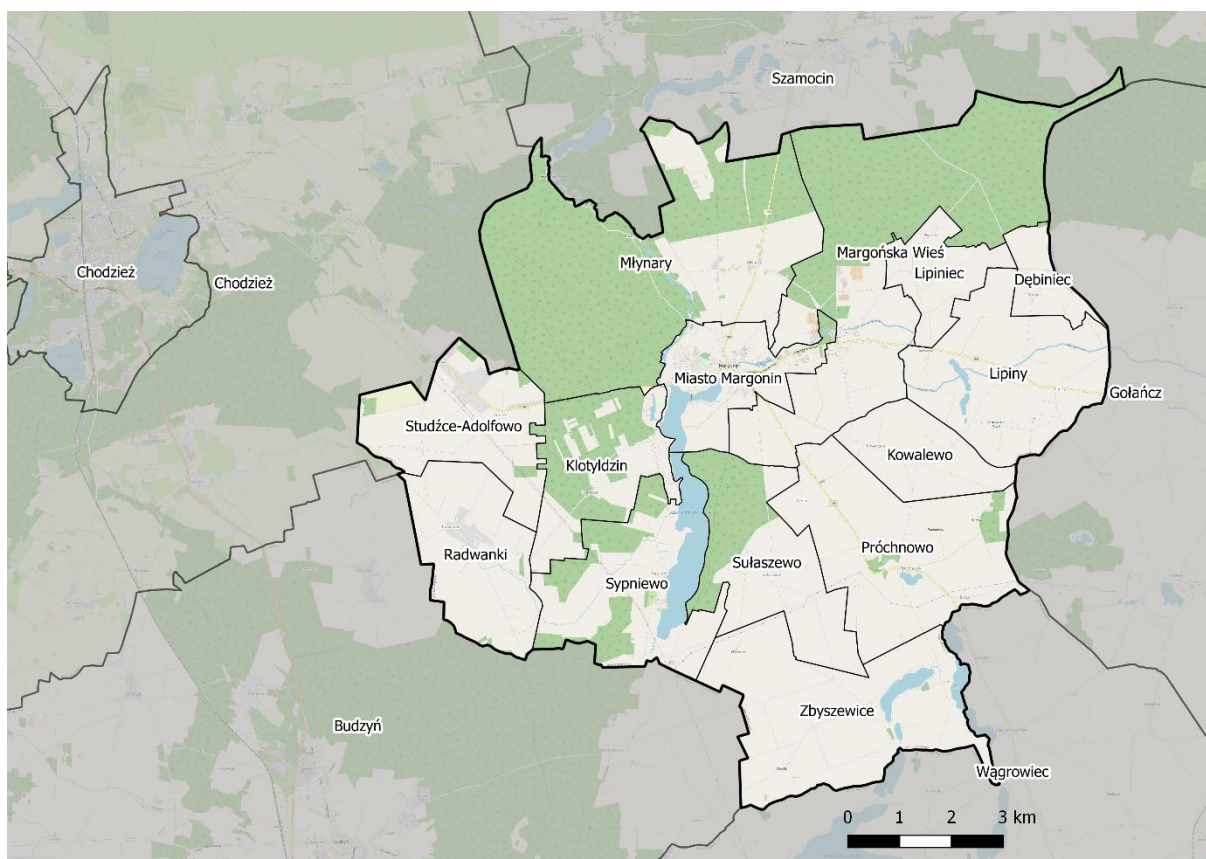
SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY	48
1.1. Informacje ogólne.....	48
1.2. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	49
1.3. Walory przyrodnicze i kulturowe	51
CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY	55
2.1. Gospodarka lokalna i rynek pracy	55
2.2. Infrastruktura i środowisko	56
Infrastruktura drogowa	56
Urządzenia sieciowe	57
Gospodarka odpadami	59
2.3. Stan finansów samorządowych	60
Wykonanie budżetu	60
Struktura dochodów i wydatków.....	61
Potencjał inwestycyjny	63
CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY	65
3.1. Demografia	65
3.2. Kapitał społeczny	67
Przedszkola	67
Szkoły	68
Kultura i sport	72
Bezpieczeństwo publiczne	73
Otoczenie wewnętrzne Gminy	74
Partnerzy Gminy.....	76
3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	76
SPIS TABEL.....	79
SPIS RYCIN.....	79

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY

1.1. Informacje ogólne

Gmina Margonin jest samorządową jednostką miejsko-wiejską położoną w powiecie chodzieskim w północnej części województwa wielkopolskiego. Graniczy z 3 Gminami z powiatu chodzieskiego: Budzyń, Szamocin i gminą wiejską Chodzież, a także z dwiema Gminami z powiatu wągrowskiego: Gołańcz i Wągrowiec. Siedzibą Gminy jest położone w centralnej jej części miasto Margonin. Poza miastem, Gminę tworzy 11 sołectw, na które składają się 22 miejscowości (wsie, osady i przysiółki). Sołectwa Gminy Margonin to: Lipiny, Radwanki, Margońska Wieś, Próchnowo, Młynary, Sulaszewo, Zbyszewice, Studźce-Adolfowo, Sypniewo, Lipiniec, Kowalewo.

Ryc. 9 Położenie Gminy Margonin na tle gmin sąsiadujących
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii

Całkowita powierzchnia Gminy wynosi 123,1 km², przy czym niecałe 30% (35,21 km²) stanowią lasy. W Gminie znajduje się kilka zbiorników wodnych, z czego największy (o powierzchni 215 ha) – Jezioro Margonińskie, znajduje się w centrum Gminy.

Gmina Margonin charakteryzuje się ograniczonym położeniem komunikacyjnym w stosunku do ośrodków wojewódzkich. Poznań oddalony od Margonina jest o nieco ponad 80 km, a dojechać do stolicy województwa można w około 1,5 godz. Bliżej położona jest Bydgoszcz (72 km), do której podróż samochodem trwa około 1 godz. 20 min.

Szkielet układu komunikacyjnego Gminy Margonin opiera się o dwie przecinające się w Margoninie drogi wojewódzkie: DW nr 190 (biegnącą z południa na północ) oraz DW nr 193 (biegnącą ze wschodu na zachód). Najbliższa droga krajowa (DK nr 11) oddalona jest około 3 km od granic Gminy w kierunku zachodnim. Uzupełnieniem sieci dróg wojewódzkich są drogi powiatowe i gminne.

Na terenie Gminy Margonin nie funkcjonuje transport zbiorowy. Przez Gminę nie przebiega też linia kolejowa. Najbliższa (linia kolejowa nr 354 Poznań-Piła) przebiega w odległości 5,2 km na zachód od granicy Gminy. Ruch pasażerski obsługiwany jest głównie przez stacje kolejowe w Chodzieży, Ostrówkach i Budzynie.

Transport lotniczy obsługiwany jest w głównej mierze przez Port Lotniczy Poznań-Ławica. W Pile (około 41 km na północny zachód od Margonina) znajduje się lądowisko samolotowe o jednym z najdłuższych w Polsce pasów startowych. Istnieje perspektywa dalszego wykorzystania potencjału lotniska w Pile przez wzmocnienie jego funkcji CARGO i wykorzystanie do użytku cywilnego.

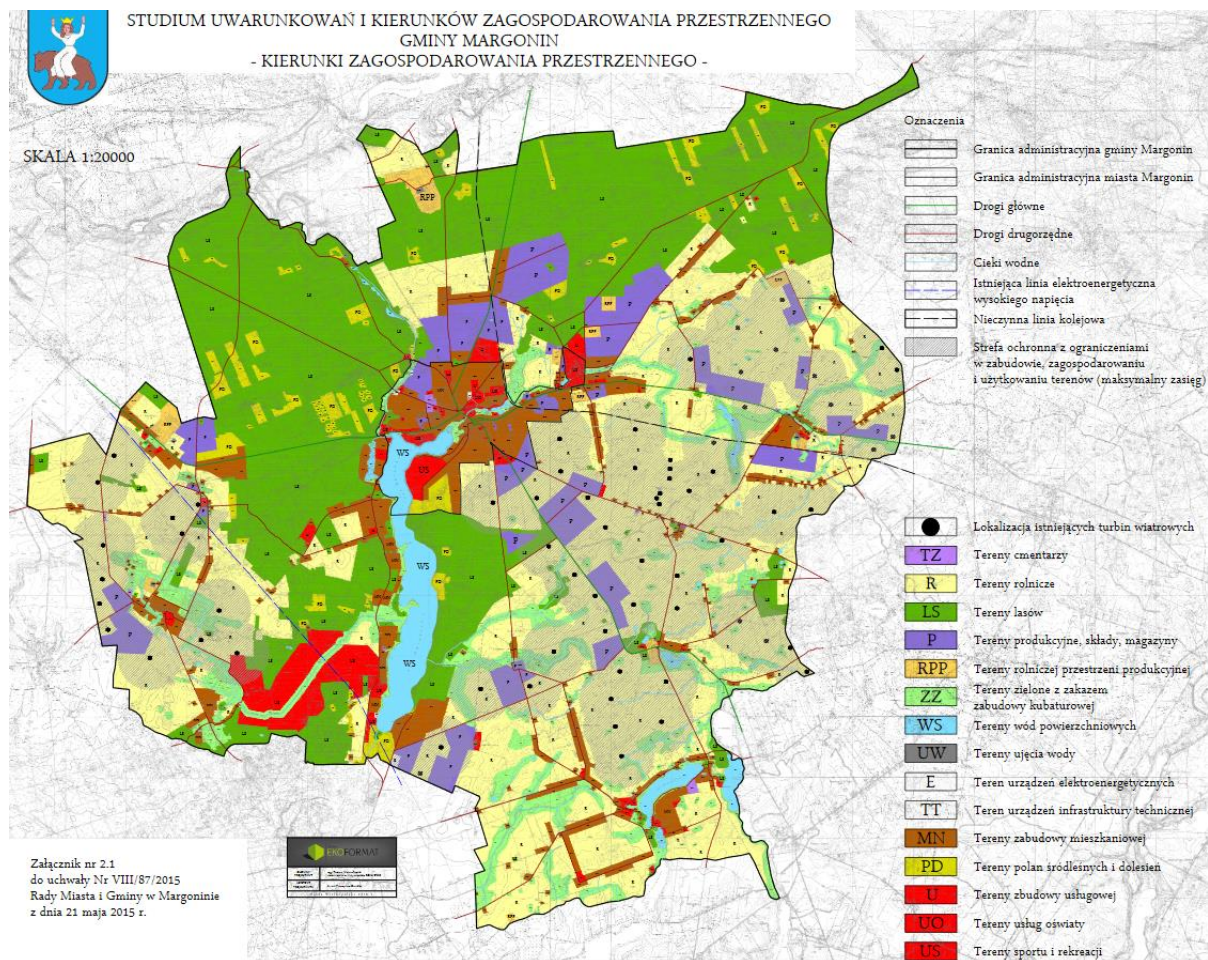
1.2. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

Gmina Margonin nie posiada dużych ograniczeń rozwoju przestrzennego w postaci m.in. obszarów ochrony przyrody, dróg ekspresowych, autostrad, dolin rzecznych czy dużych wzniesień terenu. Jedynie przez centralną część Gminy przebiega podłużne zagłębienie terenu, wykorzystywane przez ciek wodny: Sypniewski Rów, a także Margoninkę, która jest dopływem Noteci. W centralnej części Gminy w rymie polodowcowej znajduje się Jezioro Margonińskie. Na południe od jeziora występują tereny podmokłe, co również miejscowo ogranicza rozwój zabudowy. Mniejsze rynny polodowcowe występują w północno-wschodniej części Gminy, w okolicach miejscowości Żoń, i wykorzystywane są przez Jezioro Zbyszewickie i Żońskie, oraz jeziora poza terenem Gminy: Oporzyńskie, Pawłowskie, Strzałkowskie. Ponadto wyróżniającą się częścią Gminy są kompleksy leśne rozciągające się w północnej i zachodniej jej części. Układ urbanistyczny to przede wszystkim zwarta zabudowa w mieście Margonin, a także zabudowa rozproszona w miejscowościach wiejskich.

Najważniejszym dokumentem wyznaczającym kierunki rozwoju przestrzennego Gminy Margonin jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Margonin. Pierwotny dokument pochodzi z 1999 roku. W trakcie obowiązywania był kilkakrotnie zmieniany, a ostatnia zmiana miała miejsce w 2015 roku, Uchwałą Nr VIII/87/2015 Rady Miasta i Gminy Margonin z dnia 21 maja 2015 r. w sprawie: uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Margonin. Studium określa podstawowe uwarunkowania przestrzenne oraz kierunki rozwoju przestrzennego Gminy na kolejne lata.

Zgodnie z ostatnią zmianą studium, większość północnej i zachodniej części Gminy stanowią tereny leśne. Pozostały obszar to w większości tereny rolnicze, w których część jest zdrenowana. Tereny zabudowy mieszkaniowej znajdują się w Margoninie oraz poszczególnych wsiach, natomiast tereny produkcyjne, składy i magazyny to głównie obszar Margonina, Margońskiej Wsi i Lipin. Tereny zabudowy usługowej występują głównie w Margoninie, ale także w okolicach Sypniewa i na zachód od tej miejscowości. W dolinach cieków wodnych wyznaczono tereny zieleni z zakazem zabudowy kubaturowej.

Istotnym elementem wpływającym na możliwości rozwoju przestrzennego Gminy są liczne siłownie wiatrowe zlokalizowane na terenie Gminy. Farma wiatrowa w Margoninie liczy 60 wiatraków o łącznej mocy 120 MW, co w przeliczeniu pozwala zaspokoić potrzeby energetyczne 90 tys. gospodarstw domowych. Wiatraki zlokalizowane są w 2 obszarach: wschodniej i zachodniej części Gminy, co wynika z naturalnego rozdzielania terenu przez rynnę Jeziora Margonińskiego. Zasięg oddziaływania elektrowni wiatrowych stanowi zdecydowaną większość terenów wykorzystywanych obecnie rolniczo.

Ryc. 10 Kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Margonin
Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Margonin

Aktami prawa miejscowego regulującymi politykę przestrzenną Gminy są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Ustalenie przeznaczenia terenu oraz określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu w miejscowych planach jest spójne z określoną w Studium polityką przestrzenną Gminy. Planowanie przestrzenne oparte na obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wpływa na racjonalne planowanie rozwoju zabudowy, sieci infrastruktury technicznej i drogowej. Wpływa pozytywnie na transparentność i pozwala na partycypację obywatelską mieszkańców Gminy, a zatem zapobiega konfliktom przestrzennym i środowiskowym. Na koniec 2019 roku dokumenty te obowiązywały dla 6,5% powierzchni Gminy Margonin, na co składały się 33 plany.

Zdecydowana większość planów dotyczy miejscowości położonych przy Jeziorze Margonińskim, w tym w samym mieście Margonin. Występują też pojedyncze plany m.in. dla miejscowości Młynary, Studźce, Adolfowo i Sypniewo.

Na terenach nieobjętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wydawane są decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego. W poniższej tabeli przedstawiono liczbę decyzji wydanych w Gminie Margonin w latach 2015-2018, a także porównano sytuację gminną do średniej powiatowej poprzez zastosowanie przeliczenia na 1 tys. mieszkańców. Liczba wydawanych decyzji w Gminie Margonin najwyższa była w 2016 i 2017 roku. W 2019 roku w Gminie wydano 102 decyzje o warunkach zabudowy. Niepokojący jest wskaźnik wydawanych decyzji o warunkach zabudowy/ 1 tys. mieszkańców – dla Gminy Margonin niemal rokrocznie jest on około 3-krotnie wyższy niż dla powiatu chodzieskiego. Wynika z tego, że polityka przestrzenna Gminy Margonin jest w znacznej części opierana o wydawane decyzje.

Tabela 4 Liczba decyzji o warunkach zabudowy wydanych w latach 2015-2018

		2015	2016	2017	2018	2019
Decyzje o warunkach zabudowy ogółem	Margonin	72	113	118	81	102
	powiat	208	291	294	238	264
Decyzje o warunkach zabudowy w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	Margonin	11,25	17,72	18,46	12,52	15,82
	powiat	4,38	6,14	6,21	5,04	5,61

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Brak planów miejscowych, a tym samym korzystanie z alternatywy w postaci decyzji o warunkach zabudowy może utrudniać racjonalną politykę przestrzenną władzom samorządowym, ponieważ rodzi to możliwość przypadkowych i rozproszonych lokalizacji inwestycji, niekoniecznie zgodnych z ładem przestrzennym.

1.3. Walory przyrodnicze i kulturowe

Teren Gminy Margonin należy do mezoregionu Pojezierza Chodzieskiego, natomiast w niedalekiej odległości od północnej granicy Gminy występuje niezwykle cenna przyrodniczo Dolina Środkowej Noteci, która stanowi część Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej.

Gmina Margonin położona jest na względnie płaskim terenie. Nie występują duże wzniesienia, za to w centralnej i południowo-wschodniej części Gminy znajdują się rynny polodowcowe, zajmowane obecnie przez jeziora, w tym największe – Jezioro Margonińskie, a także przez ciek wodny. Liczne pagórki moreny czołowej mają charakter łagodnych, niewielkich wzniesień, co urozmaica krajobraz Gminy, jednak nie wpływa znacząco na możliwości użytkowania terenu.

Przypowierzchniowa budowa geologiczna obszaru jest wynikiem zlodowacenia północnopolskiego. Większość obszaru Gminy pokrywają gliny zwałowe, ich zwierzeliny oraz piaski i żwiry polodowcowe. Centralna część Gminy, w tym okolice Jeziora Margonińskiego to głównie piaski i żwiry sandrowe. Gmina Margonin nie jest bogata w złoża. Występują niewielkie pokłady torfu dla celów rolniczych, a także gazu ziemnego. Przy południowo-wschodniej granicy Gminy stwierdzono występowanie złóż piasku ze żwirem, jednak część z nich jest zakwalifikowana negatywnie pod kątem wydobywania ze względu na niekorzystne parametry jakościowe.

Obszar Gminy leży w dorzeczu Warty i odwadniany jest przez dopływy Noteci: Margoninkę, Strugę Młyńską, Młynówkę Borowską, Bolemkę i Rów Sypniewski, a także dopływy Wełny: Rudkę, Dymnicę i strugę Gołaniecką. Rzeki charakteryzują się śnieżno-deszczowym reżimem zasilania. Niektóre z nich objęte są systemem zabudowy hydrotechnicznej, ich brzegi są umocnione, a przepływ regulowany zastawkami.

Położenie Gminy Margonin na Pojezierzu Chodzieskim wiąże się z występowaniem jezior i innych naturalnych zagłębień terenu. Na terenie Gminy znajduje się kilkanaście jezior o powierzchni 1 ha, z czego największe to: Margonińskie (o powierzchni 215 ha), Zbyszewskie (o powierzchni 36 ha), Żońskie (o powierzchni 24 ha) oraz Próchnowskie (o powierzchni 7,7 ha).

Gmina położona jest na obszarze dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP): nr 139 Dolina kopalna Smogulec-Margonin oraz nr 143 Subzbiornik Inowrocław-Gniezno. Ogólny stan wód określany jest jako dobry.

Na terenie Gminy Margonin przeważają lekkie, średnie i luźne grunty, które zalicza się do gleb bielico-wych i pseudobielicowych. Stanowią one około 62% powierzchni gruntów rolnych. Pozostałe tereny należą głównie do gleb brunatnych wylugowanych, natomiast miejscowo występują gleby brunatne właściwe oraz czarne ziemie. W okolicy zbiorników wodnych, dolinach rzek i terenach podmokłych występują gleby murszaste, mułowo-torfowe i torfowe. Ze względu na kompleksy rolniczej przydatności gleb, na terenie Gminy wyróżnia się przede wszystkim kompleks żytni dobry (5) i żytni słaby (6). Występują

też gleby kompleksów pszenno-żytnich (4), żytnio-łubinowych (7) oraz zbożowo-pastewnych słabych (9).

Poza jeziorami polodowcowymi występującymi na terenie Gminy Margonin, walory przyrodnicze dotyczą głównie kompleksów leśnych w północnej i zachodniej części obszaru. Tereny leśne należą w zdecydowanej większości do Nadleśnictwa Podanin, poza niewielkim fragmentem we wschodniej części Gminy, który podlega pod Nadleśnictwo Durowo. Wśród typów siedliskowych lasów przeważają bory mieszane świeże i lasy mieszane świeże.

Na terenie Gminy Margonin występuje jedna obszarowa forma ochrony przyrody. Jest nią ciągnący się wzdłuż rynny polodowcowej i Jeziora Margonińskiego – obszar chronionego krajobrazu Dolina Noteci. Obszar obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych. Obszar ten zajmuje łączną powierzchnię 66 840 ha i tylko jego fragment leży w Gminie Margonin. Dalej obszar chronionego krajobrazu rozciąga się wzdłuż Doliny Noteci od okolic Osieka nad Notecią do Wielenia. Tej formie ochrony towarzyszą także obszary Natura 2000 – zarówno siedliskowe jak i ptasie.

Poza ochroną obszarową, wartościowe elementy środowiska przyrodniczego na terenie Gminy objęte są również ochroną indywidualną – ustanowiono je pomnikami przyrody. Takich obiektów jest 8, z czego większość to pojedyncze drzewa i skupiska lub aleje drzew, natomiast występują również pomnikowe głązy narzutowe (np. Zakłeta Karczma przy trasie Margonin-Próchnowo).

Walory kulturowe Gminy Margonin związane są m.in. z obiektami zabytkowymi występującymi na jej terenie. Jednostka odznacza się niewielką liczbą zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomości województwa wielkopolskiego – jest ich 16.

Tabela 5 Wykaz zabytków z rejestru wojewódzkiego na terenie Gminy Margonin

Nazwa	Chronologia	Wykaz dokumentów	Miejsowość	Adres
historyczny układ urbanistyczny miasta	XIV/XV - XIX w.	695/Wlkp/A z 2008-08-07	Margonin	
kościół parafialny pw. św. Wojciecha	pocz. XVII w.	20/A z 1964-12-02	Margonin	Kościelna 8
dzwonnica	przełom XVIII/XIX w.	20/A z 1964-12-02; 1028/A z 1970-03-12	Margonin	Kościelna 8
plebania	1. poł. XIX w.	489-A z 1983-12-15	Margonin	Kościelna 8
cmentarz katolicki	poł. XVIII w.	A-586 z 1989-03-09	Margonin	
dom	poł. XIX w.	1456/A z 1973-06-08	Margonin	Okopowa 10
dom	pocz. XIX w.	1457/A z 1973-06-08	Margonin	Rynek 8
dom	pocz. XIX w.	1269/A z 1971-10-01	Margonin	Rynek 15
dom	1. poł. XIX w.	1271/A z 1971-10-30	Margonin	Rynek 19
dom	koniec XVIII w.	1272/A z 1971-10-30	Margonin	Rynek 22
dom	przełom XVIII/XIX w.	1458/A z 1973-06-08	Margonin	Rynek 26
zespół pałacowy - pałac	2. poł. XVIII w.	1454/A z 1973-06-08	Margonińska Wieś	
zespół pałacowy - park	2. poł. XVIII w.	970/A z 1970-03-06	Margonińska Wieś	
kościół parafialny pw. św. Marcina	1793 r.	1274/A z 1971-11-02	Żoń	
cmentarz katolicki (czynny)	2 poł. XIX w.	A-568 z 1989-02-21	Żoń	
cmentarz katolicki (nieczynny)	XIX w.	A-567 z 1989-02-21	Żoń	

Większość zabytków na terenie Gminy zlokalizowana jest w mieście Margonin. W Margonińskiej Wsi znajduje się zespół pałacowy, w skład którego wchodzi pałac i park z 2 połowy XVIII wieku. Ponadto w miejscowości Żoń znajduje się zabytkowy kościół parafialny z 1793 roku, a także dwa cmentarze z XIX wieku, z których jeden jest czynny do dziś.

Do Gminnej ewidencji zabytków wpisanych jest łącznie 218 obiektów. Dużą grupę stanowią zachowane na terenie Gminy zabytkowe domy o konstrukcji drewnianej i murowanej, dawne cmentarze ewangelicko-augsburskie, a także gmachy użyteczności publicznej oraz zespoły pałacowo-parkowe i folwarczne.

Ze względu na liczne zbiorniki wodne, Gmina cieszy się zainteresowaniem wśród wędkarzy. Jeziora są sukcesywnie zarybiane szczupakiem, sandaczem, węgorzem, karpem, sumem i płocią. Dzięki temu, że nie występują masowe odłowy, wędkarze mogą w pełni wykorzystywać łowiska. Na terenie Gminy nabyć można pozwolenia wędkarskie, które mają charakter bardzo elastyczny i dostosowany do potrzeb osób zainteresowanych. Osoby zameldowane w Gminie Margonin posiadają przywileje finansowe w tym zakresie – ceny pozwoleń są niższe.

Wśród obiektów wpływających na potencjał turystyczny Gminy, wskazać można plaże i kąpieliska, a także towarzyszącą im infrastrukturę m.in. w postaci zjeżdżalni wodnych. Gmina Margonin zapewnia bezpieczeństwo nad wodą poprzez zatrudnianie wykwalifikowanych ratowników, a także regularne badania wody na kąpieliskach. Dodatkową atrakcją jest wyciąg nart wodnych nad Jeziorem Margonińskim. Z wyciągu można korzystać jednorazowo, kupując bilety jednodniowe, weekendowe, czy karnety w różnych opcjach cenowych. Sezon w którym czynny jest wyciąg trwa od czerwca do września. Atutem i możliwością dalszego rozwoju jest fakt, że właścicielem obiektu jest Gmina Margonin.

Przy Jeziorze Margonińskim funkcjonują wypożyczalnie sprzętu pływającego (w tym kajaków, łódek, rowerów wodnych) oraz przystań żeglarska. Istniejąca infrastruktura sportowo-rekreacyjna pozwala na rozgrywanie turniejów sportowych. Na akwenie organizowane są zawody w wakeboardingu jak np. „Puchar Polski w Wakeboardzie za wyciągiem”, „Młody Surfer”, „Wake Cup” oraz w pływaniu – np. „Grand Prix Wielkopolski w Pływaniu Długodystansowym”.

Infrastruktura sportowo-turystyczna Gminy Margonin to również tor crossowo-quadowy, wypożyczalnia quadów oraz strzelnica w Margoninie. Na terenie Gminy znajdują się stadniny i stajnie konne, w tym Stajnia Sypniewo i Stajnia Margonin. Ich infrastruktura wykorzystywana jest w organizacji wystaw koni hodowlanych, zawodów w powożeniu oraz w treningowych zawodach w skokach przez przeszkody.

Rozpoznawalnym miejscem na mapie Gminy jest Alpakoland – hodowla zwierząt oraz miejsce w którym zwiedzający mają możliwość obserwacji alpak oraz innych zwierząt gospodarskich. W ofercie placówki znajduje się także zooterapia – onoterapia (z wykorzystaniem osłów), alpakoterapia (z wykorzystaniem alpak), kynoterapia (z wykorzystaniem psów), hipoterapia (z wykorzystaniem koni) oraz zfelinoterapia (z wykorzystaniem kotów). Terapia ze zwierzętami staje się bardzo popularną formą usprawniania psychoruchowego jako element uzupełniania tradycyjnych metod rehabilitacji stosowanych m.in. w takich chorobach, jak: mózgowo porażenie dziecięce, autyzm dziecięcy, zespół Downa czy upośledzenie umysłowe.

Rolniczy i leśny krajobraz z elementami sieci wodnej jest atrakcyjny dla amatorów wędrówek pieszych i rowerowych. Gmina Margonin przez ostatnie lata aktywnie pozyskiwała środki na budowę i przebudowę ciągów pieszo-rowerowych. Margonin został połączony systemem nowoczesnych, bezpiecznych ścieżek z okolicznymi miejscowościami takimi jak Młynary, Lipiny, Próchnowo i Studźce. Inwestycje te wpłynęły na zwiększenie atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej, a także stworzyły możliwość aktywnego spędzania czasu wolnego. Ponadto w połączeniu ze wzrostem świadomości ekologicznej mieszkańców i wzrostem popularności transportu rowerowego, ścieżki rowerowe częściowo przyczyniają się do ograniczenia emisji spalin z ruchu komunikacyjnego. Co ważne, przedsięwzięcia zrealizowano z uwzględnieniem wyeliminowania ryzyka kolizji z udziałem rowerzystów i kierowców samochodów.

Sieć ścieżek pieszo-rowerowych na terenie Gminy Margonin to łącznie 17 km, w tym:

- ścieżka Margonin – Studźce (kierunek Chodzież), długość: 3000m (w tym 2200m ścieżka leśna, 800m kostka polbruk),
- ścieżka Studźce – Radwanki (I etap), długość 423m,
- ścieżka Margonin – Lipiny (kierunek Gołańcz), długość 3300m,
- ścieżka Margonin – Próchnowo (kierunek Wągrowiec), długość 4400m,
- ścieżka Margonin – Młynary (kierunek Szamocin), długość 1740m,
- ścieżka Margonin – Sypniewo (kierunek Budzyń), długość 4000m.

W planach jest rozbudowa sieci ścieżek pieszo-rowerowych, m.in. w zakresie ścieżki rowerowej Próchnowo – Bugaj, ścieżki rowerowej od Młynar do końca Gminy Margonin oraz ścieżki rowerowej z Margońskiej Wsi do Kowalewa.

Przez Gminę Margonin przebiegają szlaki turystyczne – zarówno piesze, rowerowe i konne. Wśród nich wyróżnić można szlak czerwony Margonin-Chodzież o łącznej długości 17 km prowadzący z Margonina przez Marcinek, Nowy Młyn, Weśrednik do Chodzieży.

Przy Jeziorze Margonińskim skupiona jest baza turystyczna, rekreacyjna i gastronomiczna występująca w Gminie Margonin. Miejsca noclegowe oferują następujące podmioty:

- Domki letniskowe przy plaży w Margoninie,
- Ośrodek Zbyszewice,
- Gospodarstwo agroturystyczne Klekoldzin,
- Centrum Jeździecko-Tenisowe Hotel Sypniewo,
- Motel Margonin,
- Zespół Pałacowo-Parkowy w Próchnowie,
- Ośrodek Szkoleniowo-Edukacyjny w Margońskiej Wsi,
- Eko-Ranczo Gospodarstwo Ekologiczne Radwanki.

Oferta gastronomiczna na terenie Gminy jest zróżnicowana i momencie opracowywania dokumentu składały się na nią następujące lokale:

- Centrum Jeździecko-Tenisowe Hotel Sypniewo,
- Restauracja Komfort,
- Restauracja LEON,
- Pub Laguna,
- Motel Margonin,
- Pod Wiatrakami,
- Ośrodek Szkoleniowo Edukacyjny w Margońskiej Wsi.

CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY

2.1. Gospodarka lokalna i rynek pracy

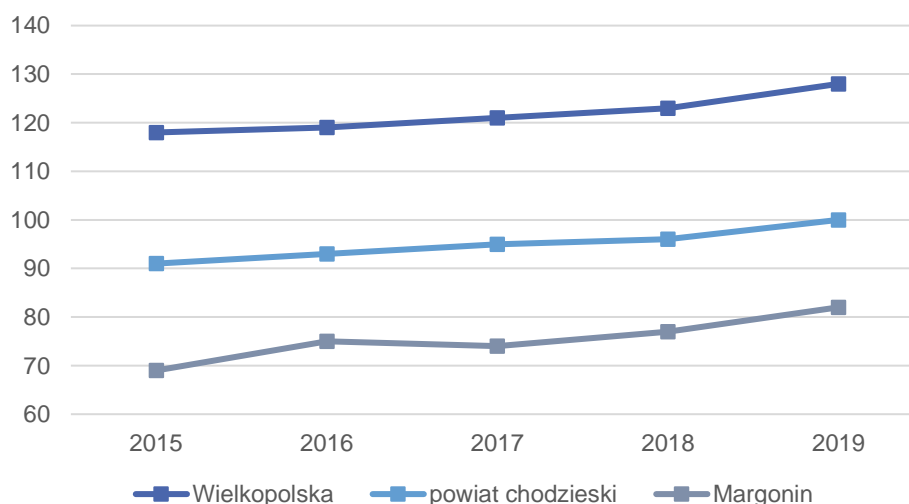
Wśród podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie Gminy Margonin największą część zajmują te z branży handlu hurtowego i detalicznego oraz naprawy pojazdów samochodowych. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON na terenie Gminy corocznie wzrasta. W 2015 roku były to 444 podmioty, natomiast w roku 2019 już 526. Zdecydowana większość – bo ponad 80% firm – to mikro i małe przedsiębiorstwa. Gmina Margonin odznacza się najniższą liczbą podmiotów gospodarczych wśród gmin powiatu chodzieskiego. Pozytywną informacją jest jednak fakt, że nowych podmiotów gospodarczych przybywa szybciej niż w Gminie Szamocin oraz w Mieście Chodzieży.

Tabela 6 Zmiany liczby podmiotów gospodarczych w powiecie chodzieskim w latach 2015-2019

	2015		2019		zmiana liczby zarejestrowanych podmiotów w okresie 2015-2019
	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	
Powiat chodzieski	4 335	100,0%	4 729	100,0%	394
Chodzież (m.)	2 133	49,2%	2 192	46,4%	59
Budzyń	691	15,9%	793	16,8%	102
Chodzież (w.)	523	12,1%	638	13,5%	115
Margonin	444	10,2%	526	11,1%	82
Szamocin	544	12,5%	580	12,3%	36

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Aby efektywniej porównać poziom przedsiębiorczości Gminy z powiatem i województwem, przeanalizowano wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców. Na poniższym wykresie widoczne jest, że Gmina Margonin jak i powiat chodzieski negatywnie odróżniają się od średniej dla województwa wielkopolskiego. W roku 2019 wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych dla Gminy Margonin wyniósł 82/ 1 tys. mieszkańców.

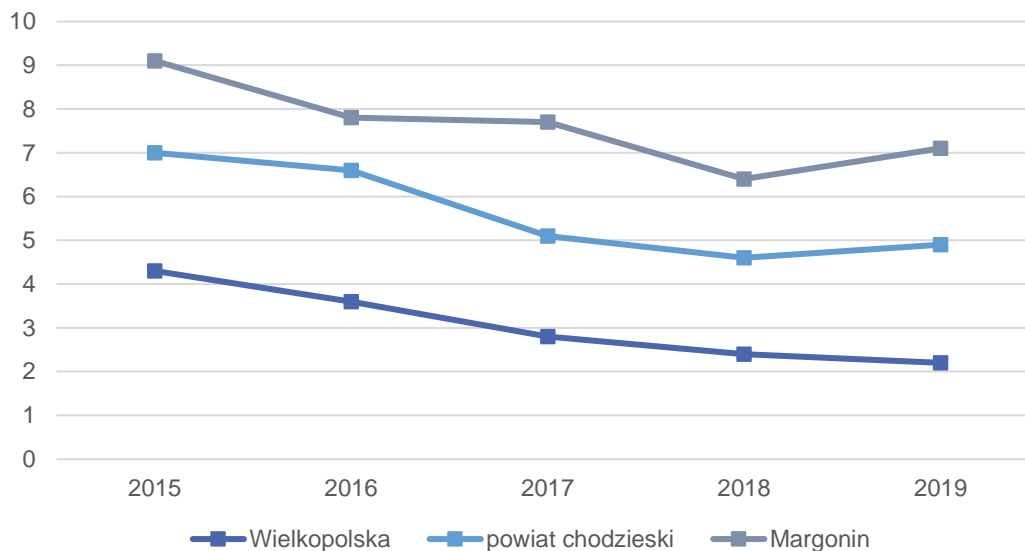

Ryc. 11 Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Margonin na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Jednym z najistotniejszych czynników wpływających na jakość życia mieszkańców jest sytuacja na rynku pracy. Ta z kolei przejawia się w postaci udziału osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym. Obserwowana w jednostkach samorządowych tendencja w tym zakresie jest spadkowa –

bezrobocie zarówno w Gminie Margonin, powiecie chodzieskim jak i województwie wielkopolskim spada. Zarówno w powiecie chodzieskim jak i Gminie Margonin w roku 2019 nastąpił wzrost bezrobocia w stosunku do roku poprzedniego. W tych jednostkach udział zarejestrowanych osób bezrobotnych w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym jest na wysokim poziomie – zdecydowanie wyższym niż średnia dla województwa wielkopolskiego. Bezrobocie w Gminie Margonin w 2019 roku wynosiło 7,1% (dla porównania średnia powiatu to 4,9%, a województwa 2,2%).

Ryc. 12 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Margonin na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gmina Margonin należy do Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Na terenie Gminy została ustanowiona specjalna strefa inwestycyjna położona na nieruchomości gruntowej niezabudowanej oznaczonej jako działki nr 1127/4, 1127/5, 1127/6, 1127/8 i 1127/10, które stanowią własność Gminy Margonin.

Gmina wspiera przedsiębiorców inwestujących i działających na jej terenie, szczególnie w okresie niesprzyjającym gospodarce, jakim jest epidemia COVID-19. Przedsiębiorcy, których płynność finansowa uległa pogorszeniu z powodu negatywnych konsekwencji epidemii, mogą zostać zwolnieni z podatku od nieruchomości.

2.2. Infrastruktura i środowisko

Infrastruktura drogowa

Szkielet komunikacyjny Gminy Margonin opiera się na przecinających się w Margoninie drogach wojewódzkich nr 190 i 193. Ich łączna długość w obrębie Gminy to 24,7 km. Kolejnym elementem są drogi powiatowe, których łączna długość na terenie Gminy wynosi 30,6 km. Uzupełnieniem sieci transportowej są drogi gminne (152,466 km, z czego 86,80 km to drogi nieutwardzone, a pozostałe 65,666 km to utwardzone ciągi komunikacyjne).

Co 5 lat odbywa się przegląd stanu dróg w Gminie. Ostatni przegląd z 2017 wskazywał na zadowalający stan nawierzchni większości z nich. Istotne jest jednak częste i systematyczne obserwowanie stanu nawierzchni oraz utrzymanie dróg w zadowalającym stanie technicznym poprzez bieżące i regularne zabiegi utrzymaniowe. Drogi powiatowe zalicza się do klasy C – nawierzchnie są w niezadowalającym stanie i wymagają remontu. Szczególne działania inwestycyjne powinny być skierowane na drogę powiatową w kierunku Sypniewa.

Wydatki z budżetu Gminy w zakresie działu transport i łączność, a szczególnie wydatki majątkowe, wskazują na inwestycje w rozbudowę i modernizację dróg na terenie Gminy. Analizując poniższą tabelę można zauważyć wyraźny wzrost wydatków w 2018 roku, co wiązało się z ważnymi inwestycjami infrastrukturalnymi, m.in.: budową drogi w Klotyldzinie, przebudową drogi w Sułaszewie oraz przebudową ul. Strzeleckiej w Margoninie. W 2019 roku kwota przeznaczona z budżetu Gminy na dział związany z transportem i łącznością wynosiła 4 117 869,49 zł.

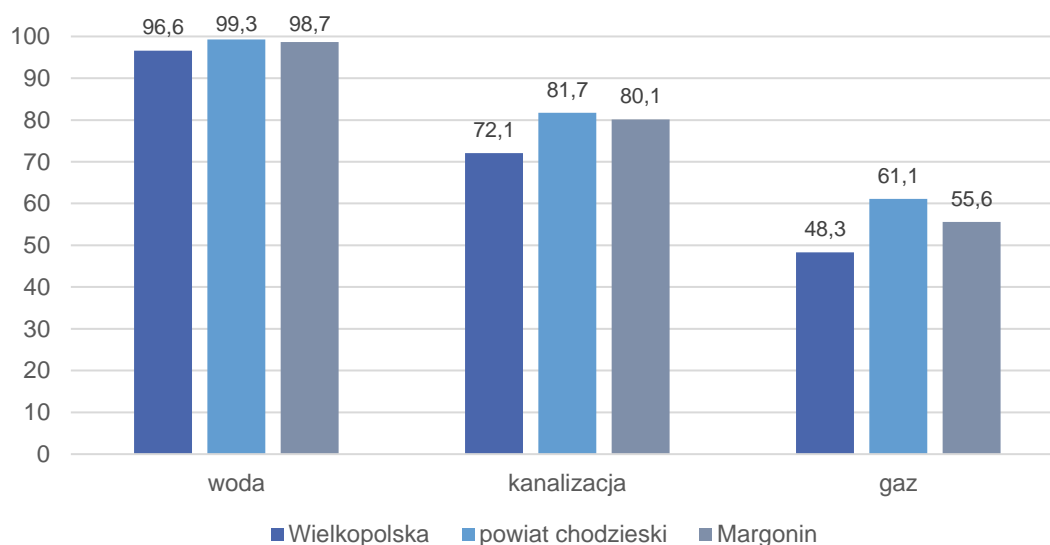
Tabela 7 Wydatki w dziale transport i łączność w latach 2015-2019

	2015	2016	2017	2018	2019
WYDATKI OGÓŁEM	3 505 111,41	3 150 591,1	3 530 452,28	8 802 147,63	4 117 869,49
Wydatki bieżące	3 250 425,83	792 962,09	348 836,74	413 055,23	270 472,05
Wydatki majątkowe	2 901 799,27	2 510 489,01	2 676 421,47	8 079 155,46	3 532 875,33

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych

Urządzenia sieciowe

Jednym z podstawowych zadań Gminy jest zapewnienie mieszkańcom jak najlepszych warunków bytowych, m. in. poprzez dostęp do sieci wodno-kanalizacyjnej oraz gazowej. Wykres poniżej obrazuje udział mieszkańców korzystających z urządzeń sieciowych na terenie Gminy Margonin w stosunku do powiatu i województwa. Poziom zwodociągowania Gminy w 2019 roku wynosił 98,7% i był wyższy niż średnia dla województwa wielkopolskiego, jednak nieco niższy od średniej powiatu chodzieskiego. Sieć kanalizacji sanitarnej w 2019 roku w Gminie Margonin docierała do 80,1% mieszkańców, co sytuowało Gminę powyżej średniej wojewódzkiej i nieznacznie niżej od średniej dla powiatu. Podobna sytuacja ma miejsce w zakresie dostępu do sieci gazowej – Gmina przy dostępności 55,6% kształtuje się powyżej średniej województwa, ale poniżej powiatu.

Ryc. 13 Udział korzystających z instalacji w Gminie Margonin w 2019 roku na tle powiatu i województwa
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Podmiotem odpowiedzialnym za dostarczanie wody oraz gospodarkę ściekową na terenie Gminy Margonin jest Zakład Usług Komunalnych w Margoninie Sp. z o.o. W 2019 roku długość czynnej sieci rozdzielczej wynosiła 114,0 km, przy 1 182 przyłączach do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. W 2019 roku zanotowano 53 awarie sieci wodociągowej, wskazujące na trudności w funkcjonowaniu infrastruktury wodnej. Zużycie wody w gospodarstwach domowych w 2019 roku wynosiło średnio 37,0 m³/mieszkańca, przy czym więcej wody zużywali mieszkańcy miasta niż wsi. Na terenie Gminy znajdują się 3 ujęcia komunalne wód: Lipiny, Zbyszewice i Margonin, z których zaopatrywani są mieszkańcy.

Ze względu na zwiększenie zapotrzebowania na wodę oraz wysoką wydajność i wykorzystanie ujęć w 82% (w roku 2020), dostrzega się konieczność rozbudowy i modernizacji stacji uzdatniania wody Margonin, które zaopatruje mieszkańców Margonina, Młynar, Sypniewa, Margońskiej Wsi i Klotyldzina. Wskazana jest wymiana wodomierzy i zwiększenie możliwości zdalnego odczytu. Ze względu na wiek części instalacji wodociągowej, konieczne są przeglądy i wymiana przyłączy wodociągowych, a także konserwacja hydrantów PPOZ.

Gospodarka ściekowa na terenie Gminy prowadzona jest w oparciu o wyznaczoną aglomerację Margonin, o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) 10 688.

Obszar aglomeracji Margonin wyznaczony został na terenie miejscowości:

- w Gminie Margonin:
  - miasto Margonin,
  - Adolfowo,
  - Radwanki,
  - Próchnowo,
  - Klotyldzin,
  - MargońskaWieś,
  - Sypniewo,
  - Lipiny,
  - Studźce,
- w Gminie Chodzież:
  - Pietronki,
- w Gminie Gołańcz:
  - Buszewo,
  - Czesławice.

Stwierdza się konieczność rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej m.in. na terenach Strefy Ekonomicznej przy ul. Strzeleckiej i Cmentarnej w Margoninie.

Odprowadzane z terenu Gminy ścieki komunalne oczyszczane są w biologicznej oczyszczalni ścieków w Margoninie, która znajduje się przy ul. Zielonej 3. Przepustowość oczyszczalni to 994,7 m³/dobę. Średnie wartości zanieczyszczeń dla ścieków oczyszczanych i surowych w roku 2020 kształtowały się następująco:

- Ścieki oczyszczone:
  - BZT5 – 3,25,
  - CHZT – 46,3,
  - ZAWIESINA – 6,00,
- Ścieki surowe:
  - BZT5 – 314,25,
  - CHZT – 639,00,
  - ZAWIESINA – 207,88.

Długość czynnej sieci kanalizacji sanitarnej zgodnie ze stanem na koniec 2019 roku wynosiła 70 km. Do sieci przyłączonych było 1 157 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania.

W celu ochrony środowiska gruntowo-wodnego w Gminie na bieżąco prowadzona jest inwentaryzacja zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków. W 2019 roku przeprowadzono kompleksową kontrolę posesji pod kątem częstotliwości opróżniania zbiorników.

Przez obszar Gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN 80 o znaczeniu ponadlokalnym. Ponadto w Margoninie istnieje dystrybucyjna sieć gazowa. W związku z tym w mieście zlokalizowane są: stacja gazowa I stopnia o przepustowości Q = 3200 m³/h (ul. Cmentarna) oraz stacja gazowa II stopnia

o przepustowości $Q = 2000 \text{ m}^3/\text{h}$ (ul. Żeromskiego). Długość czynnej sieci gazowej w 2019 roku na terenie Gminy wynosiła 66,829 km. Podłączonych do niej było 889 przyłączy, w tym 777 budynków mieszkalnych. Liczba gospodarstw domowych, które ogrzewane są paliwem gazowym corocznie się zwiększa, co pozytywnie wpływa na stan i jakość powietrza atmosferycznego na terenie Gminy. W 2019 roku 632 mieszkania posiadały powyższe źródło ciepła, podczas gdy w roku 2015 było to tylko 350 gospodarstw.

Przez Gminę przebiega także napowietrzna linia energetyczna 110kV o znaczeniu ponadlokalnym, łącząca stację transformatorową GPZ Margonin (w Sypniewie) z GPZ Piła-Krzewina o długości ok. 24,3 km oraz napowietrzna linia energetyczna 110kV łącząca GPZ Pawłowo (w Rybowie) z GPZ Margonin (w Sypniewie).

Sieć Internetowa której właścicielem i operatorem jest Gmina Margonin dociera do miejscowości Margonin, Próchnowo, Radwanki, Lipiny, Kowalewo, Margońska Wieś, Lipiniec, Zbyszewice, Żoń oraz Teska. Wśród głównych źródeł Internetu można wymienić następujące:

- EMTEL Margonin Małgorzata Klessa – dotyczy wyłącznie sieci szerokopasmowej, której operatorem jest Gmina Margonin;
- Netia Spółka Akcyjna – dotyczy dostępu do Internetu w lokalizacjach obsługiwanych informatycznie przez pracownika ds. IT Urzędu Miasta i Gminy Margonin;
- Polkomtel Sp. z o.o. – dotyczy dostępu mobilnego na potrzeby Urzędu Miasta i Gminy Margonin.

Gmina Margonin wybudowała w ramach projektu „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Gminie Margonin” światłowodową i bezprzewodową sieć umożliwiającą dostęp do Internetu wybranym jednostkom podległym Gminy Margonin oraz zakwalifikowanym do w/w projektu osobom fizycznym.

Gospodarka odpadami

Za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych, położonych na terenie Gminy Margonin odpowiada Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „LS-PLUS” Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Szałwiowej 34A/2 w Plewiskach.

Mieszkańcy mają możliwość selektywnego zbierania odpadów „u źródła”, czyli bezpośrednio na nieruchomości. Gmina Margonin w 2019 roku obejmowała systemem gospodarowania odpadami również domki letniskowe i inne nieruchomości przeznaczone na cele rekreacyjno-wypoczynkowe. Odbiór odpadów zmieszanych, powstających na nieruchomościach zamieszkałych, zorganizowany jest w systemie pojemnikowym, z częstotliwością raz na dwa tygodnie. Selektywna zbiórka odpadów zorganizowana jest w systemie zarówno pojemnikowym (w zabudowie wielorodzinnej), jak i workowo-pojemnikowym (w zabudowie jednorodzinnej).

Schemat obioru odpadów w roku 2019 kształtował się następująco:

- odpady szklane (białe i kolorowe) – gromadzone w pojemnikach, odbierane regularnie, raz na miesiąc;
- tworzywa sztuczne, papier, metale, opakowania wielomateriałowe – zbierane w workach, odbierane raz na miesiąc,
- bioodpady stanowiące odpady komunalne – zbierane w workach, odbierane regularnie co dwa tygodnie, w miesiącach od kwietnia do listopada;
- pozostałe frakcje, tj.: zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie, meble i inne odpady wielkogabarytowe – odbierane są sprzed posesji dwa razy w roku.

Odpady powstające na terenach rekreacyjnych Gminy Margonin odbierane są w terminie od maja do września:

- odpady komunalne niesegregowane (zmieszane) – z częstotliwością raz na dwa tygodnie;
- odpady komunalne ulegające biodegradacji, w tym odpady zielone – z częstotliwością raz na dwa tygodnie;
- odpady szklane – z częstotliwością raz na miesiąc;
- pozostałe odpady, takie jak tworzywa sztuczne, metal, papier, opakowania wielomateriałowe – z częstotliwością raz na miesiąc.

Mieszkańcy mają również możliwość przekazywania przeterminowanych leków (miejsce zbiórki – specjalistyczne pojemniki znajdujące się w aptekach), zużytych baterii (miejsce zbiórki – specjalistyczne pojemniki znajdujące się w budynkach użyteczności publicznej), ubrań i tekstyliów (miejsce zbiórki - specjalistyczne pojemniki na terenie Gminy Margonin).

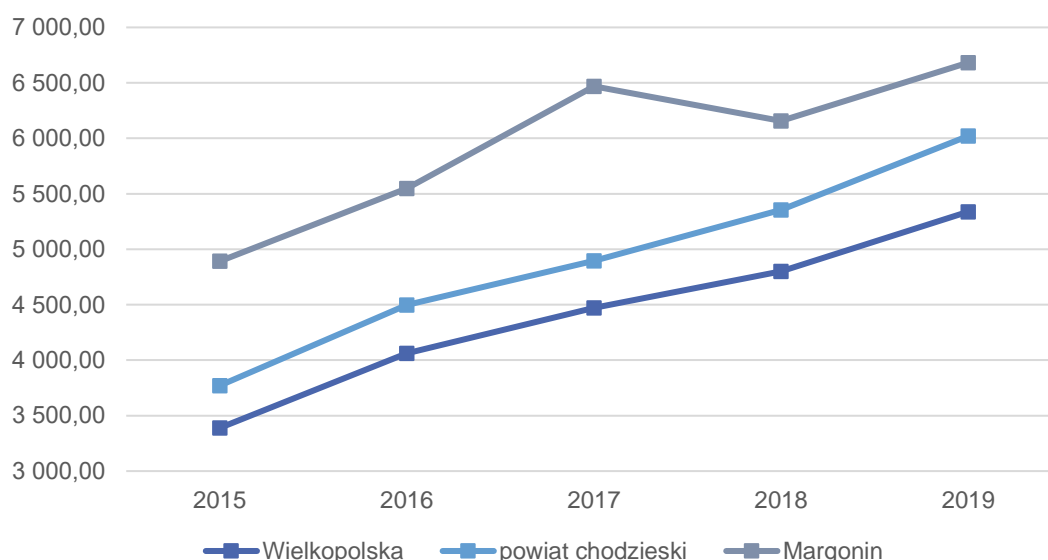
Miejscem zagospodarowania, przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania, jest Międzygminne Składowisko Odpadów Komunalnych Sp. z o.o. w Kopaszynie (Gmina Wągrowiec).

Gmina Margonin nie utworzyła stacjonarnych punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych – PSZOK. W chwili obecnej PSZOK zorganizowany jest w formie mobilnej.

2.3. Stan finansów samorządowych

Wykonanie budżetu

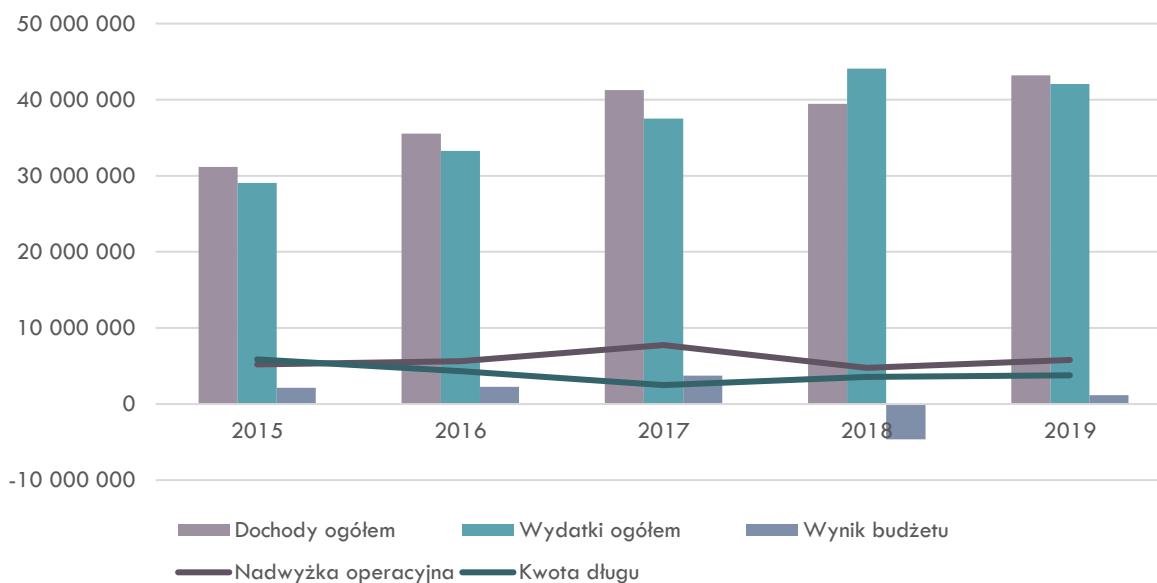
Analizując dochody do budżetu Gminy Margonin 2015-2019 widoczna jest tendencja wzrostowa. W 2015 roku dochody do budżetu Gminy Margonin wynosiły ponad 31 mln zł, natomiast w roku 2019 było to już ponad 43 mln zł. Przeliczając dochody Gminy na 1 mieszkańca, w 2019 roku wynosiły one 6682,03 zł. Było to więcej niż średnia dla powiatu chodzieskiego (o 660,93 zł więcej) i województwa wielkopolskiego (o 1 343,62 zł więcej), a podobna sytuacja obserwowana była w całym analizowanym okresie.

Ryc. 14 Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Margonin na tle powiatu i województwa
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analogicznie do dochodów, corocznie wzrastają wydatki Gminy Margonin. W 2015 roku wynosiły one nieco ponad 29 mln zł, natomiast w roku 2019 było to już ponad 42 mln zł. W roku 2018 nastąpił znaczny

wzrost wydatków, przy równoczesnym spadku dochodów, co skutkowało ujemnym wynikiem budżetu. Poziom uzyskiwanej nadwyżki operacyjnej (różnicy między dochodami a wydatkami bieżącymi) wynosił w 2015 roku około 5,2 mln zł, następnie rósł do 2017 roku, kiedy to osiągnął około 7,8 mln zł, po czym znów spadł do poziomu 5,8 mln zł w roku 2019.

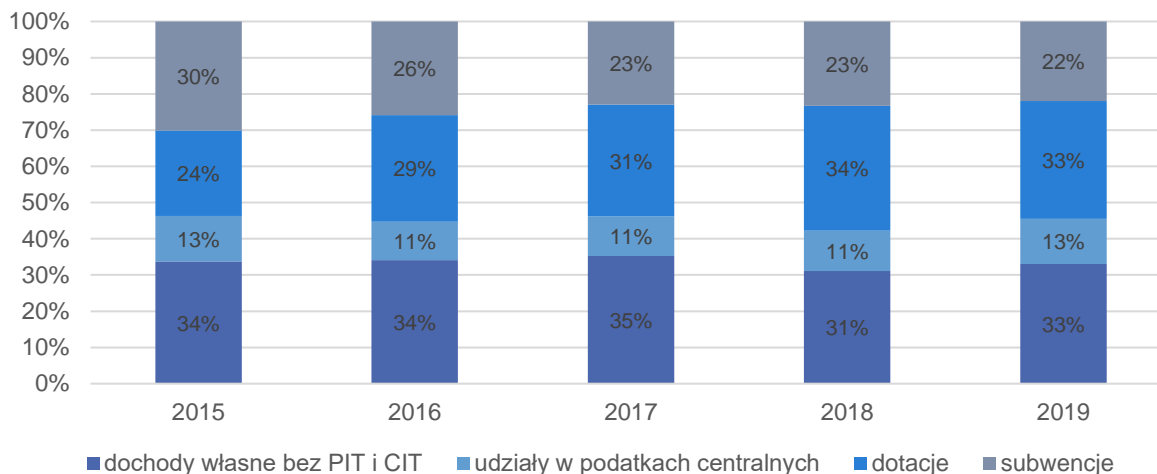

Ryc. 15 Wykonanie budżetu Gminy Margonin w latach 2015-2019
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych

Należy również wspomnieć, że w latach 2015-2019 zwiększała się kwota przeznaczana przez Gminę na inwestycje. Ze względu na duże wydatki majątkowe (ponad 12 mln zł) oraz ujemny wynik budżetu w 2018 roku wystąpiła konieczność zaciągnięcia nowych zobowiązań finansowych, co skutkowało wzrostem kwoty długu.

Struktura dochodów i wydatków

O samodzielności finansowej jednostki samorządu terytorialnego decydują w największym stopniu dochody własne. Zalicza się do nich m.in. podatki i opłaty lokalne. Jest to o tyle istotne, że w przypadku tej kategorii dochodów Gmina posiada kompetencje do wydawania uchwał, dzięki którym może decydować o stawkach podatkowych, wprowadzaniu ulg i zwolnień, umarzaniu należności, a także do przejmowania z nich wpływów. Dzięki dużemu zakresowi swobody w kształtowaniu tych dochodów, Gmina może również oddziaływać na podmioty gospodarcze, które funkcjonują na danym terenie, a przez to stymulować rozwój lokalny.

Ryc. 16 Struktura dochodów Gminy Margonin w latach 2015-2019
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych

Dochody własne do budżetu Gminy Margonin były na dość równym poziomie na przestrzeni analizowanych lat. Co roku przekraczały one 40%, łącznie z wpływami z tytułu udziału w podatkach centralnych. Zauważalna była tendencja wzrostowa jeśli chodzi o udział dotacji w budżecie, natomiast spadek obserwowany jest w przypadku subwencji.

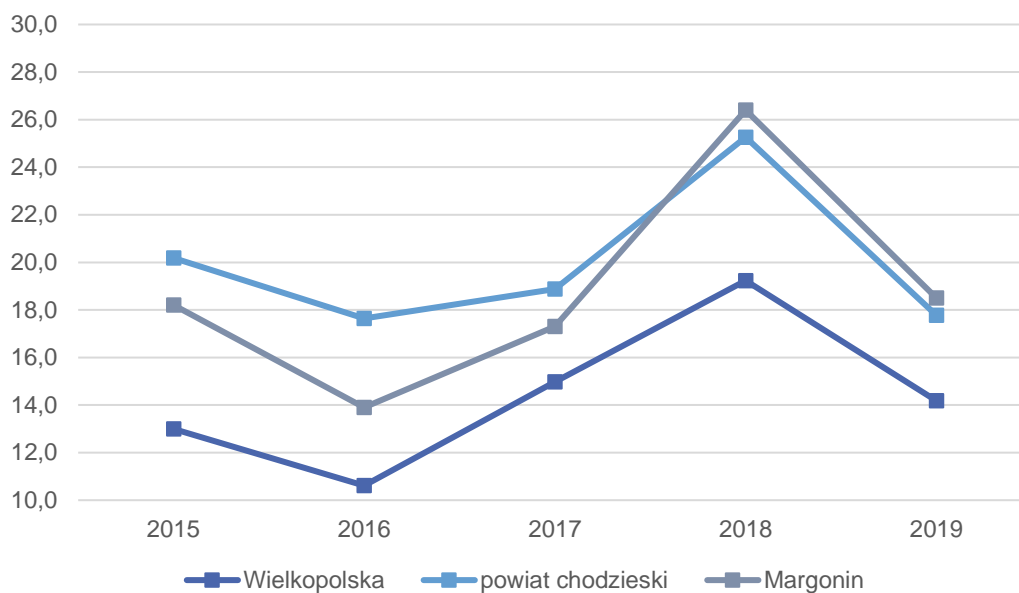
W zakresie dochodów własnych istotne znaczenie mają udziały w podatku PIT, które średnio w latach 2015-2019 w Gminy Margonin wynosiły 3,7 mln zł. Jednocześnie, zauważalny jest stały wzrost dochodów do budżetu Gminy z tego tytułu. Wśród dochodów podatkowych największym udziałem charakteryzuje się podatek od nieruchomości, który średnio w analizowanym okresie przynosił Gminie niemal 8,4 mln zł dochodu rocznie. W 2019 roku było to 8 712 622,94 zł.

Tabela 8 Dochody podatkowe Gminy Margonin w latach 2015-2019

	2015	2016	2017	2018	2019
PIT	3 057 836,00 zł	3 321 281,00 zł	3 654 567,00 zł	3 901 936,00 zł	4 682 302,00 zł
CIT	349 853,99 zł	249 855,15 zł	323 910,39 zł	206 447,90 zł	484 008,37 zł
podatek rolny	470 882,70 zł	470 031,66 zł	470 882,70 zł	400 675,98 zł	379 474,63 zł
podatek od nieruchomości	7 920 015,79 zł	8 171 585,75 zł	8 568 450,59 zł	8 618 568,27 zł	8 712 622,94 zł
podatek leśny	4 410,08 zł	4 593,80 zł	4 410,08 zł	4 738,40 zł	4 610,32 zł
podatek od środków transportowych	173 573,75 zł	197 343,79 zł	173 573,75 zł	260 706,79 zł	243 059,84 zł
podatek od osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej	14 980,42 zł	15 182,40 zł	14 980,42 zł	34 631,24 zł	31 447,34 zł
podatek od czynności cywilnoprawnych	121 532,28 zł	378 994,29 zł	121 532,28 zł	265 738,95 zł	330 094,08 zł
wpływy z opłaty skarbowej	22 124,00 zł	26 920,91 zł	22 124,00 zł	24 736,00 zł	25 319,00 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych

Z kolei biorąc pod uwagę wydatki, największy ich udział przypadają w działach: oświata i wychowanie (średnio 30% w latach 2015-2019), rodzina (14%), transport i łączność (12%) oraz pomoc społeczna (11%).

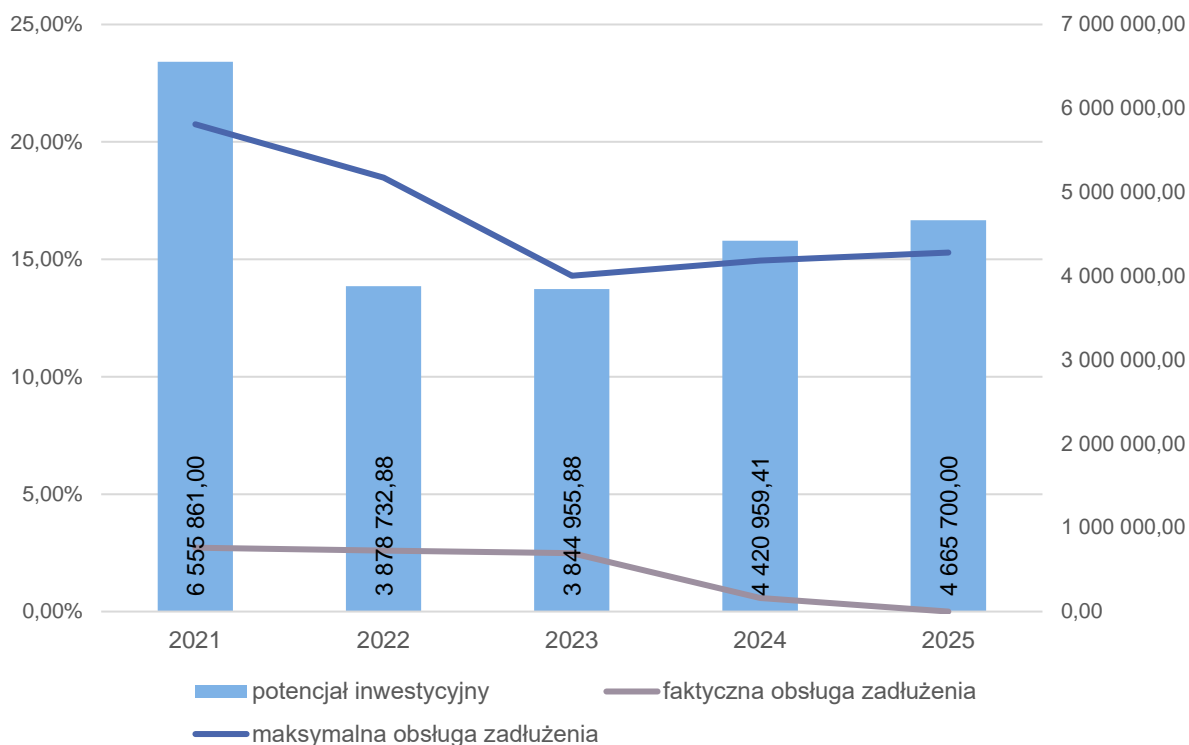
Ryc. 17 Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Margonin na tle powiatu i województwa
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wydatki inwestycyjne w latach 2015-2017 stanowiły między 18 a 20% ogólnych wydatków. Był to wynik wyższy od średniej województwa, ale niższy od średniej powiatu. W roku 2018 wydatki inwestycyjne zwiększyły się w każdej analizowanej jednostce, a Gmina Margonin przewyższyła w tym zakresie średnią powiatową i wojewódzką. Rok 2019 to z kolei spadek udziałów wydatków inwestycyjnych – w każdej jednostce były one niższe niż rok wcześniej, a dla Gminy Margonin kształtowały się na poziomie 8,1 mln zł, co stanowiło 18,5%.

Potencjał inwestycyjny

Zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych, dopuszczalna wysokość spłaty zobowiązań JST w danym roku (faktyczna obsługa zadłużenia) nie może przekroczyć indywidualnie liczonego, maksymalnego wskaźnika obsługi zadłużenia. Jak wynika z wykresu poniżej, obecny kształt wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Margonin pozwala na obsługę dodatkowych zobowiązań.

Wykres przedstawia kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Margonin na lata 2021-2025 zgodnie z uchwałą nr XXIV/241/2021 Rady Miasta i Gminy Margonin z dnia 28 stycznia 2021 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Margonin na lata 2021-2025. Pozwala on na ocenę możliwości inwestycyjno-kredytowych Gminy w przyszłości. Na podstawie relacji między maksymalnym a faktycznym wskaźnikiem obsługi zadłużenia wyznaczonym na podstawie art. 243 ustawy o finansach publicznych można stwierdzić, że Gmina Margonin posiada możliwości do obsługi dodatkowych zobowiązań mogących pojawić się w przyszłości.

Ryc. 18 Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Margonin na lata 2021-2025

Źródło: opracowanie własne na podstawie Uchwały nr XXIV/241/2021 Rady Miasta i Gminy Margonin z dnia 28 stycznia 2021 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Margonin na lata 2021-2025

Dodatkowo na wykresie przedstawiono potencjał inwestycyjny Gminy rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2021-2025. Wynika z niego, że potencjał inwestycyjny w okresie prognozy wyniesie ponad 23 mln zł.

CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY

3.1. Demografia

Sytuację demograficzną danego obszaru określa między innymi informacja odnosząca się do gęstości zaludnienia. W 2019 roku wskaźnik ten w Gminie Margonin wynosił 52 os./km². Mniejszą gęstością zaludnienia charakteryzowały się tylko dwie Gminy w całym powiecie chodzieskim: Budzyń i Chodzież. Gęstość zaludnienia dla całego powiatu kształtowała się na poziomie 69 os./km², jednak pamiętać należy iż wynik ten jest zawyżony przez miasto Chodzież (1 447 os./km²).

Tabela 9 Gęstość zaludnienia w powiecie chodzieskim w 2019 roku

	ludność na 1 km ²				
	2015	2016	2017	2018	2019
Wielkopolska	117	117	117	117	117
powiat chodzieski	69	69	69	69	69
Chodzież (m.)	1 503	1 493	1 478	1 463	1 447
Budzyń	40	40	40	41	41
Chodzież (w.)	28	28	28	28	29
Margonin	52	52	52	53	52
Szamocin	59	60	60	59	59

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Poniższa tabela przedstawia zmiany liczby ludności w powiecie chodzieskim na przestrzeni lat 2015-2019. W 2019 roku Gminę Margonin zamieszkiwało 6 447 osób, co stanowiło 14% ludności zamieszkującej powiat. Średnia dynamika wzrostu liczby ludności w analizowanych latach wynosiła 100,2% dla Gminy i była jedną z wyższych w powiecie. Z kolei w mieście Chodzież obserwuje się systematyczny odpływ ludności. Niewielka tendencja spadkowa liczby mieszkańców od 2017 roku obserwowana jest również w Gminie Szamocin.

Tabela 10 Zmiany liczby ludności w powiecie chodzieskim w latach 2015-2019

	2015	2016	2017	2018	2019	udział w 2019 r.	średnia dynamika
powiat chodzieski	47 534	47 415	47 341	47 229	47 055	100%	99,7%
Chodzież (miasto)	19 199	19 063	18 877	18 684	18 480	39%	99,1%
Budzyń	8 426	8 442	8 467	8 502	8 526	18%	100,3%
Chodzież (Gmina)	5 954	5 961	6 023	6 067	6 100	13%	100,6%
Margonin	6 402	6 377	6 393	6 468	6 447	14%	100,2%
Szamocin	7 553	7 572	7 581	7 508	7 502	16%	99,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tendencje demograficzne opisujące zmiany w Gminie są uzależnione od przyrostu naturalnego i salda migracji. W 2019 roku przyrost naturalny w Gminie Margonin był dodatni i wynosił 0,46. Wskaźnik ten zmniejszył się o 0,17 na przestrzeni lat 2015 – 2019. Ponadto przyrost naturalny w Gminie był wyższy niż w powiecie. Natomiast saldo migracji w Gminie Margonin w 2019 roku było na poziomie ujemnym, wynosiło -1,55.

Tabela 11 Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w Gminie Margonin w latach 2015-2019 na tle powiatu i województwa

	przyrost naturalny na 1000 mieszkańców		saldo migracji na 1000 mieszkańców	
	2019 r.	zmiana wskaźnika od 2015 r.	2019 r.	zmiana wskaźnika od 2016 r.
Wielkopolska	0,92	-0,11	0,42	0,12
powiat chodzieski	-0,70	-0,34	-2,14	-0,64
Chodzież (miasto)	-4,73	-2,86	-6,72	-3,79
Budzyń	2,35	1,87	0,00	2,14
Chodzież (Gmina)	0,49	0,15	6,92	4,58
Margonin	0,46	-0,17	-1,55	-2,64
Szamocin	3,86	2,67	-1,06	1,33

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analiza struktury demograficznej Gminy Margonin pokazuje wyraźnie zmniejszający się odsetek mieszkańców w wieku kreatywnym (ludność w wieku 25 – 34 lat). Nie jest to korzystna sytuacja, gdyż ta grupa osób stanowi główną siłę napędową rozwoju ekonomicznego w Gminie. Negatywnym czynnikiem jest dynamika zmian udziału mieszkańców w wieku kreatywnym, która na przestrzeni lat 2015-2019 wyniosła 87% i była niższa niż w województwie (89%) i w powiecie (90%).

W strukturze ludności w Gminie Margonin obserwuje się regularny wzrost mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Jest to sytuacja typowa dla wielu gmin w kraju. Wskaźnik senioralnego obciążenia demograficznego przedstawia ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym. W 2019 roku wskaźnik ten w Gminie wynosił 20,9%, natomiast w roku 2015 było to 17,4%. Dynamika wzrostu tego wskaźnika demograficznego kształtowała się na poziomie 120%, co świadczy o szybkim przyroście udziału seniorów w strukturze wiekowej. Jest to tendencja zbliżona do poziomu województwa (dynamika 119%) oraz powiatu (121%). Jednocześnie na tle większości pozostałych gmin jest ona niższa.

Tabela 12 Wskaźniki demograficzne dla Gminy Margonin w 2015 i 2019 roku

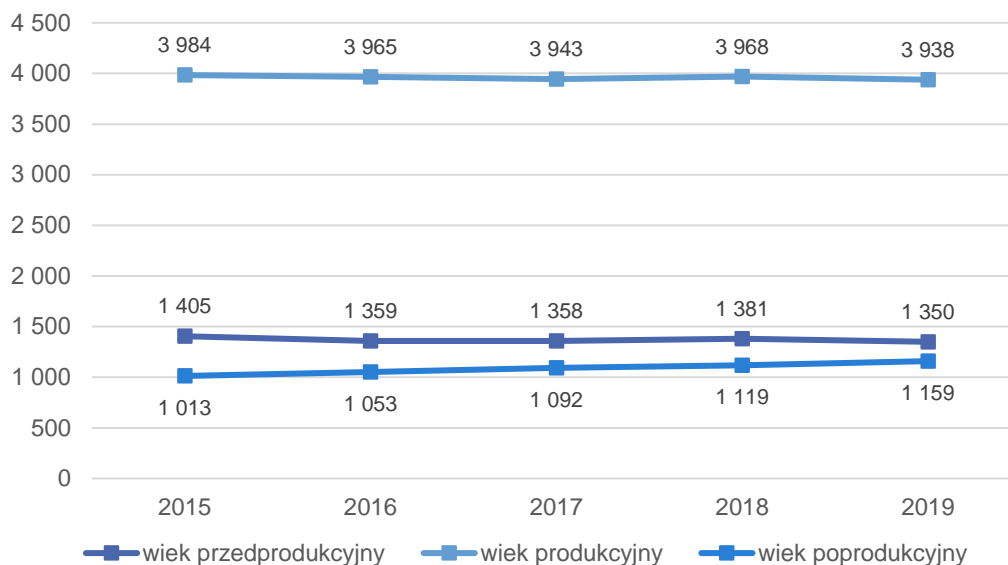
	mieszkańcy w wieku kreatywnym ¹ (%)			senioralne obciążenie demograficzne ² (%)		
	2015	2019	dynamika	2015	2019	dynamika
Wielkopolska	16,26	14,46	89%	21,10	25,20	119%
powiat chodzieski	15,45	13,91	90%	20,40	24,60	121%
Chodzież (miasto)	14,66	12,85	88%	25,30	31,00	123%
Budzyń	17,02	15,79	93%	16,20	20,40	126%
Chodzież (Gmina)	16,01	14,25	89%	15,80	19,60	124%
Margonin	15,68	13,62	87%	17,40	20,90	120%
Szamocin	15,08	14,38	95%	19,00	21,30	112%

¹ ludność w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem

² ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Potwierdzeniem powyższych wskaźników jest przedstawiona poniżej struktura ludności w Gminie Margonin na przestrzeni lat 2015-2019. Zauważalny jest nieznaczny spadek liczby osób w wieku produkcyjnym, przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym i spadku liczby osób w wieku przedprodukcyjnym. Ta zależność w niedalekiej przyszłości doprowadzi do sytuacji, w której liczba seniorów będzie wyższa niż dzieci i młodzieży. Wysoka liczba osób starszych w Gminie, wpłynie na potrzebę utworzenia specjalnych miejsc przyjaznych seniorom, np. dzienne domy pomocy społecznej, specjalne świetlice. Wzrośnie również zapotrzebowanie na odpowiednią opiekę medyczną. Utworzenie nowych jednostek świadczących usługi dla grupy senioralnej daje możliwość powstania nowych miejsc pracy.

Ryc. 19 Struktura ludności w Gminie Margonin w latach 2015-2019
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

3.2. Kapitał społeczny

Przedszkola

Na terenie Gminy Margonin działa Przedszkole Samorządowe w Margoninie z trzema oddziałami, znajdującymi się w miejscowościach Lipiny, Radawki, Próchnowo. Poniższa tabela przedstawia informacje o każdej placówce. Najwięcej dzieci uczęszcza do przedszkola na terenie Margonina. Dwa oddziały przedszkolne posiadają grupy mieszane: w Lipinach i w Próchnowie. Najwięcej oddziałów z wyszczególnieniem odpowiednich poziomów nauczania jest w przedszkolu w Margoninie. Przedszkole w Radwankach posiada dwa oddziały, natomiast w Lipinach i Próchnowie po jednym. Średnia wielkość oddziału w placówkach na terenie Gminy liczy między 18 a 32 dzieci. Najdłużej a zarazem najwcześniej otwieranym przedszkolem w Gminie jest przedszkole w Margoninie (6:30 – 16:00). Najkrócej czynną placówką przedszkolną jest oddział w Lipinach i Próchnowie (do godziny 14:00). Najpóźniej otwiera się przedszkole w Lipinach i Radwankach (o godzinie 8:00).

Tabela 13 Przedszkola publiczne na terenie Gminy Margonin

Przedszkole	Adres	Liczba dzieci	Liczba oddziałów na poszczególnych poziomach nauczania	Średnia wielkość oddziału	Godziny otwarcia
Przedszkole Samorządowe w Margoninie	64-830 Margonin, ul. Poznańska 10	173	6-latki - 2 oddziały 5-latki - 2 oddziały 4-latki - 2 oddziały 3-latki - 2 oddziały	25	6:30 - 16:00
	64-830 Margonin Lipiny 34	16	oddział mieszany 3,4,5,6 - latki	18	8:00 - 14:00
	64-830 Margonin, Radwanki 30	38	5-6 latki - 1 grupa 3-4 latki - 1 grupa	32	8:00 - 15:00
	64-830 Margonin, Próchnowo 26	16	oddział mieszany 3,4,5,6 - latki	24	7:30 - 14:00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Margonin

Przedszkole Samorządowe jest systematycznie remontowane. Dokonywane remonty podnoszą standard oraz bezpieczeństwo placówek na terenie gminy, np. w ostatnim czasie zakupiono kamerę monitoringową na teren przedszkolnego placu zabaw w Margoninie lub naprawiono ogrodzenie w oddziale w Lipinach. Dodatkowo zakupiono w ostatnim czasie zakupiono głośniki i kamery do komputerów, dzięki którym podniesie się standard nauczania.

Poniższa tabela ukazuje jak na przestrzeni ostatnich lat zmieniał się miesięczny koszt utrzymania jednego dziecka w przedszkolu gminnym. Zauważyć można ich znaczący wzrost na przestrzeni kilku ostatnich lat. W 2019 roku koszt ten wynosił 899,77 zł i był on o ponad 160 zł wyższy niż w roku poprzednim.

Tabela 14 Miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w przedszkolu gminnym w latach 2015-2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Koszt utrzymania 1 dziecka / miesiąc	707,26 zł	703,35 zł	768,29 zł	738,44 zł	899,77 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Margonin

W ramach współpracy międzygminnej w zakresie wychowania przedszkolnego w 2019 roku dwójka dzieci z terenu Gminy Margonin uczęszczała do przedszkoli na terenie innych gmin. Natomiast 18 dzieci z innych gmin uczęszczało w 2019 roku do przedszkoli na terenie Gminy Margonin. Najwięcej z Gminy Budzyń – 7 dzieci.

Zamieszczona poniżej tabela przedstawia poziom upowszechniania edukacji przedszkolnej w Gminie Margonin w latach 2015-2019. Dane wskazują na tendencję wzrostową liczby dzieci objętych opieką w placówkach wychowania przedszkolnego

Tabela 15 Poziom upowszechniania edukacji przedszkolnej w Gminie Margonin w latach 2015-2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Upowszechnienie edukacji przedszkolnej	64,00%	76,00%	79,00%	85,00%	88,00%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Margonin

W Gminie nie ma przedszkoli niepublicznych, specjalnych, żłobków ani innych form opieki nad dziećmi do lat 3.

Szkoły

Na terenie Gminy Margonin funkcjonują 3 szkoły podstawowe. Niżej zaprezentowana tabela przedstawia podstawowe informacje dotyczące każdej z placówek. Najwięcej uczniów uczęszcza do szkoły w Margoninie. Placówka ta posiada najwięcej oddziałów i są one największe na tle pozostałych szkół w Gminie. Najmniejszą placówką szkolną jest Szkoła Podstawowa im Jana Pawła II w Lipinach licząca 110 uczniów.

Tabela 16 Szkoły podstawowe na terenie Gminy Margonin

Szkoła	Adres	Liczba uczniów	Liczba oddziałów na poszczególnych poziomach nauczania	Średnia wielkość oddziału
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Lipinach	Lipiny 40, 64-830 Margonin	110	I-1, II-1, III-1, IV-1, V-0, VI-1, VII-1, VIII -1	14,00

Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Radwankach	Radwanki 31 64- 830 Margonin	118	I - 1 II - 1 III - 1 IV - 1 V - 0 VI - 2 VII - 1 VIII – 1	15,00
Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika	ul. Polna 6, 64-830 Margonin	448	I - 3 oddziały, II - 3 oddziały, III- 3 oddziały, IV - 3 oddziały, V- 2 oddziały, VI - 4 oddziały, VII - 4 oddziały, VIII - 3 oddziały	18,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Margonin

Stan bazy dydaktycznej szkół podstawowych na terenie Gminy jest zróżnicowany. Tylko jedna szkoła podstawowa posiada salę sportową oraz boisko. Pracownie przedmiotowe posiadają dwie szkoły: w Radwankach i w Margoninie. W szkołach brakuje klas o profilach specjalistycznych typu sportowa, dwujęzyczna, czy integracyjna. Uczniowie mogą rozwijać swoje zainteresowania poprzez udział w kołach zainteresowań, które są prowadzone na terenie każdej placówki. W Margoninie wśród zajęć dodatkowych znalazły się takie koła zainteresowań jak: wokalne, szachowe, plastyczne, sportowe, matematyczne czy polonistyczne. Dodatkowo każda szkoła zapewnia doradztwo zawodowe dla swoich podopiecznych. Placówka w Lipinach i w Margoninie posiada swoje stołówki, a szkoła w Radwankach korzysta z cateringu. Szkoły w Radwankach i w Margoninie posiadają świetlicę, natomiast w placówce w Lipinach wyodrębniono specjalne miejsce dla dzieci, którym należy zapewnić opiekę w ramach tzw. zajęć świetlicowych. Gabinet pielęgniarki znajduje się tylko w szkole w Margoninie. Ponadto w każdej szkole występują bariery architektoniczne, powodujące trudności w funkcjonowaniu osób ze specjalnymi potrzebami.

Tabela 17 Stan bazy dydaktycznej w szkołach podstawowych na terenie Gminy Margonin

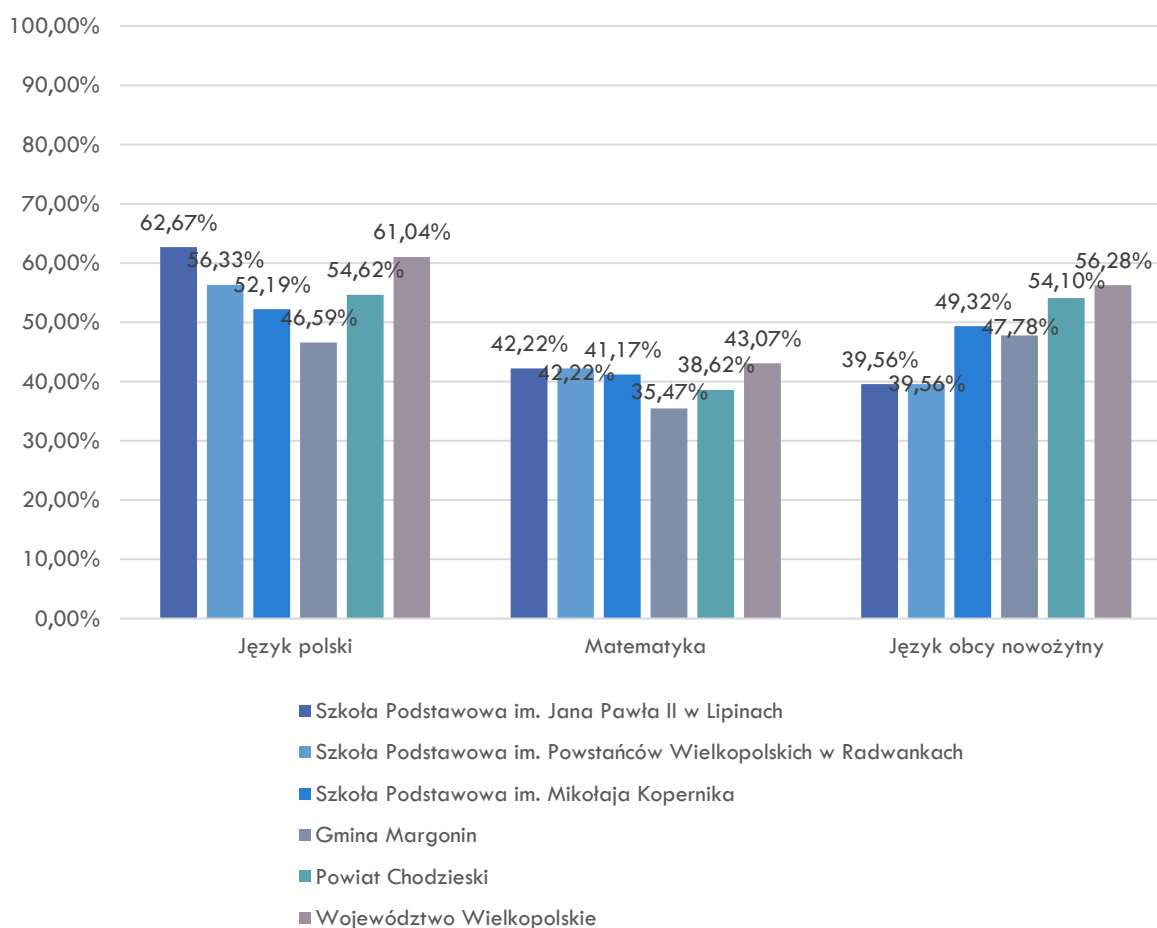
Szkoła Podstawowa		Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Lipinach	Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Radwankach	Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Margoninie
Obiekty sportowe	sala sportowa	nie	nie	tak
	boisko	nie	tak (zarządcą boiska wiejskiego i orlika jest sołectwo Radwanki)	tak
Pracownie przedmiotowe		nie	tak	tak
Klasy dwujęzyczne / sportowe / integracyjne		nie	nie	nie
Kółka zainteresowań		tak	tak	tak
Doradztwo zawodowe		tak	tak	tak
Stołówki szkolne ¹		tak 24,5%	nie 22,88 % (catering)	tak 25,66%
Szafki dla każdego ucznia		dla 80% uczniów	nie	tak
Świetlice		nie	tak godz. 12.05-14.00	tak godz. 7.00 - 15.20
Toalety / prysznice		tak	tak / nie	tak

Parkingi dla kadry / rodziców / uczniów	dla kadry-tak, dla rodziców-nie, dla uczniów -nie	nie	tak
Gabinet pielęgniarstwa / stomatologiczny	nie	nie	tak
Bariery architektoniczne	tak	tak	tak

¹udział uczniów korzystających z obiadów w szkole

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Margonin

Poniższy wykres obrazuje jak kształtowały się osiągnięte wyniki egzaminu ósmoklasisty przez uczniów uczęszczających do szkół na terenie Gminy Margonin w porównaniu do średnich dla powiatu i województwa. Na początku warto zwrócić uwagę, że egzamin z języka polskiego w szkole w Lipinach został najlepiej napisany – 62,67%, na tle pozostałych szkół, powiatu oraz województwa. Najniższe wyniki zostały uzyskane na teście z matematyki. Warto jednak zwrócić uwagę, iż we wszystkich szkołach były one na bardzo zbliżonym do siebie poziomie i są one wyższe niż w całym powiecie chodzieskim. Po analizie wyników z części języka obcego nowożytnego można zauważyć iż szkoła w Margoninie uzyskała znacznie wyższy wynik niż pozostałe szkoły: w Lipinach i w Radwankach. Natomiast był on niższy niż w powiecie, województwie. Uzyskane wyniki mogą stanowić jeden z elementów rozmów nad podniesieniem poziomu nauczania w zakresie matematyki i języka angielskiego.

Ryc. 20 Wyniki z egzaminu ósmoklasisty w roku 2019 z podziałem na części (w odniesieniu do średniej powiatowej i województwa)
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Margonin

Placówki oświatowe podejmują wiele działań na rzecz podniesienia poziomu nauczania. W 2020 nauczyciele Szkoły Podstawowej w Lipinach podnosili swoje kwalifikacje poprzez dokształcanie się na studiach podyplomowych, zgodnie z potrzebami szkoły. Ponadto Rada Rodziców współpracuje ze szkołą – dzięki środkom finansowym Rady istniała możliwość zakupu próbnych testów ósmoklasistów. Zorganizowano dodatkowe zajęcia mające przygotować uczniów do egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego i matematyki.

Szkoła w Radwankach z zakresu działań w obszarze infrastruktury w 2021 roku ma wybudować łącznik, który umożliwi przejście uczniów pomiędzy dwoma budynkami. Natomiast w ramach działań dokształcania zawodowego nauczycieli, aż 50% pedagogów szkolnych dokształca się. Placówka współpracuje z rodzicami, którzy często są organizatorami wielu imprez o charakterze szkolnym i środowiskowym.

Szkoła w Margoninie jako największa szkoła w Gminie posiada więcej możliwości do podnoszenia poziomu nauczania dzięki udziałowi w wielu projektach edukacyjnych lub programach pilotażowych takich jak np.: Erasmus +, Ponadnarodowa mobilność uczniów, Edukacja przez szachy w szkole, "Być jak Ignacy", Program OSE, "Podnoszenie kompetencji cyfrowych mieszkańców województwa wielkopolskiego", Wielkopolska Szkoła ćwiczeń w Cogito, "Mój konik, czyli jak poradzić sobie z kruczkami w osiąganiu własnych celów"- w ramach Programu Edukacyjnego KRUK, Projekt "Szkoła pamięta". Ponadto wiele działań zachodzi w zakresie infrastruktury: budowa patio, zadaszenie parkingu dla rowerów, usprawnienie dojazdu do szkoły, malowanie korytarzy i holu głównego, wymiana blatu kuchennego w miejscu wydawania posiłków, doraźne remonty. Dokształcenie nauczycieli odbywa się na podstawie organizacji doskonalenia zawodowego zgodnego z potrzebami szkoły. 10 nauczycieli (18%) uzyskało lub jest w trakcie uzyskiwania dodatkowych kwalifikacji np. do nauczania innego przedmiotu. Duża grupa wykładowców zdobywa nowe umiejętności w swoich dziedzinach poprzez udział w szkoleniach lub warsztatach. Dodatkowo nauczyciele kształcą się w zakresie stosowania TIK – Technologii informacyjno-komunikacyjnych i kształcenia umiejętności kluczowych. Współpraca z rodzicami odbywa się na zasadzie współpracy w przygotowaniu różnych akcji, projektów realizowanych przez szkołę. Rodzice pomagają przy zakupie nagród rzeczowych dla uczniów, wspierają materialnie szkołę w działaniach związanych z infrastrukturą (np. patio, parking dla rowerów), dodatkowo pomagają przy organizacji imprez szkolnych (np. bal karnawałowy, Dzień Dziecka).

W każdej szkole znajdują się uczniowie, którzy posiadają opinie o potrzebie wspomagania. Najwięcej uczniów w 2019 roku z trudnościami w nauce uczyło się w Szkole Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Margoninie – 45. W Szkole Podstawowej im. Powstańców Wielkopolskich w Radwankach – 2, a w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Lipinach było to 5 osób. Trzech podopiecznych szkoły w Radwankach posiada opinię dostosowywania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych, a dwunastu powinno zostać objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną na terenie placówki.

Liczba uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego w 2019 roku w poszczególnych placówkach kształtuje się następująco:

- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Lipinach – 3 uczniów,
- Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Radwankach – 3 uczniów,
- Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Margoninie – 12 uczniów.

Każda szkoła na terenie Gminy udziela wsparcia uczniom ze specjalnymi potrzebami. Organizowane są m.in. zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, logopedyczne, specjalistyczne. Placówki zapewniają stałe wsparcie pedagoga i psychologa oraz ciągłe dostosowywanie wymagań do indywidualnych możliwości uczniów po przeprowadzonej diagnozie.

Duża część uczniów uczęszczających do szkół w Gminie Margonin musi dojeżdżać do szkół na terenie Gminy Margonin. Najwięcej uczniów dojeżdża do szkoły w Margoninie – w roku 2019 było to 175 uczniów, co stanowiło 37,63% ogółu. Do szkoły w Radwankach dojeżdżało 91 uczniów (77,12%), natomiast do szkoły w Lipinach dowożono 56 osób, co stanowiło 52,33% wszystkich uczniów

Za organizację dojazdu dzieci do placówek oświatowych na terenie Gminy odpowiada PKS Piła. Poniższa tabela przedstawia kształtowanie się godzin wyjazdów pierwszych autobusów i odjazdów ostatnich oraz najdłuższy kurs autobusu. Pierwszy autobus wyjeżdża najwcześniej w Margoninie (o 06:30), najpóźniej w Radwankach o godzinie 08:00. Odjazd ostatniego autobusu, który odwozi uczniów do domu jest najwcześniejszy w miejscowości Lipiny (o 14:40), natomiast najpóźniej odjeżdża autobus w Margoninie (o 15:20). Czas trwania najdłuższego kursu autobusowego do szkół jest mocno zróżnicowany, gdyż kurs autobusu do szkoły w Radwankach trwa 15 minut, a do szkoły w Margoninie 55 minut.

Tabela 18 Dowozy uczniów do szkół na terenie Gminy Margonin

	Godzina wyjazdu pierwszego autobusu	Godzina odjazdu ostatniego autobusu odwożącego uczniów do domu:	Najdłuższy kurs (czas trwania):
Podstawowa im. Jana Pawła II w Lipinach	07:45	14:40	50 min
Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Radwankach	08:00	15:00	15 min
Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Margoninie	06:30	15:20	55 min

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Margonin

Godziny odjazdów ostatnich autobusów dla uczniów są stosunkowo wczesne. Ogranicza to możliwość wzięcia udziału uczniów w zajęciach dodatkowych, szczególnie w miejscowościach Lipiny i Radwanki, gdzie ostatni autobus odjeżdża o 14:40 i o 15:00. Podopieczni szkoły w Margoninie mogą z większą łatwością skorzystać z zajęć pozalekcyjnych, gdyż ostatni autobus odjeżdża o 15:20.

W 2019 roku 61 dzieci mieszkających w obwodzie szkolnym należącym do Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Margoninie uczęszczała do szkół zlokalizowanych na terenie innych gmin. Stanowiło to 12,84% dzieci w wieku szkolnym. Taka zjawisko również miało miejsce odnosząc się do szkoły w Lipinach – 7 uczniów (6,54%) i w Radwankach – 9 uczniów (7,63%). Najczęściej powodem uczęszczania do szkół poza terenem Gminy były powody mieszkania z rodzicami poza tym obszarem lub wybór szkoły był dokonywany przez rodziców.

Wśród głównych kierunków dojazdu uczniów do szkół ponadgimnazjalnych znalazły się takie miejscowości jak: Chodzież, Wągrowiec, Gołańcz, Rataje. Natomiast wśród miejscowości wykluczonych transportowo znalazły się Konary i Dębiniec, z których uczniowie na własną rękę muszą dotrzeć do szkoły w Lipinach. Brak jest bezpośredniego transportu między miejscowościami Radwanki a Gołańcz.

Kultura i sport

Główną placówką zaspokajającą potrzeby kulturalne mieszkańców na terenie Gminy Margonin jest Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury. Jednostka ta zlokalizowana jest w wyremontowanym budynku gazowni w Margoninie pod adresem Powstańców Wielkopolskich 15. W ośrodku są prowadzone zajęcia dla dzieci i młodzieży prowadzone przez wykształconych instruktorów. W swojej ofercie placówka posiada zajęcia plastyczne, wokalne, gry na instrumentach klawiszowych, gry na gitarze, gry na perkusji, zajęcia ceramiczne, taneczne a nawet aerobik. Oferta prowadzonych zajęć dostosowana jest do potrzeb dzieci i młodzieży. Działania ośrodka skupiają się również na promowaniu kultury. W tym celu organizowane są koncerty muzyki poważnej, odbywające się na terenie Sali Starej Gazowni. Ponadto w okresie wakacyjnym ośrodek jest współorganizatorem zajęć dla dzieci, które zostają w mieście na okres wakacji. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Margoninie organizuje również koncerty na terenie ośrodka. Natomiast od 2011 roku spotkania muzyczne odbywają się na plaży miejskiej w ramach festiwalu „Wiatrakalia”, gdzie gościły takie zespoły jak: Bajm, Budka Suflera, Perfekt, Lady Pank, Enej, itd. Oprócz dużych

koncertów w sezonie letnim, ośrodek realizuje wiele mniejszych lokalnych imprez przez cały rok, takich jak Gminne Kolędowanie czy Dzień Kobiet. Kulturowana jest tradycja regionu Pałuckiego organizując wspólnie z Gminnymi Kołami Gospodyń Pałucki Stół Wielkanocny i Pałucki Stół Wigilijny.

W Margoninie funkcjonuje Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna. Posiada ona swoje oddziały w Radwankach, Próchnowie i w Lipinach. Oprócz tradycyjnych książkowych zbiorów biblioteka udostępniła korzystanie z bezpłatnych zasobów cyfrowych takich jak: wypożyczalnia cyfrowa Academica i biblioteka cyfrowa POLONA.

Wśród najważniejszych, a jednocześnie najciekawszych cyklicznych wydarzeń kulturalnych, które odbywają się na terenie Gminy Margonin można wskazać m.in. InterFolk Festival oraz Pałucki Festiwal Orkiestr Dętych.

Na terenie Gminy zlokalizowanych jest kilka świetlic wiejskich, w miejscowościach: Próchnowo, Kowalewo, Margońska Wieś, Lipiny, Sypniewo, Lipiniec, Sułaszewo, Zbyszewice, Radwanki. Większość świetlic jest nowych lub po remoncie. Trzy świetlice wymagają remontu, w miejscowościach: Próchnowo, Kowalewo i Lipiniec.

Gmina Margonin oferuje dobrze rozwiniętą infrastrukturę sportową dla mieszkańców. Na terenie Zespołu Szkół w Margoninie przy ul. Polnej 6, znajduje się nowy kompleks sportowy Orlik. Składa się on z dwóch boisk: boiska do piłki nożnej, boiska wielofunkcyjnego wraz z zapleczem socjalno-szatniowym, w którym znajduje się pokój trenera, magazyn, 4 łazienki (w tym jedna przystosowana dla osób niepełnosprawnych) oraz 2 szatnie. Boisko wielofunkcyjne może posłużyć jako miejsce do gry w piłkę ręczną, piłkę nożną halową, tenisa, siatkówkę, koszykówkę.

W 2013 roku w obrębie plaży miejskiej w Margoninie powstał nowy kompleks zjeżdżalni wodnych wraz z placem zabaw dla dzieci. W okresie letnim na plaży są obecni wykwalifikowani ratownicy. Z kompleksu wodnego mogą korzystać mieszkańcy jak zarówno turyści odwiedzający Gminę.

W 2011 roku oddana została do użytku sala sportowo-widowiskowa o powierzchni 1 878,37 m². Sala posiada dużą arenę sportową z boiskami do piłki ręcznej, koszykówki i siatkówki oraz trybuny dla 200 osób. Halę można podzielić na 3 mniejsze boiska dzięki specjalnym kurtynom. Znajduje się ona obok szkoły podstawowej. Na co dzień z sali sportowej korzysta młodzież szkolna w ramach zajęć z wychowania fizycznego. Sala może służyć do zorganizowania imprez okolicznościowych. Każde pomieszczenie posiada połączenia z szatniami i zapleczem sanitarnym. Hala posiada pokój trenerów oraz pokój pierwszej pomocy. Obiekt został dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez m.in. specjalne toalety, podjazdy.

W 2015 roku remont przeszła siłownia znajdująca się w budynku Zespołu Szkół w Margoninie. W ostatnim czasie na terenie Gminy w miejscowościach Margonin, Lipiniec, Próchnowo, Adolfowo, Lipiny, Młynary, Sułaszewo i Radwanki powstały nowoczesne siłownie na świeżym powietrzu, tzw. „pod chmurką”. Odnowiony został stadion miejski w Margoninie. Oprócz organizowanych tam meczy, odbywają się również imprezy kulturalne, np. dożynki gminne, festyny. Obecnie w Gminie znajduje się pięć nowych boisk wielofunkcyjnych w miejscowościach: Próchnowo, Radwanki, Adolfowo, Kowalewo i Zbyszewice.

Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Margonin zapewniają funkcjonariusze z Komisariatu Policji w Margoninie, podlegającego pod Komendę Powiatową Policji w Chodzieży. Placówka komisariatu w Margoninie znajduje się pod adresem ul. Kościelna 14. Pracuje tam 2 funkcjonariuszy. Obszar Gminy został podzielony na 2 rejony: Rejon nr 3 i Rejon nr 4. Każdy rejon posiada swojego dzielnicowego. Do rejonu nr 3 należą miejscowości takie jak: Adolfowo Klotyldzin, Marcinek, Młynary, Radwanki, Studzce, Sypniewo, Margońska Wieś, Lipiny, Lipiniec, Karolinka, Dębiniec, Kowalewo, Tereska, Próchnowo, Zbyszewice, Żoń, Klaudia, Sułaszewo, Witkowice, Bugaj, Ofelia. Do rejonu nr 4 podlegają miasta Margonin takie jak: ul. Szpitalna, ul. Paderewskiego, ul. Okopowa, ul. Kuźniowa, ul. Nowe Miasto, ul. Rolna, ul. Poznańska, ul. Boczna, ul. Rynek, ul. Ogrodowa, ul. 22 Stycznia, ul. Kościuszki, ul. Wybudowanie, ul. Broniewskiego, ul. Cmentarna, ul. Kasprowicza, ul. Kochanowskiego, ul. Konopnickiej,

ul. Kościelna, ul. Leśna, ul. Szamocińska, ul. Mickiewicza, ul. Orzeszkowej, ul. Polna, ul. Suwalskiego, ul. Strzelecka, ul. Tuwima, ul. Witosa, ul. Żeromskiego.

Ponadto na terenie Gminy funkcjonują 4 jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w miejscowości Margonin, Radwanki, Próchnowo oraz Zbyszewice.

Otoczenie wewnętrzne Gminy

Na terenie Gminy Margonin funkcjonuje wiele organizacji pozarządowych, fundacji i stowarzyszeń, do których należą:

- Stowarzyszenie Sołectwo Zbyszewice,
- Stowarzyszenie Margońska Wieś dzisiaj i jutro,
- Stowarzyszenie Mieszkańców Lipin i Dębińca,
- Stowarzyszenie "Małe Radości",
- Stowarzyszenie Nowoczesne Radwanki,
- Stowarzyszenie Edumargo,
- Stowarzyszenie Razem dla Studziec i Adolfowa,
- Stowarzyszenie "Wsparcie" na rzecz osób niepełnosprawnych potrzebujących pomocy, ich rodzin i opiekunów,
- Stowarzyszenie Przedsiębiorców dla ekonomii społecznej humanations,
- Fundacja "Przyszłość Margonina",
- Fundacja "Rozwój Zbyszewic",
- Fundacja Dobroczynności Św. Kingi,
- Fundacja Dobroczynności Św. Rity,
- Fundacja "Pro kultura",
- Klub Sportowy Leśnik Margonin,
- Klub Wakeboardowy Margo9,
- Uczniowski Klub Sportowy "Fortuna" Margonin,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Margońskiej Wsi,
- Koło Gospodyń Wiejskich Lipiny,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Próchnowie,
- Koło Gospodyń Wiejskich Radwanki,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Kowalewie,
- Koło Gospodyń Wiejskich Lipiniec i Karolinka,
- Koło Gospodyń Wiejskich Zbyszewice,
- Kurkowe Bractwo Strzeleckie w Margoninie,
- Margoniński Uniwersytet Trzeciego Wieku w Margoninie,
- Kółko Rolnicze w Zbyszewicach,
- Związek Zawodowy "Prima" w Sułaszewie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Margoninie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Zbyszewicach,
- Ogólnopolski Ruch Ochrony Praw Obywatelskich i Walki z Korupcją - Oddział w Margoninie.

Gmina Margonin w 2019 roku wydatkowała kwotę w wysokości 18.000,00 zł na wsparcie zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W czasie trwania rocznego programu współpracy zostały udzielone 4 dotacje na realizację zadań publicznych.

Tabela 19 Przyznane dotacje na realizację zadań publicznych w roku 2019

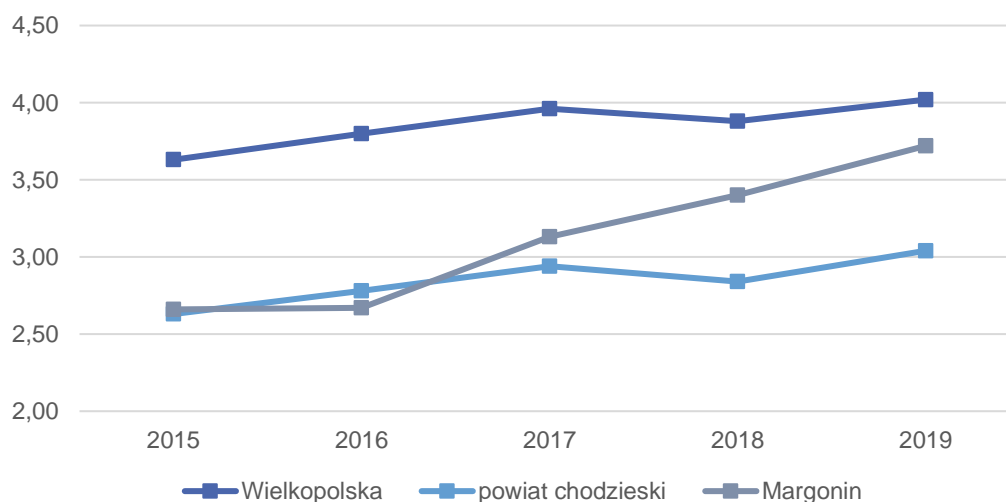
Stowarzyszenie	Zakres zadania	Zadanie	Dotacja
Stowarzyszenie Sołectw Zbyszewice	Turystyka, krajoznawstwo oraz wypoczynek dzieci i młodzieży	„Ferie nie muszą być nudne – organizacja wycieczki dla dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych”	2.996,00 zł
Stowarzyszenie Sołectw Zbyszewice	Krajoznawstwo i turystyka	Śladami Neptuna – organizacja wycieczki do Trójmiasta	4.000,00 zł
Mieszkańców Lipin i Dębińca	Ochrona i promocja zdrowia	Kurs pierwszej pomocy	1.425,00 zł
Margońska Wieś dzisiaj i jutro	Turystyka i krajoznawstwo	Mazury znane i nieznane	2.000,00 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z realizacji programu współpracy Miasta i Gminy Margonin z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie za rok 2019

Gmina Margonin współpracuje również z sektorem pozarządowym w charakterze pozafinansowym, m.in. poprzez wzajemne komunikowanie się o planowanych działaniach i wykonywanych zadaniach oraz kierowanie bazami danych organizacji funkcjonujących lub mających siedzibę na terenie Miasta i Gminy Margonin. Ponadto Gmina przygotowuje i udostępnia na stronie internetowej informacje o realizowanych konkursach dla organizacji pozarządowych, które zostają ogłoszone w danym roku obowiązywania programu przez Urząd Miasta i Gminy Margonin. Dodatkowo reklamuje działalności podmiotów, które są uczestnikami Rocznej Programu Współpracy oraz przeprowadza konsultacje z jednostkami pozarządowymi o projektach aktów normatywnych dotyczących sfer współpracy.

Cała współpraca Gminy Margonin z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami prowadzącymi działalność pożytku publicznego przebiega na zasadach efektywności, partnerstwa, suwerenności stron, pomocniczości, uczciwej konkurencji i jawności.

Poniżej znajduje się wykres przedstawiający zmianę liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 tys. mieszkańców w latach 2015-2019. W tym okresie liczba organizacji w Gminie Margonin wzrosła z 2,66 do 3,72. W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców, wzrost ten był najszybszy w porównaniu do średniej powiatu i województwa. Nadal jednak wartość ta jest niższa w porównaniu do średniego wskaźnika dla województwa wielkopolskiego.

Ryc. 21 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 tys. mieszkańców w Gminie Margonin na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Partnerzy Gminy

Gmina Margonin należy do Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Dolina Wełny”. Stowarzyszenie zostało utworzone do prowadzenia działalności pożytku publicznego na rzecz ogółu społeczności w sferze ekologii i rozwijania obszarów wiejskich. Zadaniem stowarzyszenia jest m.in. wspieranie programu ochrony środowiska, przyczynianie się do likwidacji zagrożeń dla środowiska ze strony władz państwowych i administracyjnych oraz innych jednostek, branie udziału w opiniowaniu przedsięwzięć, które mogą ingerować w środowisko naturalne.

Członkami Stowarzyszenia „Dolina Wełny” są m.in. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Margoninie, Parafia Rzymsko-Katolickiej P.W. Św. Wojciecha w Margoninie, Stowarzyszenie Razem dla Studziec i Adolfowa, Stowarzyszenie Sołectwo Zbyszewice.

Dodatkowo Gmina Margonin jest członkiem Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka „7 RYB”. Stowarzyszenie to jest trwałym zrzeszeniem, które działa w oparciu o partnerstwo trójsektorowe, posiadające cele niezarobkowe m.in. czynności na rzecz zrównoważonego rozwoju terenów zależnych od rybactwa, aktywizacja osób mieszkających na terenach zależnych od rybactwa, opanowanie skutków zmian strukturalnych w sektorze rybackim, rozwój turystyki.

Wśród członków stowarzyszenia znalazły się takie jednostki Gminy jak: Stowarzyszenie Margońska Wieś dziś i jutro, Stowarzyszenie Mieszkańców Lipin i Dębińca, Stowarzyszenie Sołectwo Zbyszewice.

3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Na terenie Gminy Margonin znajdują się dwie placówki zapewniające podstawową opiekę zdrowotną:

- Centrum Medyczne M. Hofman, E. Kupc: ul. Polna 2, Margonin,
- Aesculus Gabinet Lekarza Rodzinnego w Margoninie: ul. Polna 2, Margonin.

W Aesculus Gabinet Lekarza Rodzinnego w Margoninie znajduje się poradnia lekarska, gabinet lekarza rodzinnego. Dodatkowo w przychodni można otrzymać skierowanie na USG jamy brzusznej i tarczycy, które jest przeprowadzane na miejscu. Ponadto w poradni lekarskiej znajduje się punkt pobrania badań laboratoryjnych.

Specjalistyczną opiekę zdrowotną zapewniają placówki stomatologiczne:

- Małgorzata Walewska – stomatolog: ul. Wąska 3 Margonin
- Gabinet Stomatologiczny Magdalena Milejska: ul. Polna 2c/3 Margonin
- Połczyński Marek – stomatolog: ul. Polna 2c, Margonin

Najbliższy szpital znajduje się w Chodzieży – Szpital Powiatowy im. Prof. Romana Drewsa. Do którego odległość wynosi 16,5 km od ośrodka zdrowia w Margoninie.

Apteka funkcjonująca na terenie Gminy mieści się pod adresem ul. Polna 2A, Margonin. Czynna jest od poniedziałku do piątku od 8:00 do 19:00 oraz w sobotę od 8:00 do 13:00.

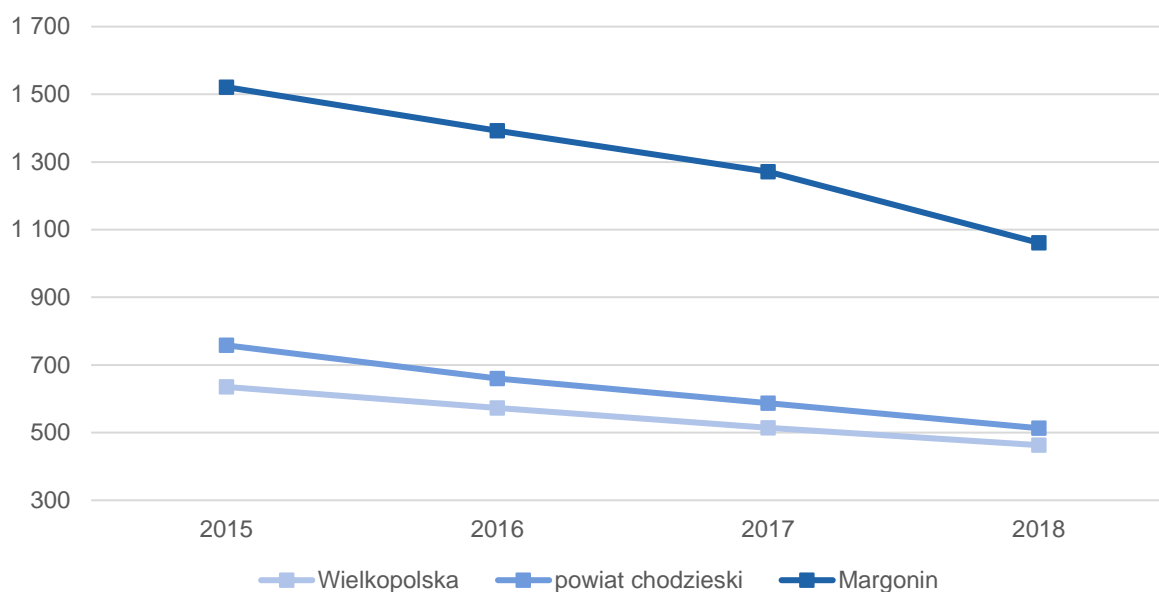
W zakresie polityki społecznej, Gmina posiada i wdraża następujące programy i dokumenty:

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych (na lata 2019 – 2029),
- Miejsko-Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie (na lata 2011-2020),
- Miejsko-Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów alkoholowych" (corocznie uchwalany),
- Miejsko-Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii (corocznie uchwalany).

Podmiotem wykonującym zadania Gminy w zakresie pomocy społecznej jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Margoninie, znajdujący się pod adresem ul. Kazimierza Jankowskiego 4. Ośrodek liczy 4 pracowników socjalnych. Realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, usług opiekuńczych, problemów z przemocą w rodzinie, świadczeń, takich jak: świadczenia rodzinne, fundusze alimentacyjne, dodatki mieszkaniowe, stypendia, itp. Dodatkowo można skorzystać z bezpłatnej pomocy prawnej.

W 2019 roku z pomocy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej skorzystało 684 osób. Głównymi powodami objęcia pomocą było: ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa, alkoholizm. Ośrodek udziela pomocy w formie usług opiekuńczych dla osób starszych oraz niepełnosprawnych. Na terenie Gminy mieszkają osoby niepełnosprawne intelektualnie, które korzystają z Środowiskowego Domu Samopomocy, znajdującego się w mieście Gołańcz, w sąsiedniej gminie Wągrowiec. Głównym celem tej placówki jest podniesienie zaradności życiowej i zintegrowanie osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem. W 2018 r. i 2019 r. dowożonych było do Domu 6 osób z terenu Gminy Margonin.

Poniższy wykres przedstawia liczbę beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Margonin na tle powiatu i województwa. Zaprezentowane niżej dane wskazują, że opisywany wskaźnik w ciągu ostatnich lat charakteryzował się tendencją spadkową dla gminy, województwa i powiatu, co jest korzystnym zjawiskiem. Należy zauważyć, że sytuacja dla Gminy Margonin kształtuje się najmniej korzystnie na tle pozostałych jednostek. Najniższą wartość w ostatnim czasie wykazało województwo wielkopolskie.

Ryc. 22 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Margonin na tle powiatu i województwa
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Margonin

Na terenie Gminy Margonin funkcjonuje Spółdzielnia Socjalna Pogodny Dom. Zapewnia on swoją opiekę nad osobami starszymi, samotnymi, chorymi oraz niepełnosprawnymi na obszarze gminy. W ofercie znajduje się nie tylko opieka, ale również catering oraz sprzątanie. Ponadto wśród oferowanych usług znaleźć można pogotowie opiekuńcze, które polega na opiece godzinowej seniorów potrzebujących stałej opieki.

W 2008 roku powstał Margoniński Uniwersytet Trzeciego Wiek. Celem Uniwersytetu jest rozwój zainteresowań i pasji, integracja seniorów, wykorzystywanie umiejętności i doświadczenia zawodowego słuchaczy oraz aktywizacja fizyczna, psychiczna i społeczna. W tamtym czasie Margonin był najmniejszą miejscowością w Polsce, w której funkcjonował Uniwersytet Trzeciego Wiek. Uniwersytet w roku 2019/2020 zrealizował wiele działań kulturalno-edukacyjnych, m.in. wyjazdy na spektakle teatralne, wykłady i spotkania z ciekawymi ludźmi, zajęcia z malarstwa, nauki języka angielskiego, gimnastyki,

---

spotkania z literaturą, itd. Chętni mieszkańcy Gminy, którzy chcą stać się członkami UTW muszą mieć ukończone 55 lat. Przystępując do UTW każdy uczestnik otrzymuje swój indeks.

W styczniu 2020 roku ruszyła Margonińska Karta Seniora. MKS stwarza i rozwija system ulg, zwolnień i rabatów ułatwiających lepszy dostęp do ofert kulturalnych i usług. Ideą Programu jest wzmacnianie aktywności społecznej oraz poprawa jakości życia seniorów z terenu gminy. Wśród partnerów Margonińskiej Karty Seniora znajdują się sklepy spożywcze, salon fryzjerski, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, sklep z obuwem, przedsiębiorstwa usługowe. Program ten skierowany jest do osób, które ukończyły 60 rok życia oraz są mieszkańcami i są zameldowani na terenie Miasta i Gminy Margonin. Na Karcie oprócz informacji dotyczących Programu, znajduje się imię i nazwisko uczestnika oraz jego indywidualny numer. Karta wydawana jest na czas nieokreślony. Inicjatywa ta jest częścią polityki senioralnej, która jest realizowana przez Gminę Margonin na rzecz osób starszych.

SPIS TABEL

Tabela 4 Liczba decyzji o warunkach zabudowy wydanych w latach 2015-2018.....	51
Tabela 5 Wykaz zabytków z rejestru wojewódzkiego na terenie Gminy Margonin.....	52
Tabela 6 Zmiany liczby podmiotów gospodarczych w powiecie chodzieskim w latach 2015-2019.....	55
Tabela 7 Wydatki w dziale transport i łączność w latach 2015-2019.....	57
Tabela 8 Dochody podatkowe Gminy Margonin w latach 2015-2019.....	62
Tabela 9 Gęstość zaludnienia w powiecie chodzieskim w 2019 roku.....	65
Tabela 10 Zmiany liczby ludności w powiecie chodzieskim w latach 2015-2019.....	65
Tabela 11 Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w Gminie Margonin w latach 2015-2019 na tle powiatu i województwa.....	66
Tabela 12 Wskaźniki demograficzne dla Gminy Margonin w 2015 i 2019 roku.....	66
Tabela 13 Przedszkola publiczne na terenie Gminy Margonin.....	67
Tabela 14 Miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w przedszkolu gminnym w latach 2015-2019.....	68
Tabela 15 Poziom upowszechniania edukacji przedszkolnej w Gminie Margonin w latach 2012-2019.....	68
Tabela 16 Szkoły podstawowe na terenie Gminy Margonin.....	68
Tabela 17 Stan bazy dydaktycznej w szkołach podstawowych na terenie Gminy Margonin.....	69
Tabela 18 Komunikacja autobusowa dla uczniów na terenie Gminy Margonin.....	72
Tabela 19 Przyznane dotacje na realizację zadań publicznych w roku 2019.....	75

SPIS RYCIN

Ryc. 9 Położenie Gminy Margonin na tle gmin sąsiadujących.....	48
Ryc. 10 Kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Margonin.....	50
Ryc. 11 Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Margonin na tle powiatu i województwa.....	55
Ryc. 12 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Margonin na tle powiatu i województwa.....	56
Ryc. 13 Udział korzystających z instalacji w Gminie Margonin w 2019 roku na tle powiatu i województwa.....	57
Ryc. 14 Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Margonin na tle powiatu i województwa.....	60
Ryc. 15 Wykonanie budżetu Gminy Margonin w latach 2015-2019.....	61
Ryc. 16 Struktura dochodów Gminy Margonin w latach 2015-2019.....	62
Ryc. 17 Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Margonin na tle powiatu i województwa.....	63
Ryc. 18 Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Margonin na lata 2021-2025.....	64
Ryc. 19 Struktura ludności w Gminie Margonin w latach 2015-2019.....	67
Ryc. 20 Wyniki z egzaminu ósmoklasisty w roku 2019 z podziałem na części (w odniesieniu do średniej powiatowej i województwa).....	70
Ryc. 21 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 tys. mieszkańców w Gminie Margonin na tle powiatu i województwa.....	75
Ryc. 22 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Margonin na tle powiatu i województwa.....	77

Załącznik 2: Ankieta

Strategia Rozwoju Gminy Margonin na lata 2021-2030

Szanowni Państwo,

W związku z przygotowaniem Strategii Rozwoju Gminy Margonin na lata 2021- 2030, zwracamy się z prośbą o wypełnienie ankiety. Ankieta jest anonimowa.

Dziękujemy Państwu za udział w zbieraniu danych, Państwa opinia i uwagi pomogą za planować działania, niezbędne do rozwoju naszej Gminy!

Część I

Proszę o wpisanie znaku X w odpowiednie pola poniższej tabeli. W przyjętej skali 1 oznacza najniższą, natomiast 5 najwyższą ocenę.

Społeczeństwo						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
Aktywność mieszkańców na rzecz Gminy?						
Skuteczność działania pomocy społecznej?						
Dostęp do podstawowej opieki medycznej?						
Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej?						
Wsparcie osób starszych oferowane przez gminę? (DPS, Klub Seniora)						
Wsparcie osób niesamodzielnych?						
Zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy?						
Bezpieczeństwo publiczne na terenie Gminy?						
Funkcjonalność budynków administracji publicznej?						
Gospodarka						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
Atrakcyjność inwestycyjną obszaru Gminy?						
Możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie Gminy?						
Warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej na terenie Gminy?						
Połączenia komunikacyjne z innymi Gminami i miastami?						
Dostępność usług na terenie Gminy?						
Perspektywy rozwojowe działalności rolniczej w Gminie?						
Konkurencyjność Gminy jako miejsca zamieszkania i lokalizacji inwestycji na tle innych gmin i powiatów?						
Konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym?						

Środowisko i przestrzeń							
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5	
Estetykę swojej Gminy?							
Jakość powietrza w Gminie?							
Ofertę Gminy w działaniach wspierających ochronę środowiska?							
Czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających?							
Infrastrukturę melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.)?							
Czystość terenów zieleni (lasów, parków)?							
Świadomość ekologiczną mieszkańców?							
System odbioru odpadów na terenie Gminy?							
Efektywność zagospodarowania przestrzeni w Gminie (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)?							
Walory środowiska przyrodniczego w Gminie?							
Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy?							
Infrastruktura techniczna							
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5	
Stan dróg w Gminie?							
Małą infrastrukturę drogową (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp)?							
Bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych?							
Jakość sieci wodociągowej?							
Jakość sieci kanalizacyjnej?							
Jakość sieci gazowej?							
Dostęp do Internetu w Gminie?							
Turystyka i rekreacja							
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5	
Atrakcyjność turystyczną Gminy?							
Poziom bazy sportowo-rekreacyjnej w Gminie?							
Poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej?							
Poziom bazy gastronomicznej?							
Wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych							
System ścieżek rowerowych?							
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie Gminy dla dzieci?							
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie Gminy dla młodzieży?							
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie Gminy dla dorosłych?							
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie Gminy dla seniorów?							
Działania promocyjne Gminy, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów?							

Edukacja i kultura						
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Dostęp do edukacji przedszkolnej?						
Jakość edukacji przedszkolnej w Gminie?						
Jakość infrastruktury przedszkolnej na terenie Gminy?						
Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych?						
Jakość edukacji w szkołach podstawowych w Gminie?						
Jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)?						
Dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych (dojazd)?						
Wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach na terenie Gminy?						
Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach na terenie Gminy?						
Dodatkową ofertę (kółka zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach na terenie Gminy?						
Organizację dowozu dzieci do szkół?						
Jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w Gminie?						
Dostęp do obiektów kulturalnych w Gminie? (godziny i dni otwarcia, itp.)						
Działalność domu kultury i biblioteki?						
Działalność świetlic wiejskich?						

Część II:

1. Proszę o zaznaczenie 5 aspektów, które są najistotniejsze do poprawy w Gminie w ciągu najbliższych lat:

- poprawa infrastruktury drogowej (chodników, dróg)
- zapewnienie transportu zbiorowego
- rozbudowa ścieżek pieszo-rowerowych
- rozbudowa oświetlenia ulicznego
- rozwój infrastruktury sportowej
- budowa i modernizacja sieci wodociągowej
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków
- rozwój sieci gazowej
- budowa i modernizacja świetlic wiejskich
- rozwój przedsiębiorczości/ ułatwienie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej
- poprawa poziomu czystości wód powierzchniowych i podziemnych
- poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami na terenie Gminy
- zwiększenie dostępu do Internetu
- wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy
- stworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3
- stworzenie miejsc opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
- poprawa dostępu do usług medycznych
- zmniejszenie bezrobocia
- promocja Gminy
- inwestycje w rozwój turystyki
- podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych
- zwiększenie dostępności przedszkoli
- zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży
- poprawa bezpieczeństwa publicznego
- rozwój kultury
- aktywizacja osób starszych
- inne (*jakie?*)

Część III:

1. Co Pani/Pana zdaniem powinno być wizytówką Gminy?

Metryczka

Płeć: kobieta mężczyzna

Wiek: poniżej 18 lat 18-25 lat 26-35 lat 36-45 lat 46-55 lat 56-65 lat
 powyżej 65 lat

Zatrudnienie:

uczeń/student rolnik przedsiębiorca osoba pracująca osoba bezrobotna
 emeryt / rencista inne (jakie?) .....

Zamieszkanie:

jestem mieszkańcem miasta jestem mieszkańcem wsi nie jestem mieszkańcem Gminy

Załącznik 3: Tabela ewaluacyjna

CEL STRATEGICZNY I: WYSOKIEJ JAKOŚCI INFRASTRUKTURA, ŚRODOWISKO I PRZESTRZEŃ JAKO PODSTAWA ROZWOJU GMINY MARGONIN					
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Plany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
1.1. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i technicznej	1) Budowa nowych, rozbudowa i modernizacja istniejących dróg gminnych, wiaduktów, parkingów, chodników oraz pozostałej infrastruktury przydrożnej.				
	2) Współpraca z zarządcami dróg powiatowych i wojewódzkich, uczestnictwo w programie budowy dróg, chodników, ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych i wojewódzkich.				
	3) Rozbudowa systemu ścieżek rowerowych na terenie Gminy.				
	4) Zwiększenie bezpieczeństwa poprzez budowę, rozbudowę i modernizację systemu oświetlenia ulicznego na terenie Gminy, budowę przejść dla pieszych, sygnalizacji świetlnej, poprawę stanu oznakowania drogowego.				
	5) Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy.				
	6) Stworzenie koncepcji rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków bądź podłączenia Gminy do oczyszczalni w Gminach okolicznych.				
	7) Wsparcie mieszkańców w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz promowanie tego rozwiązania w miejscach gdzie nie ma możliwości doprowadzenia sieci kanalizacyjnej.				
	8) Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody.				
	9) Współpraca z podmiotami odpowiedzialnymi za doprowadzanie gazu, prądu i Internetu w celu zwiększenia dostępu do tych urządzeń sieciowych w Gminie.				
1.2. Ochrona środowiska, klimatu i krajobrazu, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju	1) Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej.				
	2) Budowa infrastruktury OZE na terenie Gminy (m.in. panele fotowoltaiczne, solarne, siłownie wiatrowe).				
	3) Wsparcie wymiany wysokoemisyjnych źródeł ciepła na terenie Gminy.				
	4) Wsparcie wymiany azbestowych pokryć dachowych oraz innych elementów konstrukcyjnych zawierających azbest i utylizacja azbestu.				
	5) Edukacja ekologiczna mieszkańców Gminy skierowana i dostosowana do różnych grup społecznych (dorosłych, seniorów, młodzieży, rolników).				
	6) Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na terenie Gminy.				
	7) Promocja działań proekologicznych wśród mieszkańców poprzez organizację				

	konkursów, akcji społecznych, spotkań informacyjnych itp.				
	8) Rozbudowa "zielonej" i "błękitnej infrastruktury" na terenie Gminy, w tym punktów małej retencji.				
1.3. Zorganizowana polityka przestrzenna	1) Aktualizacja Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego Gminy Margonin, zgodnie z potrzebami.				
	2) Objęcie całej Gminy planem zagospodarowania przestrzennego.				
	3) Tworzenie infrastruktury technicznej na nowopowstających terenach inwestycyjnych zgodnie z dokumentami planistycznymi.				
	4) Przygotowanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe jedno- i wielorodzinne oraz współpraca z deweloperami w obszarze zwiększania liczby mieszkań na terenie Gminy.				

CEL STRATEGICZNY II: ROZWÓJ GOSPODARCZY WARUNKUJĄCY BEZPIECZEŃSTWO MIESZKAŃCÓW GMINY MARGONIN					
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Plany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
2.1. Wzrost przedsiębiorczości i zwiększenie możliwości zatrudnienia	1) Wsparcie przedsiębiorców m.in. poprzez stosowanie ulg podatkowych dla podmiotów działających sezonowo.				
	2) Przygotowanie i promocja oferty inwestycyjnej Gminy.				
	3) Wyznaczenie i uzbrojenie terenów inwestycyjnych w niezbędną infrastrukturę techniczną.				
	4) Wsparcie promocyjne przedsiębiorców z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.				
	5) Wsparcie doradcze dotyczące zakładania i rozwoju działalności gospodarczej.				
	6) Plany zagospodarowania przestrzennego Gminy dostosowane do potrzeb rozwoju przedsiębiorczości.				
	7) Organizacja spotkań dla mieszkańców w zakresie szans i zagrożeń płynących z lokalizacji przedsiębiorstw na terenie Gminy.				
2.2. Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego	1) Organizacja spotkań, wydarzeń kulturalnych i historycznych popularyzujących związek Gminy z Józefem Wybickim.				
	2) Organizacja wydarzeń oraz miejsc pamięci związanych z powstańcami wielkopolskimi oraz bitwą o Radwanki.				
	3) Wsparcie rozwoju działalności zespołów folklorystycznych i ludowych oraz twórców lokalnych kultywujących tradycje i obyczaje.				
	4) Promowanie zespołów ludowych podczas organizacji wydarzeń kulturalnych podkreślających wiejski charakter terenów Gminy.				
2.3. Rozwój turystyczny w zgodzie z potrzebami mieszkańców	1) Dalszy rozwój bazy turystyczno-rekreacyjnej na terenie Gminy m.in. poprzez budowę nowych obiektów oraz rozbudowę istniejących.				

	2) Przygotowanie oferty turystyczno-rekreacyjnej wykorzystującej potencjał Gminy i jej mieszkańców.				
	3) Odpowiednie oznakowanie szlaków turystycznych, wraz z opracowaniem koncepcji elektronicznej mapy lub aplikacji turystycznej.				
	4) Organizacja spotkań dla mieszkańców z zakresu korzyści płynących z rozwoju turystycznego Gminy.				
	5) Wsparcie mieszkańców w zakładaniu gospodarstw agroturystycznych oraz ekoturystycznych.				

CEL STRATEGICZNY III: Edukacja, kultura i zdrowie jako pole współpracy organizacji społecznych z Gminą Margonin					
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
3.1. Zapewnienie wysokiego poziomu edukacji i rozwoju	1) Rozwój infrastruktury oświatowej w celu podniesienia warunków do nauki.				
	2) Dostosowanie oferty edukacyjnej do lokalnego rynku pracy we współpracy ze szkołami ponadpodstawowymi.				
	3) Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.				
	4) Podniesienie jakości nauczania poprzez systematyczne doszkalanie nauczycieli oraz wyposażenie szkół w pomoce naukowe.				
	5) Program stypendialny dla uzdolnionych uczniów.				
	6) Utworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3.				
	7) Kontynuacja programu wsparcia dla młodych rodziców – wyprawka dla noworodków („Margonińskie becikowe”).				
	8) Wsparcie działań Uniwersytetu III wieku w promocji edukacji wśród seniorów.				
3.2. Zwiększenie możliwości zagospodarowania czasu wolnego dla różnych grup mieszkańców	1) Poszerzenie oferty klubów seniora i innych form aktywności dla seniorów.				
	2) Organizacja wyjazdów integracyjnych i wycieczek dla mieszkańców: dzieci i młodzieży, dorosłych oraz seniorów.				
	3) Wsparcie oferty sformalizowanych organizacji pozarządowych.				
	4) Dążenie do sformalizowania oraz wsparcie działalności organizacji społecznych np. kół gospodyń wiejskich, OSP.				
	5) Wsparcie działalności klubów sportowych z terenu Gminy.				
	6) Budowa, modernizacja i reorganizacja bazy sportowej na terenie Gminy, w tym m.in. przeniesienie stadionu do centrum miasta wraz z możliwościami wykorzystywania go w trybie hybrydowym przez szkołę i kluby sportowe.				

	7) Rozwój oferty kulturalnej skierowanej do poszczególnych grup wiekowych, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży i osób dorosłych.				
3.3. Poprawa jakości i dostępu do usług zdrowotnych oraz wsparcie osób ze specjalnymi potrzebami	1) Rozwój różnych form pomocy dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem (np. poprawa warunków bytowych, stworzenie możliwości powrotu na rynek pracy).				
	2) Wspieranie działalności organizacji pozarządowych na rzecz osób potrzebujących, samotnych, wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.				
	3) Wspieranie zdrowotnych programów profilaktycznych.				
	4) Współpraca z instytucjami służby zdrowia w celu zapewnienia szybkiego dostępu do lekarzy specjalistów oraz stworzenia bogatej oferty opieki geriatrycznej dla seniorów.				
	5) Współpraca z organizacjami sportowymi i innymi instytucjami działającymi w dziedzinie promocji zdrowia.				
	6) Zapewnienie dostępności architektonicznej, komunikacyjnej i cyfrowej dla osób ze specjalnymi potrzebami, w tym uwzględnianie ich potrzeb na etapie planowania przedsięwzięć gminnych.				